

ЕРИХ КЕСТНЕР ЕМИЛ И ТРИМАТА БЛИЗНАЦИ

Превод от немски: Владимир Мусаков, 1982

chitanka.info

ПРЕДГОВОР ЗА НЕСПЕЦИАЛИСТИТЕ

Има деца, които са чели „Емил и детективите“. А има и такива, които още не са чели тази книга. Занапред едните накъсо ще наричаме „специалисти“, а другите — „неспециалисти“. Такова разделение е нужно, защото за всяка от двете групи съм приготвил особен предговор.

— Трябва да има ред! — извика чичо Карл и запрати последната чиния към стената.

И тъй, нужни са два предговора. Иначе старият господин Хитрушков може да купи втората книга и да я занесе на децата си — т.е. на малките Хитрушковчета, и те, разтревожени, ще извикат: „Но ние още не сме чели първата част!“ И тогава господин Хитрушков-старши ще трябва да увие книгата внимателно, да я занесе обратно в книжарницата и да каже: „Съжалявам, господин книжарю, но не мога да купя книгата. Това е втората част!“

Многоуважаеми неспециалисти! Й оня, който не е чел първата част, може да прочете и да разбере втората. Оставете тази работа на мен. Аз съм най-олемият специалист в света по отношение историята на Емил Тишбайн.

Дойде ми наум, че мога да ви разкажа накъсо онова; което съдържа първият том. Да започна ли? Добре.

Но преди това трябва само да помоля господа специалистите да прелистят няколко страници и да започнат направо с втория предговор. Това, което ще разкажа сега, те отдавна го знаят.

Многоуважаеми специалисти! Извинявайте за малко. Довиждане до втория предговор! Парола Емил!

В първия том се разказваше за първото пътуване на гимназиста от Нойщат Емил Тишбайн до Берлин.

Емил трябваше да отнесе на баба си в столицата сто и четиридесет марки. Но докато спеше въз влака, някрй му открадна парите. Емил се усъмни в един човек, който се-казваше Грундайс и носеше бомбе. Но момчето, първо, не знаеше дали наистина този

господин Грундайс е крадецът. И, второ, когато Емил се събуди, господин Грундайс не беше вече в купето... Момчето, както можете да си представите, беше много отчаяно. Влакът спря на гара Зоологическа градина. Емил погледна през прозореца, видя един човек с твърда шапка и се втурна, въоръжен с куфара си и букет цветя, след черното бомбе. А трябваше да слезе едва на гара Фридрихщрасе!

Деца, деца! Човекът с бомбето беше наистина господин Грундайс! Емил го последва. Грундайс се качи в трамвая. Емил бързо скочи на задната платформа. И тъй, малкият гимназист от Нойщат пътува без стотинка в джоба си през грамадния, чужд Берлин. Той пътуваше след своите сто и четиридесет марки, и при това не знаеше дали господин Грундайс е истинският крадец!

А в това време баба му и братовчедката му Пони Хютхен го чакаха на гара Фридрихщрасе. Влакът от Нойщат пристигна. Но Емил не беше в него. Те не знаеха как да си обяснят това. Накрая си тръгнаха загрижени към къщи. Т.е. вървеше само бабата. Пони Хютхен се взеше на велосипеда си до нея. Господин Грундайс слезе от трамвая на ъгъла Кайзералее и Траутенаущрасе и се разположи на лятната тераса на кафене Йости. (Той, разбира се, ни най-малко не подозираше, че го преследват.)

Емил също слезе и се скри зад една будка. Там случайно го заговори едно берлинско момче. И той му разказа какво се бе случило. Момчето се казваше Густав Тромбата, защото носеше в джоба си автомобилна тромба.

Сега това момчето хукна из квартала, като свиреше високо с тромбата, за да вдигне на крак приятелите си. То се върна стях при Емил. Започна се военен съвет. Събраха всичките пари, които имаха, и основаха бойна команда, телефонна централа и други необходими подразделения.

И когато нищо неподозиращият господин Грундайс се нахрани до насита на терасата на кафенето и се качи на едно такси, Емил и „детективите“ го последваха с друго такси.

Господин Грундайс си нае стая в хотел „Крайд“ на Нелендорфплац. Емил и приятелите му установиха в двора на отсрещния театър своята главна квартира. Само Густав последва човека с бомбето и стана за един ден пиколо в хотела. Така

детективите научиха, че Грундайс ще стане на другата сутрин в осем часа.

Е, добре! Когато в осем часа на другата сутрин господин Грундайс погледна през прозореца, Нелендорфплац гъмжеше от деца.

Но повече няма да разказвам. Как продължи преследването, всяко истинско момче може да си представи само. Аз трябва само да прибавя, че господин Грундайс наистина беше крадецът и че той се казваше не само Грундайс, а имаше най-малко още половин дузина имена. При опитните престъпници винаги е така.

Да. И ако Емил нямаше със себе си във влака карфици, криминалният инспектор сигурно нямаше да му върне сто и четиридесетте марки. Дупките от карфицата бяха доказателството! Но повече нищо няма да издам. За наградата от хиляда марки например не ще кажа нито думица. Също и за паметника на великия херцог Карл Кривата буза и за това, как изведнъж му пораснаха мустаци и носът му стана червен. Нито за старшия Йешке, който гонеше Емил с влак, теглен от девет коня. И за това, че накрая майката на Емил отиде в Берлин, също ще премълча.

Истинският мъж е длъжен, когато трябва, да знае да мълчи.

Искам само още да ви кажа, че накрая бабата на Емил рече: „Пари се пращат само с пощенски запис!“ Тя беше, както виждате, много умна бабичка. Но не само „беше“; а е такава и досега. Вие ще се запознаете с нея. Сега обаче, трябва да дам да се отпечата предговорът за неспециалистите. Ах, да, щях да забравя специалистите.

ПРЕДГОВОР ЗА СПЕЦИАЛИСТИТЕ

Две години след приключението на Емил с господин Грундайс, на познатия ъгъл Кайзералее и Траутенаушрасе ми се случи нещо твърде странно.

Исках да отида с трамвай 177 до Щеглиц. Не че имах особена работа в Щеглиц: Но аз обичам да се разхождам из квартали, които не познавам и в които не ме познават. Така си представям, че съм някъде в чужбина. И когато се почувствувам напълно самотен и изоставен, връщам се в къщи и в приятно настроение си пия кафето.

Такъв съм си.

Но изглежда, че беше съдено да не излезе нищо от моето околосветско пътешествие до Щеглиц. Защото тъкмо когато трамваят дойде и спря и аз поисках да се кача в първата кола, от нея слезе един странен човек. Той носеше черно бомбе и се озърташе, като че ли Съвестта му не беше много чиста. Изтича бързо покрай първата кола, прекоси улицата и влезе в кафене „Йости“.

Загледах се замислено след него.

— Ще се качвате ли? — запита кондукторът.

— Имам такова намерение — отговорих аз.

— Тогава побързайте! — каза кондукторът строго.

Аз обаче не побързах, а стоях като закован и гледах с втренчени очи ремаркетото. Защото от това ремарке тъкмо слизаше едно момче. То носеше куфар и увит в тънка хартия букет и се оглеждаше на всички страни. После занесе куфара си зад вестникарската будка на ъгъла, остави го и се заоглежда наоколо.

Кондукторът все още ме чакаше.

— Търпението ми се изчерпа — рече най-после той. — Щомне искате, добре!

Той дръпна шнура на звънеца и трамваят замина за Щеглиц без моята скъпоценна личност.

Господинът с бомбето беше заел едно място на терасата на кафенето и говореше с келнера. А момчето предпазливо надничаше

иззад будката и не го изпущаше из очи.

Аз все още стоях на същото място и сигурно приличах на истукан. (Впрочем има ли някой представа как изглеждат истуканите? Аз не.)

Гледай ти! Преди две години Емил Тишбайн и господин Грундайс бяха слезли точно на същия ъгъл от същия трамвай. И сега същата история се повтаряше? Тук сигурно нещо не беше в ред.

Разтърках очи и отново погледнах към кафене „Йости“. Но човекът с бомбето беше все още там. А момчето зад будката седна уморено върху куфара си и лицето му придоби тъжен израз.

Рекох си: „Най-добре ще бъде да отида при момчето и да го запitam какво означава всичко това. И ако ми каже, че са му откраднали сто и четиридесет марки, ще се кача на най-близкото дърво.“

И така, отидох при момчето, което седеше на куфара си, и казах:

— Добър ден! Какво се е случило?

Изглежда обаче че то имаше памук в ушите си. Защото гледаше непрекъснато към терасата на кафенето, без да ми отговори нищо.

— Да не би случайно да са ви откраднали сто и четири десет марки) — запитах аз.

Тогава то ме погледна, кимна и каза:

— Да, а мерзавецът, който ми ги открадна, е там, на терасата.

Тъкмо се готвех да поклатя глава и след това да се покача на най-близкото дърво, както предварително бях решил, когато зад нас изсвири остро автомобилна сирена. Отскочихме уплашени. Но зад нас не бе спрял автомобил, а едно момче, което ни се присмя.

— Какво търсиш тук? — запитах аз.

А то натисна още веднаж тромбата и рече:

— Казвам се Густав.

Аз занемях. Такава луда работа! Сигурно ли беше, че не сънувам?

В този миг откъм Траутенауцрасе се зададе тичешком един човек, спря пред мене и като размахваше ръце, извика:

— Я, ако обичате, се махнете! Не се месете в чужди работи! Ще ни развалите всички външни снимки.

— Какви външни снимки? — запитах аз любопитно. — Вие май сте доста тъп — каза разгневеният човек.

— Това ми е дефект от рождение — отвърнах аз. Двете момчета се разсмяха. А Густав с тромбата каза:

— Човече, ние тук снимаме филм!

— Разбира се! — прибави и момчето с куфара. — Филмът „Емил“. И аз играя ролята на Емил.

— Хайде сега вървете си по пътя — ме помоли човекът. — Филмовата лента е скъпа.

— Извинете, че ви попречих — отвърнах аз. После поех пътя си. А човекът се втурна към един голям автомобил, върху който, беше монтирана филмова камера. До нея стоеше операторът, който отново започна да снима.

Разхождах се замислен към Николсбургерплац и седнах на една от пейките. Дълго стоях и гледах леко смутен пред себе си. Наистина аз знаех още отпреди, че историята за Емил и детективите ще се снима на филм. Но бях забравил. Пък и не е чудно очите на човек да изхвъркнат от орбитите от учудване, ако една история се повтори след две години пред него със същите куфари, букети, тромби и бомбета...

Внезапно до мен седна един много висок, слаб човек. Той беше по-възрастен от мен, носеше пенсне и ме гледаше усмихнат. След катссе усмихва известно време, той каза:

— Хм, луда работа, нали? Човек си мисли, че преживява нещо истинско. А то всъщност е само подражание на действителността.

После, струва ми се, каза, че изкуството било фикция на реалността. Разбира се, не го каза с лошо намерение. Така си поприказвахме известно време разумно. А след като ни омръзна тази тема, той рече:

— След малко на тази чиста пейка ще се състои военният съвет на детективите.

— Откъде знаете? — запитах аз. — Да не би и вие да сте от филма?

Той се засмя.

— Не. Работата е друга. Чакам сина си тук. Той трябва да даде мнението си за снимките. Преди две години той беше един от истинските детективи.

Веселото ми настроение се възвърна и аз заоглеждах съседа си по-внимателно.

— Позволявате ли да се опитам да отгатна кой сте вие? — запитах аз.

— Позволявам — каза той със задоволство.

— Вие сте съдебният съветник Хаберланд, баща на Професора.

— Отгатнахте! — извика! той. — Но откъде знаете? Да не би да сте чели книгата „Емил и детективите“?

Поклатих отрицателно глава.

— Не съм я чел, а съм я написал.

Това изглежда, че зарадва извънредно много съдебния съветник. И след няколко минути ние вече разговаряхме, сякаш се познавахме от деца. В това време до пейката се приближи един гимназист и свали фуражката си.

— Ах, ето те и тебе, момчето ми — каза съдебният съветник Хаберланд.

Познах Професора от пръв поглед. Той беше пораснал. Не много, но все пак достатъчно. Подадох му ръка.

— О, това е господин Кестнер! — рече той.

— Да, той е! — извиках аз. — Как ти се харесват снимките от филмирането на вашата история?

Професора натъкми опилата си.

— Полагат всички усилия. Не може да се отрече. Но филм като този трябва, естествено, да бъде писан и сниман само от деца. Възрастни няма какво да търсят, в него.

Баща му, съдебният съветник, се засмя:

— Все още му викат Професора. Всъщност отдавна трябваше да го кръстят Таен съветник.

Професора седна между мен и баща си и ми заразказва за приятелите си. За Густав с тромбата, който вече имал моторетка към тромбата, И за малкия Динстаг^[1], чиито родители се преместили в Далем. Все пак той често идвал в града, защото не можел без старите си приятели. И за Блойер и Митенцвай, и Митендрай, и Траугот, и Церлет. Научих много новини. Лошият Пецолд бил все същият подъл и коварен дангалак, както преди две години. Сръдната им оттогава още продължавала.

— Ами какво ще кажете за това? — запита изведнъж Професора.
— Аз имам собствена къща.

При тези думи той се изпъчи и изглеждаше страшно горд.

— Аз съм почти три пъти по-стар от тебе — казах аз — и все още нямам собствена къща. Как можа да се сдобиеш?

— Той я наследи от една наша леля, която почина — поясни съдебният съветник.

— Къщата се намира на брега на Балтийско море — разказваше Професора весело. — И това лято ще покана там Емил и детективите. — След това помълча известно време и добави: — Разбира се, ако позволят родителите ми.

Съдебният съветник погледна сина си отстрани. Беше твърди интересно как двамата се наблюдават през стъклата на очилата си.

— Доколкото познавам уважаемите ти родители, те няма да се осмелят да ти противоречат — каза след това съдебният съветник. — Къщата е твоя. Аз съм ти само настойник.

— Решено! — каза Професора. — А когато един ден се ожена и имам деца, ще се отнасям с тях също тъй, както ти с мене.

— При условие, че имаш такива примерни деца, каквито има баща ти — рече съдебният съветник Хаберланд.

Момчето се притисна плътно до баща си и каза:

— Благодаря!

С това разговорът привърши. Ние станавме и тръгнахме тримата по Кайзералее. Артистът, който играеше ролята на Грундайс, все още стоеше на терасата на кафене „Йости“. Той беше свалил бомбето и си бършеше челото с носна кърпа. Пред него стояха режисьорът, фотографът и човекът, който ме бе нахокан при будката.

— Не мога да издържа повече — викаше сърдито артистът, който трябваше да играе господин Грундайс. — Ще ме заболи корем. Трябва да изям две яйца в чаша! Тъй е писано в сценария. Дре яйца! Не повече! А досега изгълтах осем и вие още не сте доволни от снимките.

— Всичко това не помага — каза режисьорът. — Снимките трябва да бъдат направени още веднъж, драги.

Артистът наложи бомбето си, погледна измъчен към небето, махна на келнера и каза тъжно:

— Моля, още две яйца!

Келнерът записа поръчката, поклати глава и рече:

— Този филм ще излезе доста скъп.

После изчезна.

[1] Динстаг (нем.) — вторник. ↑

А СЕГА ИДВАТ НАРЕД ДЕСЕТ КАРТИНИ

1. САМИЯТ ЕМИЛ — ЛИЧНО

Ето го пак! Откакто го видяхме за последен път, са изминали повече от две години. През това време той е пораснал. И има нов син празничен костюм. С дълги панталони, разбира се! Но ако момчето продължава да расте така, догодина ще може да ги носи вместо къси. Иначе малко се е променил. Той е все още онова примерно момче. И обича майка си също както по-рано. Понякога, когато седят заедно, казва нетърпеливо: „Надявам се, че скоро ще започна да печеля много пари. И ти няма вече да работиш!“ А тя се засмива и казва: „Добре, тогава ще ловя мухи!“

2. ФЕЛДФЕЛЪТ ЙЕШКЕ

Надписът е верен. Старшият Йешке в Нойщат стана фелдфебел. Историята с боядисания паметник отдавна е забравена. И дори когато е свободен, фелдфебелът Йешке се отбива понякога на кафе у Тишбайнови. Но преди това винаги купува от пекаря Вирт голям пакет със сладки. И госпожа Вирт, която е клиентка на фризьорката Тишбайн, неотдавна каза на мъжа си: „Е, Оскар, не забелязваш ли нищо?“ А когато той поклати глава, тя прибави: „Какво щастие, че барутът вече е изнамерен!“

3. НАСЛЕДСТВОТО НА ПРОФЕСОРА

Това значи е къщата, която Професора е наследил от леля си. Тя се намира в Корлсбютел на Балтийско море. Някъде между Травемюнде и Циновиц. Починалата леля през живота си е била страстна градинарка. И градината, сред която се намира старата едноетажна къща, е нещо забележително. Плажът е съвсем наблизо. Дотам може да се отиде по бански костюм. Само три минути път през една здрачнозелена елхова горичка — и ето че сте горе на дюните.

Долу се разстила Балтийско море. А дървеният мост, при който спират крайбрежните параходи, стига почти до хоризонта.

4. ГУСТАВ С ТРОМБАТА

Знаете ли историята за човека, който намерил едно копче и си поръчал заради него цял костюм? Нещо подобно стана и с Густав. Най-напред той имаше само тромба. И после не остави баща си на мира дотогава, докато не му подари моторетка. Тя, разбира се, не е от най-тежките, за нея не се изисква шофьорска книжка. Но и без това шумът, който Густав прави с нея, е предостатъчен за съседите. И когато Густав, облечен в анцуга си, се мята или завива с тракащата моторетка зад ъгъла, човек би помислил: задава се германският шампион по моторно дело. Разбира се, понякога домашните упражнения не са написани: „Ах — казва Густав, — и училището ще го избутам някак. Предпоследен съм в класа. И това ми стига.“

5. ГОСПОЖИЦА ХЮТХЕН

Когато едно момче е на четиринадесет години, то си е все още истинско момче, дори хлапак. Когато обаче едно момиче стане на тази възраст, то е млада дама. И горко ви, ако се присмеете на една такава госпожица! Или ако кажете: „Не се надувай толкова, момиченце!“ Тогава ще преживеете истинско чудо. Разбира се, в последните години Пони Хютхен не е станала никаква фукла. Не би било възможно, защото тя е чудесно момиче. По-рано беше половин момче. А сега е половин „госпожица“. Баба ѝ често, ѝ казва: „Не бързай, дете, не бързай. Има време да остарееш като мен!“

6. ФЕРИБООТЪТ

Виждали ли сте някога ферибоот? В Засниц? Или във Варнемюнде? Или в Щралзунд? Това са забележителни параходи! Те спират пред гарата, отварят устата си и внезапно в тях влиза влак. След това заминават с цял влак в корема си през Балтийско море. До Дания, Рюген или Швеция. Там спират, влакът излиза от парахода и продължава по сушата, сякаш нищо не е било. Как ви се струва това, а? Да пътуваш с влак е хубаво. Хубаво е и да пътуваш с параход. А колко ли е хубаво да пътуваш с ферибоот?

7. THE THREE BAYRONS

The three Bayrons, тримата Байроновци значи; играят в нашата история доста важна роля. Те са артисти и изпълняват разни номера по вариететата. А понякога в цирк или в кабаре. Единият Байрон е бащата, а другите двама са негови синове. Те се наричат Маки и Джеки. Близнаци са, но Джеки е по-едър от Маки. Това никак не се харесва на стария Байрон. Но какво да прави Джеки? Той расте. Другите малки момчета се радват, като растат. Джеки Байрон обаче е извън себе си от отчаяние.

8. ЕДИН СТАР ПОЗНАТ

Това, което виждате тук, е пиколо. Значи малък хотелиерски прислужник, който след време ще стане келнер. Или оберкелнер. Или портиер. Но засега той все още е пиколо и помага при слагането на масите и при носенето на чиниите. Работата на пиколото е уморителна. Наистина понякога има няколко свободни часа. И тогава той може бързо да изтича до плажа и да плува до пясъчното островче. Или да седне на голямата гумена туба, върху която е написана реклама за миене на зъбите. И тогава може, дори да види стари приятели от Берлин и да си спомни за отдавна миналите времена.

9. ГОСПОДИН КАПИТАН ШМАУХ

Че човекът на картинката е стар воден плъх, се познава от сто метра срещу вятъра. Той е капитан и притежава търговски параход, с който кръстосва Балтийско море. Понякога товари дърва. Понякога въглища. Понякога шведска стомана. А понякога сам се претоварва с повечко ром. Е, и това се случва. Морският вятър причинява жажда. Капитан Шмаух има малка къщица в Корлсбютел. А в пристанището се намира хубава платноходка — също негова. Аха, щях да забравя: пиколото е негов племенник. Изобщо на света има много повече роднини, отколкото може да се предположи.

10. ОСТРОВЪТ С ПАЛМАТА

Недалеч от брега на Балтийско море се намира посред водата малко, съвсем малко островче. Някога един рибар на шега занесъл на

него палма в саксия и я закопал в пясъка. Оттогава африканската палма стои в северния пясък сред сухите треви и е доста пораснала. Видът и би уплашил и куче, ако на острова имаше, кучета. Но той е напълно необитаем. Първо, защото е само от пясък, и, второ, защото е много малък. И ако човек, когато спи на него, се изтърколи от кревата си, ще падне сред Балтийско море.

Сега вече историята започва.

ПЪРВА ГЛАВА

МОЛБАТА НА ФЕЛДФЕБЕЛА ЙЕШКЕ

Този следобед фелдфебелът Йешке беше свободен. И той се беше появил у Тишбайнови със забележителен пакет сладкиши. Майката на Емил беше направила кафе. И ето че сега тримата седяха около кръглата маса в гостната и проверяваха апетита си. Неусетно голямата чиния със сладки се изпразни. Емил едва можеше да диша. А господин Йешке разказваше, че кметът на Нойщат възнамерявал да махне конния трамвай и да построи истински, електрически. Оставало да се уреди само финансовият въпрос.

Емил запитва:

— А защо не построят направо подземна железница? Като изчезнат конните трамваи, Нойщат ще загуби половината от хубостта си. Електрически трамваи има навсякъде.

Но майка му забеляза:

— Щом финансовият въпрос още не е уреден, Нойщат ще остане със старите си трамваи до второ пришествие.

Утешен от думите ѝ, Емил взе от чинията и последното парче ябълков сладкиш и му отдаде дължимото.

Фелдфебелът попита учтиво дали може да запуши. Госпожа Тишбайн каза: „Но, разбира се, господин Йешке!“ И гостът извади голяма черна пура от кожената си табакера, запали я и се обви в гъст сивосин облак.

После госпожа Тишбайн стана, събра чашите и чиниите, занесе ги в кухнята и като се върна, каза, че ще изтича до дрогерията за катранен сапун, защото след един чдс щяла да дойде госпожа Хомбург да си мие главата.

Емил стана и бързо преглътна последната си хапка.

— Не, момчето ми, ще отида аз — каза майка му. Емил я погледна учуден.

Господин Йешке също погледна госпожа Тишбайн, но глътна повече дим и се закашля. След това каза:

— Емиле, искам да поговоря с тебе. Тъй да се рече, между мъже.
Навън вратата на антрето хлопна. Госпожа Тишбайн беше излязла.

— Моля — каза Емил. — Както обичате. Но аз просто не разбирам защо майка ми изведнъж избяга. За покупките се грижа аз.

Фелдфебелът остави пурата си на пепелницата, кръстоса крака и почна да чисти с пръсти пепелта от куртката си. (Върху нея обаче нямаше пепел.) След това каза:

— Майка ти може би излезе, за да можем да разговаряме на спокойствие.

После той смутено загледа тавана. Емил също погледна нагоре. Но там нямаше нищо за гледане.

Фелдфебелът взе пурата си от масата и запита направо:

— Всъщност много ли съм ти несимпатичен?

Емил едва не падна от стола.

— Откъде-накъде? Това е смешен въпрос, господин Йешке.

А като помисли малко, прибави:

— Наистина, по-рано много се страхувах от вас.

Фелдфебелът се засмя.

— Заради паметника ли?

Момчето кимна.

— Такива глупости правехме и ние, когато бяхме ученици — рече Йешке.

— А вие? Лично? — запита Емил изненадан.

— Да, лично! — каза полицейският чиновник.

— Тогава сте ми симпатичен — рече Емил.

Господин Йешке, изглежда, се зарадва. После каза:

— Трябва да те запитам нещо важно. С майка ти говорих по този въпрос още миналата неделя. Но тя каза, че трябва да питам и теб. Ако ти не се съгласиш, няма да стане нищо.

— Така, така — рече Емил. Известно време той стоя замислен. После каза: — Не ми се сърдете, но не разбирам нито дума.

Йешке гледаше пурата си. И понеже беше изгаснала, той бавно я запали отново и каза:

— Трудно е да се говори за такова нещо с голямо момче... Помниш ли баща си?

— Почти не. Бил съм петгодишен, когато е умрял.

Фелдфебелът кимна. После бързо каза:

— Бих искал да се ожения за майка ти!

След това се закашля. А когато се успокои, продължи:

— Аз мога да се преместя във вътрешната служба. И по-късно ще стана инспектор, Сигурен съм, че ще взема изпита. Макар да не съм учил в реално училище, не съм глупава глава. А като инспектор ще получавам добра заплата. И ако имаш желание, ти ще можеш да следваш.

Емил очисти няколко трохи от сладкиша, останали върху пъстрата покривка на масата. Фелдфебелът каза:

— А ако не искаш, тя няма да се омъжи за мен.

Момчето стана и се приближи до прозореца. Погледна към улицата. После се извърна и каза тихо:

— Най-напред трябва да свикна; с тази мисъл, господин Йешке.

— Разбира се — отговори мъжът.

Емил отново погледна през прозореца. „Всъщност аз си представявах всичко съвсем, иначе — мислеше той, докато очите му следяха един камион. Аз исках сам да печеля пари. Толкова много, че да не трябва тя да работи повече. И исках да остана през целия си живот само с нея. Само ние двамата. И никой друг. А сега идва един полицаи и иска да й стане мъж!“

В този момент майка му се появи на ъгъла. Тя вървеше бързо и гледаше угрижено пред себе си.

Емил се закри с пердето. „Сега трябва да реша — рече си той. — И не бива да мисля само за себе си. Това би било подло. Тя винаги е мислила само за мен. И тя го обича. В никой случай не бива да покажа, че съм тъжен. Трябва дори да бъда весел. Иначе ще й разваля цялата радост.“

После пое дълбоко дъх, обърна се и каза високо:

— Аз съм съгласен, господин Йешке!

Фелдфебелът стана, приближи се до него и му стисна ръката. В същия миг вратата се отвори. Майка му влезе бързо в стаята и погледна момчето си въпросително.

Емил още веднъж си каза: „А сега бъди весел!“ После застана до Йешке, засмя се и рече на майка си:

— Какво ще кажеш? Господин фелдфебелът Йешке току-що поиска от мен ръката ти!

Когато госпожа Хомбург дойде да си мие главата, годеникът Йешке си тръгна доволен. А вечерта се върна пак, с букет цветя. И четвърт кило вкусно мешано. И шише сладко вино. „За да се чукнем“ — каза той. След вечерята се чукнаха.

Емил държа тържествена реч, на която господин Йешке се смя много. Госпожа Тишбайн седеше доволна на софата и галеше ръката на сина си.

— Мое мило момче — рече господин Йешке, — благодаря ти за добрите пожелания. Безкрайно радостен съм за всичко и имам само още една молба. Не искам да ми казваш татко. Това ми се струва много необикновено. Аз наистина ще ти бъда като баща. Но то е друго. Само думата не ми допада.

Емил много се зарадва в себе си на това предложение и гласно каза:

— На заповедите ви, господин фелдфебел. Но как трябва да ви наричам? „Добър ден, господин Йешке“ с течение на времето ще звучи твърде смешно. Не намирате ли и вие, че е така?

Годеникът се изправи:

— Най-напред ще прием „за побратимяване“. Аз вече и без това ти говоря на „ти“. Отсега и ти трябва да правиш това.

Пиха „за побратимяването“.

— И ако за в бъдеще почувствуващ нужда да ме наричаш с някакво име — рече господин Йешке, — то трябва да ти съобщи, че се казвам Хайнрих. Ясно ли е?

— Тъй вярно, Хайнрих! — каза Емил.

И беше щастлив, като чу, че майка му се смее.

След като Хайнрих Йешке си тръгна към къщи, майката и синът се приготвиха да спят. Както винаги, те се целунаха за „лека нощ“. После всеки легна в леглото си. Но и двамата дълго още стояха будни, Емил си мислеше: „Тя не забеляза нищо и сигурно мисли, че никак не ми е мъчно. Сега може да се ожени за господин Йешке и да бъде толкова щастлива, колкото от сърце и желая. А и той е много мил човек!“

А майка му си мислеше: „Ах, колко се радвам, че момчето не забеляза нищо! То не бива никога да узнае, че аз бих предпочела да остана сама, само с него! Но не бива да мисля за себе си, а само за

момчето си. И за бъдещето му. Кой знае докога още ще мога да печеля пари. А и господин Йешке е мил човек.“

ВТОРА ГЛАВА

ПОЩА ОТ БЕРЛИН И ЗА БЕРЛИН

Когато на другия ден по обед Емил се върна от училище, майка му подаде едно писмо и каза:

— Писмо за тебе! От Берлин.

— От Пони Хютхен ли?

— Не. Почеркът е непознат.

— Какво пише вътре?

— Но, момчето ми! — извика госпожа Тишбайн изненадана: — Аз никога не отварям писмата ти.

Емил се засмя.

— Гледай ти! Откога между нас съществуват тайни?

После занесе чантата си в съседната стая, мислейки си: „От вчера. Откакто се намеси господин Йешке!“ А като се върна, седна на дивана отвори писмото и зачете:

„Драги Емиле!

Отдавна не сме си писали, нали! Но въпреки това, надявам се, че си добре. Аз, от моя страна, не мога да се оплача. Преди няколко седмици умря една моя баба. Аз почти не я познавах. И тогава не се натъжаваш много, ако някой умре. А ето че се приближавам до същинската цел на писмото ми. Баба ми или по-точно леля на родителите ми ми завеща къщата си. Тя се намира на Балтийско море. В Корлсбютел, ако си го чувал, курортно място е. Освен това къщата ми се намира в доста голяма и много хубава градина. Не се ли досещаш? Внимавай добре! Голямата ваканция е «пред вратата», както обикновено казват. А откакто съм домопритежател, имам една отлична идея. Бих искал да поканя теб и всички детективи да прекарате лятната ваканция в моето имение на Балтийско море.

Родителите ми позволиха и много ще се ргават. Наистина много! Те също ще живеят в моята къща, но това няма да ни пречи. Ти знаеш още оттогава колко добре се разбирам с тях. Освен трва къщата има и тавански етаж. Повече не може да се иска.

Густав вече обеща да дойде. Има и позволенията на родителите си. Но не само той иска да дойде. Ще дойдат също, дръж се здраво, да не паднеш — братовчедката ти Пони Хаймболд, наречена Хютхен. Също и баба ти, която тогава толкова хареса на всички ни. Те всички ще дойдат, ако дойдеш и ти. А може би ще дойде и малкият Динстаг. Ако майка му не заmine за баните в Наухайм. В такъв случай и той ще трябва да иде с нея. Зависи от лекаря. Дали ще ѝ позволи да отиде на море. Тя има болно сърце.

Както виждаш, ще бъде знаменито! Сега удари се в ребрата и кажи «да», стари разбойнически главатарю! Майка ти сигурно няма да има нищо против. Щом като с тебе ще бъдат баба ти и Пони. Какво ще кажеш за това, а? Ще те посрещнем в Берлин, когато пристигнеш. За да не слезеш пак на някоя друга гара. А после ще пътуваме заедно до Щетинската гара, и оттам към морето. В моята къща. Аха, щях да забравя! Няма нужда да носиш никакви пари. Ще вземем нашата слугиня Клотилда. Тя готви чудесно. Ще ни излиза евтино. А че щели да се хранят няколко души повече, това няма значение. Така поне казва майка ми.

Трябва да ти съобщя, че всички пътни разноски поема баща ми Не аз.

Пиши ми само ще дойдеш ли. Татко веднага ще ти изпрати пари за път. Много се радвам, че ще те видя най-после пак. И извинявай, че пиша за пари. Пр-рано ти беше казал, че ако някой има пари, не бива да говори за тях. Аз не забравих думите ти. Но в този случай трябва да говоря! Защото иначе може би не би, имал възможност да дойдеш. И тогава ваканцията няма да ме зарадва. И цялото Балтийско море ще пропадне, така да се каже.

Драги Емиле! Чакам отговора ти с нетърпение. Приеми много поздрави от родителите ми и мен.

Твой Теодор Хаберланд, наречен Професора П.П. Преди няколко месеца, малко след като получих наследството в Берлин, снимаха филма «Емил». Гледах го. Много странно е, когато една истинска история изведнъж се направи на филм. Много си прилича, но въпреки това е съвсем различна. Татко казва същото. Филмът скоро ще се прожектира. Очаквам го с нетърпение. Сигурно и ти. Още веднаж много, много поздрави! Отговори ми веднага!

Твоят Професор

Щях да забравя! Парола Емил.“

След като прочете писмото докрай, Емил го даде на майка си и изчезна в съседната стая, Изпразни чантата си, разтвори тетрадката по геометрия и се направи, че пише домашното си упражнение. Но всъщност той само гледаше втренчено пред себе си и мислейки напрегнато: „Наистина чудесно би било да отида на море. Но предпочитам да остана тук. А може би преча на фелдфебела Йешке, макар и съвсем мъничко. От вчера той е мамин годеник. И тя го обича. А аз, като син, трябва да бъда внимателен!“

Госпожа Тишбайн много се зарадва от поканата на Професора. Нейният Емил ще прекара чудесно ваканцията. „Наистина той много ще ми липсва, но не трябва да се издавам“ — помисли си тя и отиде в другата стая при сина си.

— Мамичко, аз мисля да приема поканата — каза Емил.

— Разбира се, че ще я приемеш — охвърна тя. — Писмото е толкова мило. Нали? Трябва само да ми обещаеш, че няма да плуваш навътре в морето. Може да попаднеш на голяма вълна или във водовъртеж. И аз не бих имала нито минута спокойствие!

Емил обеща тържествено. Тогава майка му рече:

— Само с едно никак не съм съгласна. Това, че съветникът иска да ти прати пари. За път ще изтеглим пари от спестовната каса. Няма да струва бог знае колко. — И тя помилва момчето, което се беше навело над тетрадката по геометрия. — Пак ли уроци? Я поизлез малко на чист въздух, докато приготвя обед!

— С удоволствие — каза Емил. — Трябвали да купя нещо, или да ти помогна в нещо?

Майка му го изпрати до вратата.

— Марш навън! Когато всичко е готово, ще те извикам.

Емил отиде в двора, седна на стълбата, която водеше надолу към пералнята, и замислен започна да къса тревата, подаваща се от пролуката между разкривените стъпала.

Неочаквано той скочи, втурна се в галоп към портата прекоси бързо улицата, зави по Шпоренгасе, измина тичешком Вебергасе и спря чак на горния пазар. Там се огледа.

Отсреща се редяха брезентовите дюкянчета на търговците на плодове и зеленчук, редиците глинени съдове на грънчарите, тезгяхите на градинарите и месарите. И между тези пъстри редове се разхождаше, сложил с достойнство ръцете на кръста си, господин фелдфебелът Йешке и следеше за реда.

Фелдфебелът спря пред една от търговките. Тя махаше развълнувано с ръце. Той извади бележника от вътрешния си джоб, написа в него някаква важна забележка и продължи бавно нататък. Купувачи и продавачки се събраха накуп и сизашушукаха нещо.

Момчето прекоси разкривения калдъръм на площада, за да настигне фелдфебела.

— Ало! — извика Йешке. — Да не търсиш мене?

— Тъй верно, господин Йешке... исках да кажа: да, Хайнрих — рече Емил... — Искан да те питам нещо. Един мой приятел от Берлин е наследил къща на брега на Балтийско море и ме кани там за лятната ваканция. А също и баба и Пони Хютхен.

Господин Йешке потупа Емил по рамото:

— Моите сърдечни благопожелания! Това е чудесно!

— Нали? — извика зарадван Емил.

Полицейският началник погледна с обич своя бъдещ син.

— Разрешаваш ли ми аз да платя пътните ти разноски? Емил поклати енергично глава.

— Не, аз имам мои собствени спестявания.

— Жалко.

— Хайнрих, аз идвам за съвсем друго нещо.

— За какво?

— Знаеш ли, заради майка ми! Ако ти тъкмо вчера... Искам да кажа... иначе по никакъв начин не бих я оставил сама. И ще замина само ако ми обещаеш, че всеки ден ще бъдеш най-малко един час при нея. Иначе тя... аз я познавам много добре и не искам през това време да се чувства самотна. — Емил спря за малко. — Понякога животът беше толкова тежък. Ти трябва да ми дадеш честната си дума, че ще се грижиш за нея. Иначе няма да замина.

— Обещавам ти. Без честна дума, с честна дума — както искаш, момчето ми!

— Тогава всичко е наред — каза Емил. — Значи всеки ден! Нали? Наистина аз ще ѝ пиша много писма. Но все пак писането не е достатъчно. При нея трябва винаги да има някой, когото да обича. Не искам да тъжи!

— Ще идвам всеки ден — обеща господин Йешке. — Най-малко за един час. И, ако имам повече време, ще оставам и за по-дълго.

— Много благодаря! — каза Емил. След това направи кръгом и се понесе в галоп по пътя, по който беше дошъл.

В двора отново седна на стъпалата и закъса трева от цепнатините, като че ли не беше ходил никъде.

След пет минути госпожа Тишбайн погледна от кухненския прозорец.

— Хей, млади господине! — извика тя високо. — Заемете мястото си на масата за обед.

Той вдигна глава усмихнат.

— Идвам, мамичко!

Главата ѝ отново се скри.

Тогава той бавно стана и влезе в къщи.

Следобед Емил поиска от майка си хартия за писма, седна на масата и написа следното писмо до гимназиста Теодор Хаберланд, живущ в Берлин.

„Мили ми Професоре!

Приеми сърдечните ми благодарности за писмото ти, на което страшно се зарадвах. Просто фантастично е, че имаш къща. И при това на Балтийско море. Моите поздравления! Аз не съм бил още там. Но по география

неотдавна учихме за Мекленбургските езера и за Балтийския бряг. Мога да си представя всичко. Дюните, големите параходи, тухлените църкви, пристанищата, плажните кошове и т.н. Трябва да е много хубаво.

А още по-хубаво е, че ти ме покани да те посетя. Приемам поканата ти с благодарност и благодаря страшно много на теб и на родителите ти! Радвам се, че скоро ще видя теб, Густав и малкия Динстаг. Защото обичам всички, които ми помогнаха тогава. Това пък, че си поканил Пони и баба, намирам за чудесно.

Ако във вилата ти няма достатъчно място, ние, момчетата, ще си построим в градината палатка и ще живеем като бедуините в пустинята. От чаршафите ще си направим бурнуси. И всеки ще стои нощем по един час на стража. За да могат другите да спят спокойно. Но за това има време. Днес ще пиша на Пони и на баба. Това, че искате да ме посрещнете още на гарата, е хубаво. Но този път не ще се оставя да ми откраднат парите дори ако трябва да ги скрия в обувката си!

Кажи на баща си, че му благодаря за предложението относно пътните. Но аз бих искал да ги заплатя от моите спестявания. Знаеш ли? Имам още седемстотин марки оттогава. За другите триста марки купих на мама електрически сешоар, както бяхме уговорили, и топло зимно палто. То все още изглежда като ново. Мама пази извънредно много нещата си. Освен това мама моли учтиво да запиташ майка си дали трябва да нося завивки и чаршафи. И колко кърпи за лице? И после, дали на Балтийското море ще ми трябва бански костюм. Аз имам само червени бански гащета, а те понякога са забранени на по-хубавите плажове. Още нещо ще пътувате ли и вие в трета класа? Защото иначе не можем да пътуваме в едно купе. Втора класа е много по-скъпо, а пък и с трета се пристига също тъй бързо на желаното място, нали? Когато ще бъдем вече във вилата ти, ще трябва да ми разкажеш подробно какъв е филмът «Емил». Да се надяваме, че ще

можем да го видим скоро в някое кино. Може би дори
заедно!

Хиляди сърдечни поздрави от майка ми и от мен на
теб и твоите родители, на които още веднаж благодаря!

Радвам се. Парола Емил!

Винаги

твой верен Емил Тишбайн“

ТРЕТА ГЛАВА

ЕМИЛ ПОТЕГЛЯ НА ПЪТ

Лошите дни и часове в живота на човека идват със светкавична бързина. Те се приближават като черни дъждовни облаци, носени от бурята.

А веселите дни не бързат. За тях сякаш годината представлява лабиринт и те не намират откъде да излязат или пък ако излязат, не намират пътя към нас.

Все пак лятната ваканция най-после идва! Събуждаш се рано, както винаги, и поискваш да скочиш от леглото. Но се опомняш. Та днес няма училище! И се обръщаш лениво към стената, като затваряш очи.

Ваканция! Това звучи сладко, както две порции сладолед с бит каймак. На всичко отгоре лятна ваканция!

След това поглеждаш предпазливо към прозореца и забелязваш: слънцето грее; небето е синьо. Орехът пред прозореца не помръдва листата си. Той сякаш се е надигнал на пръсти и гледа в спалнята. Душата ти е пълна и ако не те мързеше, с удоволствие би се ухапал за носа.

Но внезапно скачаш като ужилен от пухеното легло. Гръм и мълния! Та нали днес ще заминаваш! А куфарът още не е стегнат.

Изскачаш бос от стаята и още от коридора викаш:

— Мамо, колко е часът?

Най-после Емил е на гарата. Майка му го държи за ръка. Фелдфебелът Йешке, който е взел един час извънредна отпускат, стои малко по-назад, за да не пречи е куфара и с пакета сандвичи.

— Пиши ми всеки втори ден — помоли госпожа Тйшбайн. — Вече ми обеща, че няма да плуваш много навътре. Но въпреки това ще съм неспокойна. Толкова много момчета заедно! Какво ли не може да се случи!

— Какво ти хрумна пак! — каза Емил. — Ти ме познаваш. Когато обещава нещо, държа на думата си. Но аз се безпокоя за теб и

това е много по-лошо. Какво ще правиш през всичкото това време без сина си?

— Но аз ще работя, момчето ми! А когато имам време, ще ходя на разходка. В неделните дни ще правим излети с господин Йешке из околностите. — Разбира се, когато е свободен. Ще си вземаме и храна. А когато не е свободен, ще изкърпвам бельото. Някои от чаршафите са се прокъсали. Или пък ще ти пиша дълги писма. Съгласен ли си?

— О, моля, по-често — каза Емил и стисна ръката й. — А ако се случи нещо, телеграфирай ми! В такъв случай веднага ще се върна.

— Какво може да се случи? — запита госпожа Тишбайн.

— Никога не се знае предварително. Но щом ти потрябвам, ще се върна. Ако няма влак, ще тръгна пеш. Вече не съм малко момче. Не бива да забравяш това. Не искам да криеш повече грижите си и всичко друго от мен.

Госпожа Тишбайн погледна уплашено Емил.

— Но какво крия от тебе?

И двамата замълчаха и загледаха лъскавите релси.

— Не говоря за нещо определено! — каза момчето. — Още довечера, щом пристигнем на Балтийско море, ще ти напиша една картичка. Може би ще я получиш едва в други ден. Кой знае кога изпразват там по крайбрежието пощенските кутии.

— А аз ще ти пиша веднага, щом се прибера в къщи — каза майка му, — та скоро да получиш писмото ми. Иначе ще се чувствам много самотен.

В това време пристигна влакът за Берлин. Когато локомотивът с пухтене спря, фелдфебелът Йешке се втурна в едно третокласно купе, зае място до прозореца, настани внимателно куфара на Емил в мрежата за багаж и изчака, докато момчето се качи в купето.

— Хиляди благодарности! — каза Емил, като се качи. — Ти си страшно мил към мен.

Йешке махна с ръка:

— Не си струва да говорим за такива неща, момчето ми.

След това извади портмонето от джоба си, бръкна в него, пхна в ръката на Емил две банкноти от по пет марки и рече:

— Ето ти малко дребни пари! Може да ти потрябват. И всичко добро! Времето през следващите седмици ще бъде хубаво! Така поне пишеше във вестника. И, разбира се, държа, на думата си, за което

обещах на пазара. Всеки ден ще се отбивам при майка ти. Макар и само за един час.

Емил прибра грижливо банкнотите. След това стисна ръката на фелдфебела:

— Много ти благодаря за всичко, Хайнрих!

— Няма за какво, момчето ми! — Йешке се опита да тикне куфара още по-назад. — Иначе още при първия завои ще падне на главата ти. А сега аз си тръгвам.

Той слезе на перона и застана зад госпожа Тишбайн.

Майка му се приближи до прозореца и му поръча да поздрави баба си, Пони и всички останали.

— И не влизай разгорещен във водата. Иначе ще получиш сърцебиене.

— А от това няма полза! — извика Йешке и се засмя смутено.

— Не забравяй да си изядеш сандвичите! — прибави майка му. — Инак ще изсъхнат.

Началникът на гарата вдигна сигналния флаг. Влакът изригна пара и даде тласък.

— Обичай ме все така — каза момчето, но толкова тихо, че майка му не го разбра. В следния миг това много го зарадва.

Влакът потегли бавно.

— И не цапай паметници! — извика фелдфебелът Йешке със смях.

След това можеха само да си махат с ръце.

Този път пътуването мина без сънища и кражби.

Емил беше взел учебника си по география — част I, Германия, и се запозна още веднъж най-подробно със залива на Любек, с Мекленбургската езерна площ, с Померания, остров Рюген и Балтийското крайбрежие. Четеше внимателно, като че ли се готвеше за изпит.

Задълбоченото учене беше негов навик. (Има и по-лоши навици.)

След като прочете два пъти всичко, което пицеше в учебника, той го затвори и започна да се любува на спокойната местност, която влакът прекосяваше. И докато наблюдаваше зреещите ниви всички уроци в главата му се разбъркаха като дузина воденични камъни. Безцелната обсада на Щралзунд и Холщайнска Швейцария, готическият стил и родното място на фелдмаршал Блюхер, варовитите

скали на Рюген и Мекленбургското скотовъдство, въглищарството, хвойновата ракия и прочутите марципани в Любек, десантът на Густав Адолф Шведски и композитора Букстехуде, всичко това се смеси като във въртящ се калейдоскоп и за да се успокои, Емил изяде сандвичите до шушка. Хартията изхвърли през прозореца. Тя изшумя, хвъркна и накрая кацна в една леха с тикви пред къщичката на някакъв кантонер. Барьерата пред пътя беше спусната. Една кола зад нея чакаше влака да отmine. До коларя седеше момче и махаше на пътниците. Емил също му махна.

Хора слизаха. Другаде се качваха. Понякога в купето влизаше кондукторът и драскаше на гърба на билетите дебели черти с молив. Значи от липса на разнообразие не можеше да се оплаче.

А влакът се приближаваше много по-бързо, отколкото преди две години, към столицата на Германия.

И винаги е така. Безразлично дали се отнася за някоя малка разходка, или за пътуване с влак, втория път то ни се струва много по-късо, отколкото първия. (Впрочем това важи не само за разстояния, които се измерват в метри и сантиметри.)

Бабата на Емил и Пони се провряха през контролата на гара Фридрихщрасе.

— Не тичай така! — каза бабата. — Аз съм стара жена, а не съм бърз влак. — Черната ѝ шапчица с панделки се беше изкривила настрана.

— След една минута момчето ще пристигне — отвърна Пони нетърпеливо. — Можехме спокойно да дойдем малко по-точно.

Баба ѝ разтърси енергично глава, при което шапчицата ѝ се плъзна още по-настрана.

— По-точно от точното няма. Половин час по-рано е също тъй неточно, както и половин час по-късно.

Пони поиска да възрази нещо, но в това време към тях се запъти Професора, който ги беше забелязал. Той свали фуражката си и каза:

— Добър ден, госпожи!

После взе куфара от ръцете на Пони и започни да пробива път.

— Добър ден, господин едри земевладелецо — отвърна бабата.

Той се засмя и заведе гостите при родителите си. Съдебният Съветник Хаберланд се ръкува и с двете ѝ им представи съпругата си. Госпожа Хаберланд беше хубава ѝ елегантна жена, не по-висока от

сина си. Застанала до високия си слаб мъж, тя приличаше на малко момиченце.

Пони направи няколко поклона и предаде всички поздравии от родителите си до семейството на Професора. А баба й каза, че никога досега не е била на море и страшно се радвала.

След това всички замълчаха и зачакаха Емил. Това не продължи много. Скоро влакът се зададе и нахлу с трясък в гарата, където спря. Пътниците започнаха да слизат.

— Сигурно момчето пак е слязло на гара „Зоологическа градина“ — проплака Пони. Но ето че „момчето“ слезе от един от вагоните, смъкна и куфара си и се огледа. Когато забеляза другите, Емил се усмихна и се затича към тях. След като остави куфара, той целуна баба си, подаде ръка на родителите на Професора. Момчетата бяха официални и сдържани. Така е винаги между момчета, които отдавна не са се виждали. След десет минути, разбира се, всичко се променя.

— Густав още рано сутринта отпраши с моторетката си — каза Професора.

— Аха — рече Емил.

— Изпраща ти много поздравии.

— Благодаря.

— А малкият Динстаг замина още снощи.

— Значи не отиде в Наухайм?

— Не. Докторът позволи на майка му да иде на море.

— Великолепно! — възкликна Емил.

— И аз мисля така — каза Професора.

След това и двамата замълчаха смутено. Съдебният съветник спаси положението. Той удари три пъти с бастуна си по плочите.

— Слушайте всички! Сега отиваме на Щетинската гара. Аз ще наема две таксита. В едното ще пътуват възрастните, а в другото — децата.

— А аз? — запита Пони Хютхен.

Всички се засмяха. Разбира се, с изключение на Пони. Тя се почувствува докачена и каза:

— Не съм вече дете. А не съм още и възрастна. Какво съм всъщност?

— Едно глупаво момиче и нищо повече — каза баба й. — За наказание ще пътуваш при възрастните. Тогава ще ти стане ясно, че си

още дете.

Обядваха в бюфета на Щетинската гара. След това се настаниха във влака, който щеше да ги отведе до Балтийско море. И понеже бяха дошли навреме, успяха да си запазят цяло купе въпреки многото пътници, които отиваха на почивка. Влакът беше препълнен с деца, знаменца, кофички за пясък, топки, лопатки, кори от портокали, сгънати лежащи столове, кесии с череши, балончета, смехове и глъчка. Сега той се провираше бързо през боровите гори на провинция Бранденбург. Беше много весел влак. Глъчката се разнасяше през отворените прозорци и ечеше сред тихата околност. Боровете се полюшваха леко от тихия летен вятър и си шепнеха: „Голямата ваканция започна!“

— Да — промърмори един стар бук.

ЧЕТВЪРТА ГЛАВА

ВИЛА „МОРСКИ БРЯГ“

Корлсбютел не е от големите морски курорти. Преди десет години той дори нямаше още гара. Тогава, за да се стигне дотам, трябваше да се слезе на една малка станция, между Любек и Щралзунд, която, ако не се лъжа, се казваше Щубенхаген. И при особено голямо щастие там можеше да се намери някое старомодно превозно средство, впрегнато с тежък мекленбургски кон, който затътряше курортистите до Корлсбютел по песъчливия, разбит горски път. Вляво и вдясно се простираше степта. Хвойновите храсти приличаха на зелени джуджета между вековните дъбове и буки. Понякога през тихата гора се стрелваще стадо сърни. А от възлищарските клади, които се намираха по горските поляни, се издигаше синкав лютив дим в летния въздух. Всичко беше както в приказките на Братя Грим.

Днес обаче не е така. Днес всеки пътува, без да сменя влака, до самия Корлсбютел, слиза важно на гарата, дава куфара си на носач и след три минути е в хотела, а след десет — край морето. Струва ми се, че по-рано беше по-хубаво. Тогава пристигането на море беше свързано с мъчнотии. А мъчнотиите, които препречват пътя към дадена цел, не бива да се подценяват. Те имат и своята добра страна.

Половината Корлсбютел се беше стекъл на гарата, за да посрещне летовниците. Площадът край гарата беше препълнен с коли, файтони, моторетки, тарги и двуколки. Очакваха се много гости и още повече багаж.

Госпожица Клотилда Зеленбиндер, старата домашна прислужница на Хаберландови, се беше облегнала на решетката и когато забеляза съдебния съветник започна да маха с две ръце. Той надвишаваше с цяла глава хората, които слизаха от влака.

— Тук съм! — викаше тя. — Господин съветник! Господин съветник!

— Не викайте така, Клотилдо — каза Хаберланд, докато се ръкуваше с нея. — Не сме се виждали отдавна, а?

Клотилда се засмя:

— О, само два дни.

— Всичко в ред ли е?

— Мога да кажа. Добър ден, милостива госпожо! Как се чувствувате. Добре, че дойдох по-рано. В къщата имаше сума работа. Добър ден, Тео. Но ти си бледен, миличък! Какво ти е? А това сигурно е приятелят ти Емил. Нали? Добър ден, Емиле. Чувала съм много неща за теб. Леглата са застлани с чисти чаршафи. Тази вечер има бифтек със салата. Месото тук е по-евтино, отколкото в Берлин. Ах, а това е Пони Хютхен, братовчедката на Емил. Веднага се познава. Каква прилика! Донесе ли и колелото си? Не?

Бабата на Емил си запуши ушите.

— Спрете за малко! — помоли тя. — Спрете за малко, госпожице. Ще ми спукате тъпанчетата. Аз съм бабата на Емил. Добър ден, любезна моя.

— Но тази прилика! — повтори прислужницата на Хаберландови. След това се поклони и каза: — Клотилда Зеленбиндер.

— Това някаква нова професия ли е? — запита бабата.

— Не, така се казвам.

— Ах, горката! — извика бабата. — Идете при лекар. Може би ще ви предпише друго име.

— Сериозно ли говорите? — запита Клотилда.

— Не. — отговори старата жена. — Не, умнице. Аз почти никога не говоря сериозно. Много рядко си заслужава.

След това куфарите и чантите бяха натоварени в каруца, която Клотилда беше заела от коларя Крьогер. Теглеше я един слуга. Емил и Професора бутаха. Така изминаха Блюхерщрасе. Възрастните и Пони вървяха малко по-назад.

Неочаквано се чу силно изсвирване. От страничния път зави с пълна скорост една моторетка. И изведнъж спря. Слугата дръпна уплашено колата и се развика така, че околните прозорци задрънчаха. За щастие той ругаеше на диалект.

— Не се ядосвайте чак толкова! — извика мотоциклетистът. — Това не е толкова важно.

Емил и Професора погледнаха изненадани иззад куфарите и изреваха с въодушевление: „Густав!“ После заобиколиха тичешком колата и се втурнаха да поздравят стария си приятел. От уплаха той изпусна моторетката на шосето, вдигна спортните очила на челото си и каза:

— Само това ми липсваше, господа! Да прегазя най-добрите си приятели. Всъщност ние искахме да ви вземем от гарата.

— Никой не, може да отиде срещу съдбата си — обади се някакъв глас от уличния ров.

Густав погледна уплашено към моторетката си.

— Но къде е малкият Динстаг? — извика той. — Та той само преди миг още седеше зад мене.

Всички отпавиха очи към рова. Там седеше Динстаг. Не му беше станало нищо. Той беше направил голяма дъга във въздуха и се беше намерил в тревата. А сега се засмя на приятелите си и каза:

— Ваканцията започва добре! — После скочи и извика: — Парола Емил!

— Парола Емил! — повториха четиримата и въодушевено продължиха заедно пътя си. Възрастните вървяха далеч зад тях. Те изобщо не бяха забелязали нищо.

— Ето там е вилата на Тео! — каза Клотилда Зеленбиндер гордо и посочи с ръка напред.

Беше чудесна старинна къща. Сред градина от цветя, лехи и дървета. На фронталната ѝ страна беше написано: „Вила «Морски бряг»“.

Клотилда продължи:

— Това, което виждате долу вляво, е голяма стъклена веранда, с плъзгащи се стъкла. А над нея се намира открит балкон за слънчеви бани. Съседната стая съм подредила за господин и госпожа Хаберланд. Нали сте съгласна, милостива госпожо?

— Съгласна съм с всичко, което правите — каза дружелюбно майката на Професора.

Прислужничката се изчерви.

— Съседната стая е определена за бабата на Емил и Пони Хютхен. Момчетата ще настаним в партера. В стаята до верандата. А в съседната стая има една софа. Ако дойде някой на гости, ще спи там. А ще можем да разтворим и едно походно, сгъваемо легло. Ще се яде на

верандата. При хубаво време, естествено, това може да става и в градината, макар навън яденето да изстива по-бързо. Разбира се, можем да го покриваме с нещо.

Тя се огледа.

— Ами къде са момчетата? Те трябваше да са пристигнали преди нас.

— Те са си легнали — каза бабата на Емил. — А ако продължавате да говорите така, сигурно ще се наспят и пак ще станат.

Прислужничката погледна несигурно към дребната стара жена.

— Човек никога не знае какво точно искате да кажете!

— Това е въпрос на упражнение, — поясни Пони. — Татко казва, че шегата на баба е в устата.

След това тя отвори градинската порта и се втурна към къщата. Възрастните я последваха бавно, като даваха наставления на слугата къде да занесе отделните куфари и чанти.

Зад къщата се намираше по-олямата част от градината. Там се лутаха четирите момчета и търсеха гараж. За моторетката на Густав. Професора седеше на една пейка, люлееше крака и разсъждаваше:

— Очевидно има две възможности. Да я оставим или в парника при доматиите, или в бараката със сечивата.

— В парника ще бъде много топло — предположи Динстаг.

А Емил обмисляше:

— В бараката сигурно има ножове и други остри предмети. Гумите лесно могат да пострадат.

Густав изтича до бараката, погледна вътре и сви рамене:

— Тук няма място дори за тротинетка, камо ли за моята тежка машина.

— Та ти това тежка машина ли го наричаш? — засмя се Професора.

— Без шофьорска книжка няма по-тежки — заяви обидено Густав. — За мен тя е достатъчно тежка. А ако преди малко не бях спрял така внезапно, сега щяхте да представлявате купчина кокали.

— Да изключим отоплението в парника — предложи Динстаг.

Професора поклати глава:

— Тогава доматиите ще останат зелени.

— Не мислиш ли, че на доматиите ще им е все едно дали ще бъдат зелени, или червени! — извика Густав. — Това не е толкова важно.

В този миг се зададе Пони Хютхен. Емил я повика и запита:

— Не знаеш ли някакъв гараж за моторетката на Густав?

Момичето спря и затърси с очи. След това посочи към края на градината.

— Каква е онази постройка там?

— Това е тъй нареченият павилион — каза Професора.

— И за какво се използва? — запита Пони.

— Нямам понятие! — отвърна момчето.

Упътиха се към павилиона. Густав вървеше последен и тикаше моторетката си.

Павилионът беше стъклена къщичка, в която имаше бяла лакирана маса и зелена лейка.

— Великолепно! — извика Професора. — Та това сякаш е строено за гараж.

— О, ако не бях аз! — промърмори Пони Хютхен надут.

После тя отвори вратата. В ключалката имаше ключ. Густав вкара моторетката в павилиона, заключи и прибра ключа в джоба си.

Другите момчета се упътиха към къщата. Те бяха гладни. Пони Хютхен се готвеше да ги последва, когато Густав я запита:

— Как ти се вижда машината ми?

Тя пристъпи още веднъж до павилиона и огледа моторетката през стъклата.

— Е — запита момчето, — харесва ли ти?

— Хм, средно хубава — рече Пони. После тя се отдалечи като кралица-майка.

Густав я погледа смаян. После кимна сияещ от щастие на малката си моторетка, погледна още веднаж обидено след Пони и каза на себе си: „Това не е толкова важно!“

След вечеря останаха още малко на верандата и гледаха пъстро нацъфтялата градина.

— Услади ли ви се вечерята? — запита най-послед любопитно Клотилда.

Имаше, разбира се, само едно мнение. А когато бабата на Емил каза, че от сребърната си сватба не е яла толкова вкусен бифтек, госпожица Зеленбиндер се почувствува наистина щастлива.

Докато тя и Пони разчистваха масата, Емил написа една картичка на майка си. Густав също реши да изпрати поздрав до къщи и

да съобщи за благополучното си пристигане. Дадоха картичките на малкия Динстаг, родителите на когото сигурно отдавна го очакваха в пансиона „Слънчев лъч“. Той обеща да мине край пощата.

— Но не само да минеш — рече Емил. — Ще трябва да ги пуснеш в кутията!

Динстаг се сбогува с всички и след като каза: „Гледайте да не закъснеете утре!“, бързо изчезна.

Съдебният съветник отиде до вратата на верандата и огледа небето:

— Слънцето вече е залязло, но преди да си легнем, трябва да кажем „добър вечер“ на морето! — каза той.

Тръгнаха през полянката, над която беше започнал вече да се спуща мрак. Само Клотилда остана в къщи, за да умие чиниите. Когато стигнаха до края на полянката и се намериха в полите на дюната, от върха на която се виждаше морето, съдебният съветник Хаберланд каза:

— Който не е виждал море, да излезе напред! Обадиха се само Емил, Пони и баба им.

— Ние ще вървим след вас — каза съдебният съветник.

Бабата се хвана за двете си внучета и тръгна с тях напред. След малко застанаха на върха на дюната. Вдясно се виждаше крайбрежният хотел. Пред тях от двете им страни се простираше брегът. С всичките му плажни кошове, баирчета и пясъчни кулички.

И там, където свършваше брегът, започваше морето! Докъдето погледът стигаше — необхватно, безкрайно. Приличаше на разлян живак. Някъде далеч на хоризонта, сред спущащия се мрак, се виждаше кораб. Няколко светлини блещукаха. А на небето, все още розово от отдавна залязлото слънце, се открояваше лунният диск. Той беше още съвсем бледен. Сякаш луната дълго време беше боледувала. По пастелно оцветения небесен свод се плъзгаха първите снопове светлина на далечни фарове. Някъде далеч изсвири параход.

Бабата и двете деца стояха възхитени. Те мълчаха и им се струваше, че никога в живота си вече няма да могат да проговорят.

Зад тях се чуха стъпки. Хаберланд и Густав се приближаваха предпазливо.

Густав пристъпи до Емил.

— Великолепно, нали?

Емил само кимна. Стояха мълчаливо един до друг и не откъсваха очи от морето.

След малко бабата промълви:

— Сега зная защо остарях!

ПЕТА ГЛАВА

СРЕЩА В БАЛТИЙСКО МОРЕ

Когато на другата сутрин Клотилда поиска да потропа на вратата, където спяха момчетата, тя чу кискане.

— Будни ли сте вече? — запита тя и залепи ухо на вратата.

— Що за израз е това „будни“? — извика Професора и се изсмя.

— Кой говори? — запита Густав строго. — Кой говори с нас, без да ни се представи?

Прислужничката извика:

— Аз съм, Клотилда!

— Аха! — каза Емил. — Госпожица Зелбстбиндер.

— Зеленбиндер! — го поправи сърдито Клотилда.

— Не, не — рече Густав. — Зелбстбиндер ни харесва повече. Отсега нататък ще ви наричаме Зелбстбиндер. А ако не сте довольна, ще ви наричаме просто Шлипс! Разбрахте ли, госпожице Клотилда Шлипс?

— Отлично име — каза Професора. (Той все още имаше навик да слага оценки.) Клотилдо, от днес се казваш Шлипс.

— На мен можете да правите всичко — каза старата прислужница навъсено. — Хайде, но трябва да закусвате! Другите са в градината. А сега си отивам.

— Довиждане, Шлипс — изреваха тримата. След това потеглиха в гъша колона през вратата на верандата към градината зад къщата. По средата на поляната беше наредена голяма кръгла маса. Родителите на Професора, Пони Хютхен и баба й току-що бяха заели местата си. Съдебният съветник четеше вестник, Другите обаче гледаха смаяни момчетата.

Госпожа Хаберланд потупа леко мъжа си по рамото. „Какво има?“ — запита съдебният съветник и свали вестника си. След това и той се присъедини към общото учудване.

Професора и Густав бяха по бански костюми, а Емил с червените си гащета. Но това не беше най-забележителното.

Професора беше нахлупил панамената шапка на баща си и въртеше в ръка дебел бастун. Емил беше наметнал лятната пелерина на Пони, носеше жълтата ѝ сламена шапка с изкуствените черешки и беше разтворил пъстър чадър, който въртеше над тревата, с вирнат нос, като някоя малко побъркана дама. Густав изглеждаше най-чудноват. Той беше наложил шапчицата на бабата на Емил и я беше завързал под брадичката си толкова здраво с черните копринени панделки, че едва можеше да отваря устата си. Беше си сложил спортни очила. В едната си ръка поклащаше елегантно чантичката на Пони. В другата мъкнеше куфар.

Без да променят сериозния израз на лицата си и без да проговорят нито дума, трите момчета седнаха на плетените столове. След това Професора почука с чаената лъжичка върху чашата си и неочаквано тримата извикаха едновременно:

— Добър вечер, господа!

— Бедните деца! Откачили са! — каза съдебният съветник. —
Още на втория ден от ваканцията. Колко жалко!

След това той отново посегна към вестника си.

— Би трябвало да повикаме лекар — рече Пони. — И мислете му, ако изцапате чантичката ми!

Густав се обърна и извика:

— Келнер! Прислуга! Това кръчма ли е, или не е кръчма?

След това бързо развърза връзчиците на шапката. Те почти го бяха задушили.

— Вече няма да си купувам шапки от тази шапкарка — изръмжа той. — Тоя парцал не може никак да се закрепим на главата ми.

В това време откъм вилата се зададе Клотилда, която носеше топло кафе.

— Хм, ето — каза: Професора. — Разбира се, пак същата госпожица Клотилда Шлипс. Все същите, все същите!

Прислужничката наля кафе, остави каната на масата и каза почти разплакана:

— Трябва ли да приема да ме наричат Шлипс?

— Как така Шлипс? — попита госпожа Хаберланд.

— Под думата Зеленбиндер (Душевръзка) не можем да си представим нищо — каза Емил.

— Затова решихме да я наричаме Зелбстбиндер (Самовръзкова) — поясни Професора. — Но на нея не ѝ харесва.

Като дъвчеше, Густав изръмжа:

— И тогава я кръстихме Шлипс (Връзкова). Други хора биха се радвали да се наричат Шлипс. Учителят ми по физическо възпитание се казва Филип Оксе (Вол). Когато го поканят някъде и трябва да се представи с името си, иде му да потъне в земята. Всички се смеят.

— Как би се радвал един такъв Вол, ако се казваше Връзков — прибави Емил.

Клотилда Зеленбиндер не проговори нито дума повече, а се върна в къщи.

Пони погледна към баба си:

— Какво им е на момчетата? Да не е някоя лоша болест?

— Не дай боже! — отвърна баба ѝ. — Болестта е съвсем нормална. Наричат я луди години.

Съдебният съветник кимна:

— Знам тази болест от опит. И аз съм боледувал едно време от нея.

След закуска на сцената се появи Динстаг, за да ги заведе на плажа. Съдебният съветник и жена му останаха в къщи. Всички други, включително и бабата, се отправиха към брега. Момчетата решиха да се събуят боси. Това било полезно за здравето.

Спряха горе на дюната. Сега Балтийско море изглеждаше съвсем различно от миналата вечер. То блестеше със зеленикавосин цвят. А понякога, когато духнеше вятър, ставаше толкова ослепително златисто, че трябваше да си затварят очите. Бабата си сложи очилата за слънце, които ѝ беше заела Клотилда Зеленбиндер.

Долу брегът беше покрит с колибки, бели чадъри, знаменца, байрачета и хора.

Понякога по огледалната повърхност на морето се търкулваха вълни и Пони забеляза:

— Изглежда като че ли някакъв невидим продавач разгъва коприна, преливаща в различни оттенъци по безкрайна маса.

Четири момчета се спогледаха многозначително, без да кажат нещо. Само малкият Динстаг не се сдържа, и се изсмя високо.

— Глупави хлапета — каза Пони и се отдалечи по пътеката край брега. Емил и баба му я последваха усмихнати. След като повървяха

малко, Емил се извърна да види приятелите си. Те бяха спрели на известно разстояние и дори не даваха вид, че ще продължат.

— Какво правите там? — извика Емил.

Момчетата бавно потеглиха. Но още след първите няколко метра спряха отново. Густав подскочи на един крак и страшно изруга.

Бабата се засмя:

— Твоите берлинчани не са свикнали да ходят боси. Чакълът ги боде.

Емил се втурна назад. Лицето на Густав се изкриви от болка, когато промърмори: „И това било полезно за здравето!“

А Професора добави:

— Благодаря! Стъпалата ми не са от говежда кржа!

— Никога вече бос! — закле се Динстаг и се опита да направи още една крачка. Той стъпваше като петел на бунище.

Густав се отклони от пътя й поиска да продължи по тревата. Но това не беше трева, а остри стръкове, които така порязаха прасците му, че момчето изрева бясно „Ау!“ и отново се върна на чакъла.

— Пясъчният ечемик съдържа много силициева киселина — обясни Емил.

— Никога не предполагах, че силициевата киселина е толкова бодлива — каза Густав. — Като че ли стъпвах върху бръсначи!

Емил прибави още нещо за устройството на растителните клетки й за свойствата на пясъчните и крайбрежните растения по-специално. Но Професора каза:

— Всичко това е добре. Ти може да си отличен ботаник. Но аз ще изтичам до вилата и ще си обуя гуменките.

Така и направи. Густав и Динстаг се втурнаха след него.

Емил се приближи до баба си, Седнаха на една пейка и загледаха морето. До мостика тъкмо беше спрял малък, бял крайбрежен параход. Момчето потърси с поглед Пони. Тя беше вече далеч напред!

Бабата тикна взетите назаем очила към набръчканото си чело:

— Най-последвамата сме сами за една минута. Е, как си, момчето ми? Как е майка ти?

— Благодаря, благодаря! Отлично.

Старата жена наклони глава.

— Не си много разговорлив. Кажи нещо повече. Хайде, млади човече!

Емил гледаше към морето.

— Но, бабо ти знаеш вече всичко от писмата ни! Мамичка има много работа. Пък и без работа животът не би и правил удоволствие. А аз... все още съм пръв в класа.

— Тъй, тъй — каза старата жена. — Тъй, тъй. Драго ми е да чувам такива работи. — След това тя раздруса нежно рамото му. — Ще си развържеш ли езика, хлапако? Нещо не е в ред! Да, нещо не е в ред! Емиле, аз познавам лицето ти като ръчната си чанта.

— Но какво може да не е в ред, бабо? Всичко е по старому. Повярвай ми!

— Разправяй ги тия на баба си! — промърмори старата жена и стана.

Най-после всички стигнаха на плажа.

Бабата седна на пясъка, събу обувките и чорапите си, за да си пече краката на слънце. Освен това тя пазеше и хавлиите, които бяха донесли.

Момчетата заградиха Пони по средата, хванаха се за ръце и се спуснаха с рев срещу вълните. По този случай една дебела жена, която беше седнала в морето недалеч от брега и почти беше задрямала, глътна малко вода и започна да крещи, като че я колят.

Бабата запретна роклята си, навлезе малко във водата и запита учтиво:

— Били ли сте млада, драга госпожо?

— Разбира се! — гласеше отговорът.

— Е, добре — каза бабата; — Е, добре.

И без да дава повече обяснения, тя седна пак в топлия пясък и загледа радостно след ликуващите деца. Сега вече се виждаха само главите им. А след малко и те се скриха.

Густав плуваше най-бързо. Той пръв се покатери на голямата дъсчена платформа, която беше закотвена навътре в морето и на която плувците си почиваха. Пони и Емил плуваха с еднаква скорост и си помогнаха при изкачването. Динстаг и Професора пристигнаха значително по-късно.

— Какво правите — запита Динстаг, като седна до приятелите си върху платформата, — че плувате по-бързо от Тео и мен?

Професора се засмя:

— Не се ядосвай. Ние сме умствени работници.

А Густав каза:

— Тук главата играе роля дотолкова, че я държите много високо над водата. Трябва да се научите да плувате кроул.

И той се изтърколи в морето, за да им покаже как да се гмуркат.

— Колко взимаш на час? — запита го Пони.

Густав си пое дълбоко дъх, гмурна се и като изскочи отново на повърхността, извика:

— Шестдесет минути!

След това всички се отправиха към брега. Густав плуваше пръв. Неочаквано Професора удари главата си о някакъв господин, който се бе отпуснал по гръб и бавно плуваше към брега.

— Внимавай! — извика господинът. — Къде ти са очите?

— Под водата — отвърна момчето и продължи да загребва като корабно витло след приятелите си.

Бяха стигнали вече до мястото за тези, които не плуваха. Точно пред тях се намираше грамадна гумена туба. (Това, разбира се, беше реклама на паста за зъби.) Всички се опитваха да се покатерят върху нея. Но тубата веднага се обръщаше и плувците се премятаха във водата. Вдигаше се голяма олелия.

Приятелите погледнаха към брега. Там бяха подредени уреди за гимнастика. На лоста, се въртеше и люлееше един човек. Точно в този миг той провря краката между ръцете си и седна на лоста. След това се отпусна назад, разпери ръце, залюля се напред, отпусна изведнъж колената си, превъртя се във въздуха и скочи на пясъка, като завърши представлението с елегантен поклон.

— Гръм и мълния! — извика Густав. — Та дори аз не мога да направя това.

Когато гимнастикът отстъпи настрана, под лоста застанаха две малки момчета. Те скочиха, увиснаха на пръта и повториха едновременно целия мъчен номер, който човекът току-що беше изпълнил. И когато накрая се преметнаха във въздуха и завършиха упражнението с поклон, всички възторжено им изръкопляскаха.

— Побърквам се — заяви Густав. — Никога не съм виждал такова нещо. И при това от такива хлапета.

— Това са „тримата Байроновци“ — се обади тогава едно момче, което беше застанало до тях във водата. — Семейство артисти. Баща и двама близнаци. Вечер дават представления в Крайбрежния хотел.

— Трябва да ги видим — каза Пони Хютхен.

— Програмата започва в осем вечерта — добави момчето. — И останалите номера са световни. Мога да ви препоръчам горещо програмата.

— А дали ще намерим места? — запита Динстаг.

— Мога да ви запазя една маса — каза момчето.

— Да не би й ти да си акробат? — запита Емил.

Момчето поклати отрицателно глава.

— Не — отвърна то. — Наистина и аз играя добре гимнастика, но по занаят съм пиколо в Крайбрежния хотел.

— Пиколотата умират рано — засмя се Густав.

— Откъде-накъде? — запита Динстаг.

— Виждал ли си някога пиколо с брада?

— Остави сега глупавите си шеги — сбърчи носе Пони. А непознатото момче каза:

— Откак видях Густав за последен път, той се е изменил само с това, че е пораснал. Иначе си е пак същият. Приятелите се спогледаха изненадани.

— Откъде ме познаваш? — запита Густав смаян.

— Познавам всички ви — отговори пиколото. — Дори на времето си Густав зае от мен един костюм.

Густав остана със зинала уста.

— Празни приказки — каза най-после той. — Никога в живота си не съм обличал чужди дрехи!

— О, все пак! — възрази пиколото.

Останалите още гледаха слисани.

— Как се казваш? — запита изведнъж Пони.

— Ханс Шмаух.

— Нямам понятие — заяви Густав. — Не познавам никакви Шмауховци.

— Ти познаваш и баща ми — настоя Ханс Шмаух. — И Емил го познава.

— Става все по-загадъчно — рече Емил.

Тогава Густав, изгубил търпение, нагази във водата, хвана пиколото и рече:

— Казвай всичко наред, малчугане! Иначе ще те потопя във водата така, че никога няма да станеш келнер.

Ханс Шмаух се засмя:

— По-рано бях пиколо в Берлин, в хотел „Крайд“ на Нолендорфплац. Парола Емил!

Тези няколко думи като че ли направиха чудо. Приятелите започнаха да скачат като подлудели индианци около малкия Шмаух. Солената морска вода се разплиска на цял метър височина. След това те започнаха да стискат ръбете на пиколото тъй, че костите му запращяха.

— Много се радвам — каза Емил, — твоят баща, портиерът, тогава беше толкова любезен към мен. Зае ми цели десет марки. И ние с Густав дори пренощувахме при вас в една хотелска стаичка.

— Да — каза пиколото. — Вълнуваща история беше, нали? Цял живот ще си спомням за нея, дори и ако стана хотелиер. Когато съм свободен, може да се поразходим малко с платноходка из морето. Чичо ми живее тук, в Корлсбютел. Има голям търговски параход и ми позволява да взимам платноходката.

Всички се зарадваха на предложението, а след това излязоха на брега и представиха малкия Шмаух на бабата. И тя се зарадва.

Густав изгледа пиколото развеселен и като се триеше усърдно с хавлията, каза:

— Не разбирам само едно.

— Какво? — запита Ханс Шмаух, като изгледа грамадния Густав.

Младият мотоциклетист поклати глава и каза:

— Не разбирам само как по-рано са ми ставали дрехите ти.

ШЕСТА ГЛАВА

ГУСТАВ И ФИЗИКАТА

Заредиха се щастливи дни. Слънцето беше толкова жарко, като че ли грееше над Балтийско море с лупа. Професора и гостите му почервенияха като раци, а после станаха кафяви като мулати. Само Пони Хютхен си оставаше червена и се белеше като лук. Бабата постоянно мажеше гърба на младата госпожица с вазелин, орехово масло, ланолин и крем против изгаряне, но нищо не помагаше.

И на Пони и идваше да зареве с глас когато баба ѝ я будеше рано сутрин с думите: „Ставай, графиньо! Слънцето отдавна е изгряло!“

— Защо ли не завали? — питаше тя отчаяна.

А момчетата се радваха от сърце на хубавото време. Те непрекъснато бяха по брега или във водата. Или пък отиваха на пристанището, което се намираше вдясно от мостика, възхищаваха се от платноходката на капитан Щмаух, която се казваше „Кунигунде IV“, и с нетърпение очакваха свободния ден на пиколото, за да се разходят с нея по морето.

Понякога Густав взимаше някого на багажника на моторетката си, закарваше го в ловния дом или в Коленмайлер. После се връщаха в Корлсбютел, за да докара следващия. Той повтаряше рейса, докато се съберат всички. Веднъж закара дори и бабата в ловния дом. Когато слезе, тя каза:

— Беше чудесно. Сбъркала съм професията си. Трябваше да стана мотоциклетистка, а не баба.

От време на време момчетата пишеха писма до къщи. От време на време получаваха поща. Понякога съдебният съветник ги фотографираше и със следващото писмо те изпращаха снимките на домашните си.

Или пък отиваха в гората и донасяха големи букети цветя. Емил познаваше почти всички растения и назоваваше имената и особеностите им. Поради това съдебният съветник отиде в Роцок и купи от университетската книжарница един учебник по ботаника и

едно ръководство за определяне на растенията. Но от този ден нататък вече никой не се интересуваше от цветята, тревите и храстите. Никой освен Емил.

— Печатните работи ме нервират — поясни мотоциклетистът Густав.

Един ден баба получи дълго писмо от Нойщат. Тя го прочете два пъти, после го прибра в чантичката си и си рече „Аха“.

Но на Емил не каза нищо. Поне засега.

Веднъж, когато седяха на верандата и ядяха вкусния обяд, съдебният съветник каза:

— Ако на уважаемите присъстващи не е много неприятно, бих предложил да отидем довечера в Крайбрежния хотел и да си усладим душата с тамошните забави.

От радост момчетата за малко щяха да оставят десерта. Макар че беше гроздово желе. А гроздовото желе беше специалитет на Клотилда Щлипс.

Въпреки всичко изядоха десерта. А след това всички момчета се спуснаха „в надбягване“ към Крайбрежния хотел.

Докато се въртяха около вратата на хотела и се съветваха кой да влезе и да говори с пиколото, на сцената се появи и Пони Хютхен.

— Как се озова тук? — запита я Густав.

— На два крака — отвърна Пони. — Идвам да ангажирам маса за тази вечер. Имате ли нещо против?

Никой не възрази.

Пони влезе в хотела. Към нея веднага се запъти управителят.

— С какво мога да ви услужа, уважаема госпожице?

— Искам да говоря с пиколото.

— Шмаух е в ресторанта — каза господин управителят, след което ѝ обърна гръб и влезе в канцеларията.

Пони намери ресторанта и откри в него Ханс Шмаух. Той тъкмо носеше, пазейки равновесие, планина от чинии, затова каза:

— Един момент, Пони. Веднага ще бъда на услугите ти.

Пони зачака.

Пиколото се върна бързо и запита:

— Какво има?

— Бих искала да ангажирам маса за тази вечер.

— За колко души?

— Един момент — да ги пресметна. Съдебният съветник, жена му, баба, аз, Клотилда Шлипс и трите момчета, това, прави...

— Осем души — изпревари я пиколото. — Дадено. По възможност масата ще бъде по-напред... А може би и чичо ми, капитанът, също ще дойде. С него трябва да се запознаете.

Пони подаде ръка на Ханс Шмаух и каза:

— Значи маса за девет души. Пиколото се поклони.

— Представлението започва малко след осем часа.

— Няма значение — отвърна Пони. — Въпреки това ние ще дойдем.

След вечеря живеещите във вила „Морски бряг“ се облякоха колкото се може по-хубаво и се отправиха, тържествено към Крайбрежния хотел. Масата, която Ханс Шмаух беше запазил, се намираше на първия ред до самата сцена. Съдебният съветник поръча на възрастните вино. На децата донесоха оранжада.

Въпреки че беше осем часът, представлението още не бе започнало. Оркестърът свиреше една след друга познати мелодии и залата се пълнеше с весели курортисти, докато най-после не остана празна нито една маса.

Пред хотела се бяха събрали много от жителите на Корлсбютел. Те надзъртаха любопитно през прозорците и искаха да следят представлението безплатно. Но ето че един келнер и пиколото се приближиха и дръпнаха завесите. (Всъщност пиколото не правеше това много усърдно. Между завесите, които той спущаше, оставаха големи процепи.)

— Много мило от негова страна — каза Емил. — Все пак хората отвън ще могат да виждат нещо.

— Ханс Шмаух, приятелят на хората — каза дълбокоумно Професора.

Баща му, съдебният съветник, потупа Густав по рамото.

— Откога си станал толкова прилежен, та ходиш дори и във вариете с книга?

Густав се изчерви.

— Това е английски речник — каза той.

— Да не си решил да зубриш думи?

Густав поклати глава.

— През ваканцията ли? — извика той. — Само това ти липсваше.

Пони се засмя:

— Сигурно иска да разговаря с двамата близнаци, акробати — предположи тя.

— Разбира се — отвърна Густав. — Момчетата се казват Байрон. Значи са англичани. Е, добре, що кажат нещо, което не разбирам; чисто и просто ще потърся думата в речника.

— Горя от нетърпение да чуя този разговор — каза бабата. Тя беше облякла черна тафтена рокля и изглеждаше блестяща.

В това време се появи още един гост — едър и пълен мъж. Той носеше синя моряшка фуражка и син костюм. Спря се сред залата и се огледа. Неочаквано отнякъде дотърча пиколото, поговори с човека и го заведе до масата на Хаберландови, като каза:

— Мога ли да представя на господата моя чичо? Господин капитан Шмаух.

След това Ханс се отдалечи.

Момчетата станаха. Стана и съдебният съветник. Той поздрави чичото на пиколото и го помоли да седне. Капитанът подаде ръка на всички и каза:

— Само не толкова официално. Иначе ще си отида веднага.

Всички седнаха. Новият гост поръча на келнера грог от ром. След това каза:

— Толкова много млади хора на масата — чудесно. Разкажете нещо от училище, братлета. Откакто изхвъркнах от гимназията, има четиридесет години. Какво лудо време беше.

Момчетата се замислиха. Но никак не им идваше наум от какъто може да се интересува един стар капитан. Той ги изгледа: в очакване един след друг, после удари с ръка върху коляното си и рече:

— Възможно ли е? Ние бяхме други хлапаци! При нас всеки ден се случваше по някоя беля.

— Аха, такива работи ли искате да чуете? — извика Густав.

— А да не мислите, че ще ви карам да декламирайте „Песента на камбаната“?.

Тогава Густав каза:

— През последната седмица, преди да ни разпуснат, бях забъркал една каша. Отначало искаха направо да ме вдигнат във въздуха. Но и

този път се размина.

Останалите го слушаха с интерес.

— Това стана така — започна Густав. — Преди часа по физика имаше голямо, междучасие и нашият първенец по успех Менерт отишъл в дирекцията и наклеветил одного от нас. Не мен. Но в класа минавам за голяма сила и когато стане нещо, аз съм съдията. Обаче славният Менерт, изглежда, се изплашил и през междучасието не се показва никакъв. Яви се едва когато всички, бяхме насядали в залата по физика, заедно с Джуджето, искам да кажа, с господин учителя Каул. В стаята беше и прислужникът. Той винаги помага на учителя Каул при опитите.

Трябваше да ни се показва нещо с електрически искри. Дължината на искрите или нещо подобно. Каул и прислужникът подредиха апаратите. След, това бяха спуснати черните пердета. За да виждаме в тъмното по-добре искрите. „Човече — прошепна ми тогава Жабата, моят съсед, — удава ти се изключителен случай. Ще се промъкнеш в тъмното до първата редица, ще цапнеш хубаво Менерт и преди Джуджето, т.е. Каул, да светне лампата, ще бъдеш на мястото си.“

Това предложение ми се хареса страшно. Защото, ако предател като Менерт получише пред всички такава плесница, че да отекуе в залата, ѝ когато светне лампата, се окаже, че няма никого, а е самата справедливост — истинска сензация, свръхестествено.

Густав се огледа изпитателно. Останалите слушаха с жив интерес.

— Е, добре — каза той. — Беше, тъмно като в рог. Като в мазе за въглища. Джуджето т.е. учителят Каул, каза, че опитът скоро ще започне и ние трябвало да внимаваме в искрите. И докато всички внимаваха, аз се промъкнах до първата редица и замахнах здравата. За грешка не можеше да става и дума. Защото Менерт стои от години на първия чин на първата редица.

Както вече казах, замахнах свиреп и цапнах така издайника, че едва не си счупих ръката.

Капитан Шмаух удари с ръка коляното си:

— Отлично! А след това си седна на мястото. И никой не можа да разбере кой е бил.

Густав поклати тъжно глава:

— Не, не си седнах на мястото — отговори той. — Останах на първия чин, закован от страх.

— От страх ли? — запита Клотилда. — Как така от страх?

— Защото Менерт нямаше коси.

— Нямаше коси? — възкликна Емил.

— Той беше плешив. Прочее, това не беше Менерт, а Джуджето, т.е. господин Каул.

Слушаше дори и келнерът, който беше донесъл грога на капитана.

— Да — каза Густав. — Учителят Каул беше седнал в тъмнината на чина до Менерт, понеже искал също да наблюдава опита. Това е понятно. За един учител по физика физиката е нещо много интересно. Но в края на краищата аз не можех да предугадя, че в тъмното той е седнал на мястото на Менерт.

Капитан Шмаух се засмя така, че заглуши оркестъра, макар той в този момент да свиреше марш.

Госпожица Клотилда Зеленбиндер беше побледняла.

— Ужасно! — прошепна тя. — Чак кожата ми настръхва!

Съдебният съветник се наведе напред:

— Е, и как се разви историята по-нататък?

Густав се почеса зад ухото.

— Не е толкова важно — каза той. — Но все пак друг път не се бях чувствувал така зле. Изведнъж някой запали лампата. Джуджето седеше на мястото на Менерт и държеше голата си глава. Прочее не беше чудно, че го болеше. Бях го ударил с всичка сила. Класът седеше като гръмнат. Пред черната дъска стърчеше старият прислужник и лицето му беше придобило най-лупавия възможен израз. А електрическите искри продължаваха да се сипят. Но никой не се занимаваше с тях.

„Кой беше?“ — запита Джуджето, т.е. господин Каул, след дълго мълчание. „Аз — казах. — Моля за извинение, господин учителю. Заблудих се.“

„В това можеш да бъдеш сигурен“ — извика той. А после се спусна посред час навън. При това, държеше главата си с две ръце, като че ли се страхуваше, че ще се изтърколи от раменете му.

— Фантастично — каза Пони. — Значи ти си луда глава?

Густав помисли малко. После каза:

— Сега вече всичко ми беше безразлично. Докато другите седяха като ударени, хванах Менерт и го опердаших така, че дрехите вече като че ли не му бяха по мярка. После отсъствава цели три дни... След като натупах така благородния ни първенец, разсилният дойде и ме откара в дирекцията. Джуджето седеше на софата със студена кърпа на врата.

— Току-що се научих, че в тъмнината ти си нападнал един стар и заслужил учител на гимназията — започна директорът. — Разбира се, ние ще те изключим от училището. Но преди това искам да разбера подбудите на подлата ти постъпка!

Сега вече ми причерня! Никой още не ме беше обвинявал в подлост. Добре тогава! И започнах отначало. Казах, че ако някой е подъл, това е отличният ученик Менерт. И че ударът всъщност е бил предназначен за Менерт, защото през голямото междучасие е издал един от приятелите ни. И че могат да идат в залата по физика и да видят с умиление останките на любимеца си. Щом предпочитат „такива лоши характери“ пред мен, нямам нищо против. И тъй нататък.

Капитан Шмаух наблюдаваше с любов разгневения Густав.

— Е, и какво стана после? — запита той.

— После господин Каул направи нещо, което няма да забравя до края на живота си — каза Густав.

— Какво направи? — запита Емил.

— Започна да се смее — рече Густав. — И се смя така, че компресът падна от главата му.

Капитан Шмаух се удари за трети път по коляното. После се обърна към келнера, който все още седеше до масата, за да слуша, и извика:

— Келнер, грог номер две!

СЕДМА ГЛАВА

ВАРИЕТЕ В КОРІСБЮТЕЛ

Оркестърът засвири приветствен марш. На сцената се появи елегантно облечен и доста наперчен господин, който поздрави многобройните посетители от името на дирекцията на хотела. Той им обеща приятна вечер и накрая им разказа няколко вица, на които само той се смя. Това му развали настроението и той побърза да оповести първия номер:

„Фердинанд Бадстюбнер, Карузо на лютнята“.

Карузо Бадстюбнер беше дебел сивокос човек с тамбура, с дебел глас и малка студентска фуражка. Тамбурата държеше в ръце, а пъстрата шапка беше наложена на главата му. Той посегна към струните и издрънка няколко песни, в които се разказваше най-вече за Хайделберг, за някаква красива любима, за хубави кръчмарски дъщери и за доста много бъчви с вино и халби бира. Гласът му не беше много свеж. Когато свърши, той размаха шапката си. После завесата падна.

— Изглежда, че по ваше време не ви е оставало изобщо време за учене, нали? — обърна се Професора към баща си.

— Песните преувеличават — поясни съдебният съветник. — Ако изобщо не бяхме чели, нямаше да научим нищо.

Клотилда също искаше да пита нещо:

— Но защо този стар човек, който току-що пя, е още студент? — запита тя. — И ако е студент, защо свири тук песни на лютня?

Останалите се спогледаха. Най-послед бабата каза:

— Навярно е студент, който си изкарва прехраната.

— Аха — каза Клотилда Зеленбиндер. — Сега ми е ясно!

И когато другите започнаха да се смеят високо, тя не проумяваше защо. Густав каза:

— Аз изобщо няма да следвам. Ще стана автомобилист, състезател или летец за фигурно летене.

После се обърна към Емил.

— А ти ще следваш ли?

Емил притвори очи за миг. Той си спомни за фелдфебела Йешке и за разговора си с него.

— Не — отговори той. — Няма да следвам. Ще гледам да почна да печеля колкото се може по-скоро и да стана самостоятелен.

Баба му го изгледа отстрани, но не каза нищо.

Вторият номер беше изпълнен от танцорка акробатка. Тя се въртеше толкова бързо около собствената си ос, че понякога на човек се струваше, че очите и са на гърба, а тилът на лицето.

Капитанът ръкопляскаше с грамадните си ръце така, като, че ли спукваше с гръм напълнени с въздух кесии. Той се приведе над масата и запита Клотилда:

— Можете ли да танцувате и вие така?

Но забеляза веднага, че е сбъркал адреса.

— Бих се срамувала да се кривя така пред хората — отвърна готвачката.

— Е, но в къщи би могла да направиш опит — каза Професора. И всички момчета се ухилиха при мисълта, че госпожица Зеленбиндер, наречена още Шлипс, би тръгнала по верандата на ръце, вместо да готви обяда.

Оркестърът засвири танц. Някои от гостите започнаха да танцуват. Танцуваше и капитан Шмаух. С Клотилда. И съдебният съветник с жена си. А бабата на Емил клатеше главата си в такт с музиката и лицето ѝ показваше, че е в добро настроение.

Неочаквано един млад човек се поклони пред Пони Хютхен и запита:

— Мога ли да ви помоля за този танц, уважаема госпожице?

Емил погледна слисан младия човек и се изсмя:

— Но уважаемата госпожица още не знае да танцува — рече той. Пони стана.

— Хм, ти пък ако имаш понятие, драги — каза тя.

А после започна да танцува така с младия човек, като че ли цял живот не беше правила нищо друго.

— Я погледнете нашата уважаема госпожица! — извика Професора. — Та нали тя още не ходи на уроци по танц?

— На нас, младите момичета, танцуването ни е вродено — обясни бабата.

— Хлапачка — поклати Густав неодобрително глава. — Не е по-оляма на години от мене, а играе тук роля на уважаема госпожица.

Следващият танц беше валс.

— Това е нещо за нас, младите — каза капитанът на Пони. Той се понесе с нея така из залата, че никой друг не посмя да излезе да танцува. От време на време капитанът я издигаше във въздуха. Беше великолепно.

Всички гости, та дори и келнерите, им ръкопляскаха наоколо. Капитанът накара Пони да се поклони, а след това се поклони и той.

Малко след това наперченият господин се появи отново на сцената. Той каза, че на него се паднала голямата чест да представи един артист, който във всички кабарета на страната пожънал буря от успехи.

— Това раздразни любопитството ми — каза капитан Шмаух. — Щом е имал такъв успех, защо идва при нас, в Корлсбютел?

Зачакаха да се вдигне отново завесата. И когато това стана и артистът се появи, Емил не се сдържа и извика гласно:

— Гледай ти защо го хвалел толкова!

Защото „големият артист“ не беше никой друг освен същият, който съобщи номера. Само че сега се беше въоръжил с цилиндър, бастун и монокъл.

— Ето ме — каза той. — Най-напред ще ви изпея нещо сериозно. А именно, песента „Животът е такъв“. Теобалд, започвай! (Теобалд беше пианистът.)

Когато свърши, бабата каза:

— Ако този смахнат музикант е играл някога в големи кабарета, аз съм велика херцогиня.

След това артистът изпя още две весели песни, които звучаха също тъжно, както първата. После той обяви десетминутна почивка.

Мрмчетата излязоха на дюната пред хотела и се загледаха към морето. То се простираше гладко и беше придобило оловен цвят. Само отражението на луната блещукаше като тясна сребърна пътека над тъмната вода.

Вълните се удряха в брега равномерно. Очертанията на кошовите по плажа се открояваха на небето като кръстци нощем в нивите.

Беше някак страшно под обсипаното с блещукащи звезди небе.

— Студено ми е — прошепна Професора. Върнаха се в залата и седнаха отново при Пони и възрастните.

След паузата танцьорката акробатка излезе още веднъж. След това един илюзионист показва няколко фокуса с карти. И най-последойде ред на коронния номер на вечерта „The three Bayrons“.

Онова, което мистър Байрон изпълни заедно с близнаците си, беше наистина неописуемо. Посетителите седяха като вцепенени по местата си и не смееха да дишат. Най-интересно беше, когато мистър Байрон легна по гръб върху табуретката и издигна нагоре ръцете си. Джеки Байрон, по-едрият близнак, се изправи на главата си върху дясната длан на баща си, а Маки — върху лявата. Отначало те се държаха за ръцете на мистър Байрон, но после пуснаха ръцете, си и ги прибраха по шевовите на панталоните си. Стояха така на глава като малки, обърнати с главата надолу войници. След това скочиха отноро на земята и се усмихнаха като че ли нищо не беше станало. Мистър Байрон остана легнал върху табуретката, после сви колене и вдигна нагоре краката си. Маки легна по корем върху стъпалата на баща си.

След това мистър Байрон започна да движи краката си като велосипедист и Маки се завъртя около собствената си надлъжна ос като вретено. Неочаквано той отхвъркна във въздуха, праметна се около себе си, падна отново върху краката на Байрон, който го отхвърли, и тогава, като се извъртя във въздуха на деветдесет градуса, падна — не падна, а застана на крака върху стъпалата на мистър Байрон.

С разтреперан глас Клотилда каза:

— Не мога да гледам повече.

Но Емил, Густав и Професора бяха очаровани.

— Жалко, че малкият Динстаг не е с нас — каза Густав.

След това Джеки Байрон, единият близнак легна на табуретката, издигна ръце нагоре, хвана китките на баща този голям, и тежък атлет издигна тялото си върху ръцете на Джеки.

— Не мога да разбера как не се счупват костите на това момче — прошепна Емил.

Густав кимна.

— Това противоречи на всички физически закони — заяви той.

Когато тримата Байроновци завършиха номера си, избухнаха нечувани ръкопляскания. Жителите на Корлсбютел, които стояха пред

хотела и гледаха през пролуките между пердетата, ръкопляскаха, докато наоколо започнаха да прехвърчат изплашени прилепи.

Густав хвана здраво английския речник и твърдо решен, стана.

— Да вървим! — каза той и побягна. Професора и Емил го последваха бързо.

Причакаха близнаците в коридора зад сцената.

— Hallo boys! — извика Професора.

Близнаците се извърнаха.

— A moment please! (Момент, моля!) — помоли ги Густав.

По-дребният, Маки веднага побягна и изчезна в една от стаите. Джеки остана.

— You are wonderful (Чудесни сте.) — каза Емил. — Very nice, indeed. My compliments Bayrons! (Много сте мили, наистина. Моите поздравления, Байроновци).

Джеки Байрон пристъпи към тях. Тръй изглеждаше много изморен и изпотен.

Густав запрелиства речника.

— Hallo dear (Слушай, драги) — заекна той. — We have seen you. It is the greatest impression in all my life, by Jove. Do you understand? (Гледахме ви. Направихте ми изключително впечатление, кълна се. Разбирате ли?)

Джеки Байрон дълго гледа трите момчета. После каза тихо:

— Не си правете шеги. Аз не разбирам нито дума английски.

Лицата на тримата приятели придобиха глупав израз. Густав затвори речника.

— Аз съм крив — каза той. — Мислех, че си англичанин.

— О — отвърна Джеки. — Байрон е само нашето име като артисти. Чуждестранните имена привличат повече. Как мислите, че се казвам всъщност?

Момчетата сбърчиха чела и започнаха да мислят.

— По-добре кажи веднага — рече му Професора. — Иначе ще трябва да преровим цяла адресна книга.

Джеки постави пръст пред устата си.

— Разбира се, не бива да казвате никому. Името ми е... не, по-добре да не казвам.

Тогава се намеси Емил.

— Аз се казвам Тишбайн^[1] — рече той. — Сигурно името ти не е по-лошо от моето.

— О, все пак — каза Джеки. — Но добре. Казвам се Паул Пахулке и съм от Телтов.

— Паул Пахулке — прошепна Густав смаян. — Е, това не е толкова важно. Моето име е Густав. И искахме да ти кажем, че сме наистина възхитени. Вие сте първокласни акробати.

Джеки се зарадва на тази похвала.

— Много ми е приятно — каза той. — Ще дойдете ли и утре на плажа?

Те кимнаха.

— Тогава до утре — извика той и побягна в стаята, където преди малко беше изчезнал брат му.

Тримата приятели останаха в коридора, спогледаха се и накрая прихнаха да се смеят.

А Густав мушна презрително речника в джоба си, хвана подръка Емил и Професора и каза:

— Ето ти на. И за какво човек учи чужди езици!

[1] Тишбайн значи крак на маса. ↑

ОСМА ГЛАВА

ТРЕТИЯТ БЛИЗНАК СЕ ПОЯВЯВА

На другия ден, Заваля дъжд като из ведро. Момчетата стояха в къщи, пишеха писма и картички с изглед, играеха шах и халма, поглеждаха постоянно през прозореца и обикаляха барометъра. За щастие малкият Динстаг им дойде на гости. Той беше разтворил чадъра на баща си и стоеше като гъба сред градината.

Пуснаха го вътре и му разказаха за тримата Байроновци и техните номера, Докладваха му също, че към Пони Хютхен се обърнали с „уважаема госпожице“.

— Да, да — каза Динстаг. — Стареем. И понеже Пони беше в кухнята при Клотилда и се учеше да готви, всички се втурнаха през коридора, блъснаха вратата и извикаха:

— Уважаема госпожице, партньорът ви по танц чака навън.

Пони наистина погледна през прозореца.

Момчетата прихнаха да се смеят и се втурнаха обратно към верандата. Там Професора каза:

— Зададоха ли ви за домашно да пишете за ваканцията?

— Разбира се — каза Густав. — Всяка година все същото: най-хубавите преживелици, най-знаменателните преживелици и най-интересните преживелици през ваканцията! Човек малко по малко изгубва желанието да преживява.

— При това лошо време можем да го напишем още днес — предложи Професора, — Така ще ни се махне от главата.

Емил беше съгласен. Но Густав и Динстаг се възпротивиха. Професора се опита да ги придума.

— Да започнем само предварителните проучвания — каза той, взе от масата една книга на баща си и започна да я прелиства. — Може да се намери нещо подходящо, пък макар и цитат.

— Нашият учител мрази цитатите — каза Густав. — Той е на мнение, че е по-добре да се сетим за нещо сами, отколкото да преписваме от книги. Това заслужавало толкова порицание, колкото

преписването от съседа по чин. — После той се засмя и прибави: — Прочее, аз винаги предпочитам да препиша от съседа си.

Емил запита Професора какво чете.

— Не казвам — отвърна той. — Трябва да отгатнете. Слушайте!

При тези думи той седна до масата и зачете:

— „...При нас пеенето е първото стъпало на образованието — всичко друго се включва към него и бива поднесено чрез него. Най-простото удоволствие, както и най-простото учение се оживява и запечатва чрез песента. Дори и онова, което предаваме от вярата и нравите, пак се проповядва с песни.“

Професора вдигна очи.

— Е; можете ли да познаете от кого е това?

— Навярно от диригента на някое певческо дружество — каза Густав. Професора се засмя.

— Ех, че се излагаш и ти! Това е от Гьоте.

Динстаг каза:

— Щом е от Гьоте, трябва да казваш „от фон Гьоте“, защото той е благородник.

— Това не е толкова важно — промърмори Густав.

Професора продължи да чете:

— „Като приучваме децата да записват със знаци на ченаца дъска тоновете, които произнасят, и после ги учим да пеят по тези знаци, а след това да прибавят и текста, то ние упражняваме едновременно ръката, ухото и окото и постигаме по-бързо задачите на правописа и краснописа. Затова именно ние избрахме между всичко друго музиката като елемент на възпитанието и от нея се разклоняват на всички страни пътищата на учението.“

— Да не би фон Гьоте да е бил директор на училище? — запила учудено Динстаг. — Струва ми се, че е бил министър.

— Всичко с пеене; — извика Густав извън себе си. — Представете си, че при смятането на лихвените правила и уравненията с едно неизвестно трябваше да пеем! Не мога да се съглася, че това е хубаво.

— Гьоте сигурно е препоръчвал това за първите учебни години — каза Емил. — Тогава всички предмети са свързани В този момент на верандата се появи съдебният съветник.

— Какво четете? — запита той.

Професора му обясни.

— Аха — каза съдебният съветник. — Четете „Странствуванията на Вилхелм Майстер“?

— Аз съм решително против обучението чрез пеене — заяви Густав. — По пеене имам четири, защото съм свършено не музикален. И представете си, че по всички други предмети и часове трябваше да пея! По латински, математика, история и прочее... това е просто немислимо!

— Ти и без пеене не си цвете по латински и математика — извика Динстаг.

— Така е — призна си Густав. — Моля, ако желаете, можем отсега да започнем да спрягаме неправилните глаголи в хор от четири гласа.

Съдебният съветник Хаберланд се засмя.

— Педагогическата провинция, която Гьоте описва в „Странствуванията“, е хуманистичният идеал на един много стар и голям поет. По-късно ще разберете тази книга по-добре — каза той.

— Но съвсем не е мъчно за разбиране — намеси се Професора. — Послушайте!

И той качете: „Благородните и здрави деца имат много нещо в себе си Природата е дала на всекиго всичко, от каквото има нужда за времето си. Наш дълг е да развием всичко това. А често пъти качествата се развиват по-добре от само себе си.“

Той затвори книгата и погледна своите приятели.

— Е, видяхте ли?

— Какво? — запита Густав. — Благородни и здрави деца сме всички, които седим тук. А после?

Професора почука книгата с показалец.

— Гьоте казва...

— Фон Гьоте казва — поправи го Динстаг.

— Гьоте казва, че ние по природа имаме скрито в себе си, тъй да се каже, всичко, от което се нуждаем за живота. Според Гьоте то може да се развие от само себе си. Няма защо някой постоянно да се върти около нас и да ни съветва, надзирава и оценява.

При тези думи той погледна баща си.

— Знаеш много добре, че не говоря за теб. Но много родители и учители постъпват по начало погрешно.

— Дяволски мъчно е — каза съдебният съветник — да не се възпитават децата прекалено, но и да не се оставят невъзпитани. И всяко дете е отделен случай. Едно развива вродените си качества без всякакви усилия. А на друго те трябва да се издърпват с клещи. Иначе никога няма да се появят. — Той седна. — Ще разберете това по-късно, когато сами станете бащи.

— Още отсега се радвам на това време — каза Емил.

— О — извика съдебният съветник. — Понякога от такива радости побеляват косите!

А като погледна сина си, добави:

— Знаеш много добре, че не става дума за теб, момчето ми.

— Това за „саморазвитието“ започва да ми става ясно — заяви Густав. — Сигурно е, че и без диктовки, домашни и класни мога да стана също така добър състезател по автомобилизъм. Не, дори по-добър. Защото тогава щях да имам повече време за тренировка.

— Многоуважаеми господа — каза съдебният Съветник усмихнат. — Искате ли да се проявявате няколко дни сами, без да ви пречи никой? Ще ви се даде възможност! Днес минах край пътническото бюро и прочетох че в други ден започва няколкодневно пътешествие до Копенхаген. Отдавна не съм бил там. Много искам да отида в Дания и предлагам жена ми и аз, бабата на Емил, нашата Клотилда и Пони Хютхен да отпътуваме в други ден с ферибота на север.

— А ние? — запита Професора.

— Вие, момчетата, ще останете сами в Корлсбютел. Ще обядвате в ресторанта. Пари ще ви оставя, освен ако, не смятате това като голямо посегателство върху вашето развитие.

— Ние не сме дребнави каза Густав. — Ще вземем парите.

— Но за всичко друго трябва да се грижите сами — каза съдебният съветник. — Така ще имате пълна възможност да се формирате, както ви душа иска. Сами ще отговаряте за себе си и ще видите дали е удоволствие, или товар човек да се грижи сам за себе си. Разбрахме ли се?

Момчетата бяха въодушевени. Професора пристъпи до съдебния съветник и каза гордо:

— Има ли по-добър баща от моя?

— Не! — изреваха те.

А малкият Динстаг вдигна ръка, както в училище, и помоли:

— Господин съдебен съветник, не можете ли да вземете със себе си и моите родители?

Следобед все още валеше. Точно на закуска, когато си пиеха следобедното кафе, дойде капитан Шмаух. Клотилда трябваше да му свари силен грог. Тръй седна на люлеещия се стол, напълни лулата си, запуфка сини облачета към завесите и каза:

— Тук е приятно! Откакто снощи бях заедно с вас, вече се плаша от самотата в собствената си къща.

— Трябвало е да се ожените, когато сте били по-млад — отвърна бабата.

— Не — каза капитанът. — Никак нямаше да бъде хубаво мъжът да пътува продължително по океаните, а госпожа съпругата да стои дълго сама в къщи. Тази вечер отплавам пак за няколко дни до Южна Швеция. Ще товаря дърва. Тъй върви от десетки години. И все сам! Ех, ако поне Ханс останеш завинаги в Корлсбютел. Но щом годините му на пиколо изтекат, той ще отиде в Англия или Франция. Един добър келнер трябва да е ходил в чужбина. Той не може да остава тук заради някакъв чичо. И тъй, аз ще си остарявам й остарявам. Докато някой хубав ден престана изобщо да старея.

Той беше наистина развълнуван. И затова му поднесоха още един грог.

След това обаче капитанът трябваше да се върне на кораба. Той облече мушамата си и закрачи под дъжда. В посока към Швеция.

След вечеря децата пак седяха сами на верандата. Динстаг още беше при тях. Той имаше разрешение от родителите си да остане до девет часа. Дъждът барабанеше по покрива. Момчетата започнаха да се отегчават.

Неочаквано на прозореца на верандата се долепи едно лице. Някой потропа леко на стъклото.

Четиримата скочиха. Професора изтича до вратата и я отвори.

— Кой е?

В стаята влезе бързо една забулена фигура. Беше пиколото Ханс Шмаух.

— Извинявайте за безпокойството — каза той. — Но аз нуждая от съвета ви.

Той свали мократа си пелерина.

— Представете си, следното: към 8 часа мистър Байрон, поръча чай в стаята си. Занесох му го. Като поисках да си отида, спря ме и каза, че искал да ме пита нещо. Но никой не бивало да научи за това. Кимнах утвърдително. Пък и какво ли можех да направя? После той ми каза: „Ти си отличен спортист. Видях те на плажа. Имаш талант. Ако те изуча, ще станеш голям артист. И най-важното е, че си толкова дребен и лек! Чакай да те вдигна!“ След това ме вдигна с една ръка във въздуха и ме завъртя тъй, че ми причерня пред очите. Като ме свали отново на земята, казах: „Чаят ви ще изстине, мистър Байрон“ — и поисках да изляза от стаята. Но той препречи вратата и ме запита искам ли да стана артист и да играя с него. „Но вие си имате двама близнаци — рекох аз, — защо ви е трети?“ „Не ми трябва трети, а втори“ — обясни ми той. И знаете ли после какво каза?

Момчетата слушаха с интерес. Пиколото продължи разказа си:

— Толкова смешно и същевременно толкова страшно звучаха думите му: „Джеки вече е много тежък“.

— Много тежък ли? — запитва Динстаг.

— Да. Джеки расте. И колкото повече расте; толкова повече тежи, И понеже вече тежи много, баща му не може да прави с него някои упражнения А други не излизат както трябва. Или пък са вече много опасни. И ако Джеки продължава да расте така, мистър Байрон няма да може изобщо да играе с него.

Момчетата стояха и мълчаха.

Пиколото продължи:

— По тези причини аз трябвало да отпътувам заедно с мистър Байрон и Маки. Щял да избяга с нас през нощта незабелязано. А Джеки не бивало да узнае нито думичка. Мистър Байрон каза, че такъв заместник като мен едва ли щял да намери другаде.

Емил се хвана за главата.

— Но, за бога! — извика той. — Та нима този човек може да остави сина си някъде по Балтийското крайбрежие само защото момчето расте? Това е истинско безумие! Какво ще стане с Джеки?

— Нещастният Паул! — прошепна Густав.

Професора започна да се разхожда насам-нататък.

— Хубава работа. Няма да позволим това по никакъв начин. Чисто и просто да замени единия близнак! И да ангажира трети! Дума да не става.

— Какво щастие, че възрастните ще заминат за Дания — каза Густав. — Така поне те няма да ни пречат:

Емил удари по масата:

— Този атлет ще има да види. Ето ти пак работа за нас! — й той се обърна към пиколото. — Кога мислиш, че ще офейка?

— Мистър Байрон се съобразява напълно с мен. Аз съм бил случай, който никога не би му се удал втори път.

Професора каза:

— Ще почакаме, докато възрастните заминат. После, веднага ще се съберем на военен съвет. А дотогава — слушай добре Ханс, — дотогава ти ще залъгваш Байрон с приказки. Разбрано ли е?

Пиколото кимна.

— Този път аз не се залавям с телефона — предупреди ги Динстаг. — Да знаете!

— Сега изобщо няма да се разправяме с телефони. Този дът само ще действаме — отвърна Густав.

Ханс Шмаух отново наметна мократа си пелерина.

— Значи ще ми се обадите — извика той, като се упъти към вратата. — Парола Емил!

След това изчезна.

— Парола Емил! — извикаха останалите след него.

Навън им отвърна само бученето на вятъра.

Неочаквано другата врата се отвори. Клотилда Зеленбиндер подаде главата си в стаята.

— Какво става тук? — запита тя.

— Няма нищо, Шлипс! — отвърна Професора убедително. — Какво може да стане?

ДЕВЕТА ГЛАВА

СЪВЕТЪТ НА ДЕТЕКТИВИТЕ

Сутринта на втория ден възрастните заедно с Пони заминаха за Варнемюнде, за да отплават оттам към Дания Жените, и особено ужасно развълнуваната Клотилда, искаха да изсипят на момчетата набързо хиляди домакински съвети. Но съдебният съветник ги накара да се приберат в купето даде на Професора двадесет марки и каза:

— На обед ще ядете в ресторанта: Друго, каквото ви трябва, ще вземате от бакалина Варкентийн. Освен това имате и неприкосновени запаси в килера на Клотилда. Заключвайте вечер добре къщата! Не правете глупости! И ако не знаете как да постъпите за нещо важно, телеграфирайте в Копенхаген.

Ще бъдем в хотел „Д’Англетер“.

— Няма да стане нужда от телеграми — заяви Професора.

— Толкова по-добре — отговори баща му. — Весело прекарване.

След това той бе качи във влака. Жените се бяха събрали на прозореца на купето и кимаха.

След няколко минути Емил, Густав и Професора бяха сами. И по пътя към самостоятелното им развитие нямаше никаква пречка.

Момчетата се завърнаха във вилата. Времето беше мрачно и вятърът студен. Не можеше и да се мисли за плаж.

Професора взе молив и хартия от писалището и натъкми очилата си.

— Най-напред — каза той — трябва да си направим план на работата. Всеки ден един от нас ще бъде дежурен. Днес аз утре Емил, другиден Густав. Дежурният трябва да буди останалите, да прави нужните покупки, да вари кафе, да приготвя вечеря, да пази ключовете от къщи, изобщо да прави всичко онова, което е нужно.

— Но зъбите всеки, ще си мие отделно, нали? — запита Густав и се изкикоти глупаво. После стана сериозен и каза, че не може да вари кафе.

— Ще се научиш — каза му Емил.

Веднага след това отидоха в килера и направиха подробна инвентаризация. Записаха точно колко яйца, консерви, салами, масло и всичко друго се намира на склад.

— Възрастните ще има да се чудят колко леко ни е било да бъдем самостоятелни — каза Професора. После, тъй като беше, дежурен, той взе мрежата и се запъти на пазар. Емил и Густав отидоха снего.

Оглеждаха дълго стоките в бакалницата на Варкентийн и търговецът се разсипа да им препоръчва едно или друго. Професора погледна смутено приятелите си. После каза:

— Извинявайте за безпокойството, господин Варкентийн Но в къщи имаме всичко, каквото виждам тук.

И тримата потеглиха назад с празна мрежа.

— Това е опит, без който не може — каза Професора.

— Аха — промърмори Густав, взе една ябълка и я захапа. А Професора веднага отбеляза в списъка една ябълка по-малко.

— Безупречният ред е plus ultra — каза той.

— Не е толкова важно — отвърна Густав, като дъвчеше.

Когато на обед се приготвиха да отидат в ресторанта, Емил каза:

— Знаете ли какво? Бихме могли да спестим тези пари. Аз ще наготвя.

— Какво ще наготвиш? — осведоми се Густав.

— Ще пържа — обясни Емил и си запретна ръкавите — Яйра имаме, масло имаме. Наденици — също Ще направим яйца на очи с наденици. За десерт ягоди.

И той върза престилката на Клотилда, нареди пред себе си на масата яйцата, надениците, ножа и солта, сложи тигана на примуса, сипа в него масло, наряза надениците, после счупи две яйца в ръба на тигана, изля сръчно съдържанието им от черупките и ги посоли.

Приятелите му наблюдаваха тази изтощителна работа с интерес и удивление.

— Жълтъците останаха цели — установи Емил гордо. — Това е най-трудното.

Изведнъж през отворения прозорец на кухнята надникна малкият Динстаг. Той се покатери върху дъската на прозореца и се разположи там като у дома си. Погледа Емил и каза одобрително:

— Като истински готвач!

— Всичко е практика — отвърна Емил. — Ние нямам слугиня. А когато майка ми има работа по обед аз се грижа за яденето.

После Динстаг съобщи, че през следващите дни му е позволено да спи при Професора. Приятелите му намериха това за великолепно.

— Но — каза момчето — за Копенхаген старците не искат да заминат по никакъв начин. Не им се искало! Като че ли това може да бъде причина?

— Такива дебелоглавци! — извика Густав сърдито. Динстаг сви рамене:

— Пък трябвало да се развиваме самостоятелно!

Емил намали пламъка на примуса.

— Не можем да ядем едновременно — заяви той. — Порцията, която сега е в тигана, ще получи Густав, защото е най-големият гладник.

Момчетата се засмяха. Само Густав не се засмя и каза:

— Ах вие, смахнати пакостници! (Този епитет той беше измислил самичък.)

След това Професора извади чиния и прибори от шкафа. Емил пресиipa порцията и отрязва две филии хляб.

Густав седна до кухненската маса, надроби хляба върху яйцата и започна да яде.

Професора извади кърпа за ядене. Вързаха я около врата на Густав. Сега той приличаше на зъболекарски пациент.

Емил сложи втората порция наденици и яйца в тигана. Професора седна на пейката и каза:

— А сега идва най-важното. Докато Емил и аз ядем и измием приборите, Густав и Динстаг ще идат в Крайбрежния хотел и ще влязат във връзка с Ханс Шмаух. Преди всичко трябва да знаем дали мистър Байрон все още иска да избяга с него. Ако е така, нека пиколото уговори всичко с мистър Байрон кога ще бягат и дали с железница или с параход.

— Мога да им заема моторетката си — каза Густав иронично. — Но защо да пускаме този тип почти да избяга? Не разбирам! Можем да идем при него и да кажем: „Слушайте, драги мой, не правете дивотии! Стойте си тук, защото иначе ще имате работа с нас!“ Това е много по-просто, нали?

— Не — отвърна Емил. — Не е по-просто. Ако направим така, той ще остане още няколко дни и после ще избяга! Пък макар и без пиколото. А Джеки тогава пак ще бъде изигран.

— Така е — каза Професора. — Направете тъй, както ви казах отначало.

Емил прибави:

— И кажете на Ханс Шмаух да предложи колкото се може по-късен час за бягството.

— Защо? — запита Динстаг.

— Защото Джеки тогава ще спи и изобщо няма да забележи бягството на баща си. А когато на другата; сутрин се събуди, баща му и Маки отдавна ще са се върнали. По този начин ще му се спести разочарованието.

Густав стана.

— Това бяха най-вкусните яйца на очи, които някога съм ял — заяви той. — И не забравяйте да ми запазите една чиния ягоди, ей вие, двете слугинчета.

При тези думи той смъкна малкия Динстаг от перваза на прозореца и скочи след него в градината.

До ушите на двамата достигнаха стъпките на приятелите им по чакълената пътечка. После градинската порта хлопна.

Емил и Професора се бяха нахранили. Бяха отделили една чиния с ягоди за Густав и сега миеха съдовете. Емил ги изми, а Професора ги избърса и ги прибра отново в шкафа. Най-мъчно се почисти тиганът. Но накрая в него можеше да се огледаш.

Двамата си измиха ръцете. Докато окачваше кърпата на куката Емил каза:

— Изглежда, че с бащите не е лесно. На едно момче бащата иска да избяга. А друго трябва да получи нов баща, макар съвсем да не иска да има.

— Кое друго момче? — запита Професора. Понеже Емил му отговори, той погледна към него и неочаквано схвана връзката.

— Ах, тъй — промърмори той.

— Не съм говорил за това още с никого — каза Емил тихо. — Също и с майка си. С нея дори не смятам да говоря.

— И аз няма да казвам на никого — рече Професора.

Емил откачи тигана от една кука и го закачи на друга. После затвори чешмата по-здраво, затвори и прозореца.

— Трябва да поговоря с някого. Толкова ми е тежко, знаеш ли? Едвам си спомням баща си. Оттогава майка ми и аз сме сами. И никога не ми е идвало наум, че това положение ще се промени. И винаги си мислех: „Щом почна да печеля пари, ще стане по-добре. Тогава през ваканцията ще правим големи пътешествия. Или пък малки. И ще наемем по-голямо жилище. С хубави мебели и много книги. И два пъти седмично ще идва чистачка. И прането ще даваме навън. Ето така си рисувах всичко. А вместо туй идва един мъж и иска да се ожени за майка ми. Кой ще наеме сега по-олямо жилище? Той! Кой ще заминава с майка ми? Той! Кой ще плаща на чистачката? Той! Той печели пари. А дали аз печеля, съвсем няма да бъде важно. Казва, че съм можел дори да следвам. Винаги той! И изведнъж вече не можеш да разказваш всичко на майка си. Мислиш, че вече не я интересува. И вечер не можеш да заспиш. А когато тя влезе, започваш да дишаш дълбоко, за да я измамиш. А ти се иска да заревеш с глас като някой второкласник.“

Емил преглътна тежко. После той събра всички сили, за да дойде на себе си.

— Е, ще върви някак. Щом го обича, разбира се, че трябва да се ожени за него. Може би съвсем не е важно, че животът за мен вече не е така хубав.

— Възможно — отговори приятелят му. — Но обича ли го наистина тя?

— Защо инак ще се жени за него? Положителен съм, че го обича. Той всъщност е много мил човек. Той и аз — ние се разбираме засега добре. — Емил погледна приятеля си. — Какво ще кажеш за тази работа?

— Струва ми се, че мислиш прекалено егоистично — каза Професора. — Не намираш ли? Майка ти не е само майка. Тя е и жена. Откакто баща ти е умрял, тя е забравила това заради теб. Защото си бил малък. Но сега си достатъчно голям. И ето че тя, след толкова години, помисля отново за себе си. Това е нейно право.

— И аз съм си повтарял това по сто пъти на ден. Но знаеш ли, то само ме натъжава повече. Страшно жалко е.

— За много неща в живота е страшно жалко — каза Професора. — Ние двамата не можем да променим нищо. Но по-добре е ти да преглътнеш горчивината, отколкото майка ти.

— Разбира се — каза Емил. — Но струва ми се, че в мен са се събрали двама души. Единият от тях вижда всичко правилно и кима с глава. А другият е затворил очите си и тихо плаче. Изпитвал ли си такова нещо?

— Чел съм — отвърна Професора. — Но самият аз не съм такъв. Онова, което съм разбрал вече, не ми причинява болка.

— Завиждам ти! — каза Емил замислено. — Всеки случай много се зарадвах, когато дойде поканата ти. Толкова ми е трудно да се преструвам. И може би тя щеше да забележи нещо. Представи си това! И веднага щеше да му заяви, че не иска да се ожени. Защото още от началото тя го предупреди: „Ще се ожения само ако момчето ми е съгласно!“ И той трябваше да пита най-напред мен.

— Страшно почтено от нейна страна! — каза Професора с уважение.

— Ех — отвърна Емил гордо. — Нима можеш да очакваш друго от майка ми?

Малко по-късно те облякоха палтата си, и се запътиха да посрещнат двамата си приятели. Срецнаха ги на поляната.

— Ще стане утре вечер — докладва Густав. — Защото пиколото има утре свободен ден. И вечерта благородният мъж възнамерява да офейка с по-малкия си близък и нашия Ханс Шмаух. Шмаух иска да знае какво трябва да прави. Мистър Байрон, този разбойник, иска да изчезне с последния, параход. Защото Джеки тогава ще спи. От Варнемюнде ще продължи с влак към Полша. Там имал роднини и там възнамерявал да тренира новия близък, преди да поеме нов ангажимент.

Динстаг каза:

— Имам много прост план. Ще отидем на пристанището. И щом пристигне, ще го върнем обратно в леглото му.

Професора поклати глава:

— Не, — каза той; — Планът е прекалено прост. Така може само да развалим всичко. Трябва да го хванем по пътя. Когато няма да може да се оправдае. Трябва да е изминал част от пътя. Иначе ще ни се

изсмее в очите. Трябва да се страхува, че можем да вдигнем накрак крайбрежната полиция.

Момчетата насядаха на една от пейките, поставени от дружеството за разкрасяване, и се съветваха близо половин час След това планът беше напълно готов.

Той беше следният: пиколото трябваше да убеди мистър Байрон, че не бива да се качва на парахода заедно с него и единия близък в Корлсбютел. Той, Ханс Шмаух, ще се качи едва на следващата спирка, значи в Хайдекруг.

— А как ще отиде пиколото до Хайдекруг? — запита Густав.

— Ама че въпрос задаващ! — каза Емил. — Разбира се, с теб и твоята моторетка.

— Аха — рече Густав.

— А детективите, от своя страна — каза Професора, — ще се качат на парахода не в Хайдекруг, както Ханс Шмаух, и не в Корлсбютел, както мистър Байрон и Маки, а още по-рано — в Граал. Ще влезем в каютата и в Корлсбютел ще можем да видим дали мистър Байрон наистина ще се качи на парахода. В Хайдекруг ще се качи и пиколото. А малко преди да стигнем Варнемюнде ще излезем на палубата и ще кажем: „Многоуважаеми Господин Пахулке, къде е синът ви Паул? И защо пътувате вместо с него с това пиколо? Ако не искате да ви предадем на полицията във Варнемюнде за изоставяне на син и кражба на дете, бъдете така добър и се върнете с нас в Корлсбютел. С влак или с такси, ваша работа, почитаеми. Ние много държим Джеки да не научи нищо!“ Е, мислите ли, че ще се противи?

— Трябва да се върне в Корлсбютел — извика Динстаг доволен. — Не му остава друг избор.

— Всичко това — хубаво — съгласи се Густав. — Но как ще отидат детективите до Граал?

Останалите го погледнаха с укор.

— Аха — сети се най-после той. — С мен и моторетката ми, нали?

— Да — каза Емил. — Ще трябва да откараш до Граал един по един всички детективи. А после сам ще пътуваш от Граал през Корлсбютел и Хайдекруг, чак до Варнемюнде и ще разузнаеш къде се намира най-близкият участък на крайбрежната полиция. Това ще бъдат мерки за всеки случай, ако Байрон се опъва. А когато параходът

пристигне, ще ни посрещнеш на пристанището заедно с нашия пленник. Ясно ли ти е?

— На мене — да — отвърна Густав. — Но на моторетката ми още не.

ДЕСЕТА ГЛАВА

ПРИКЛЮЧЕНИЕ, ПО СУША И ВОДА

Другият ден беше вторник. И когато Емил, който беше дежурен, още рано сутринта отвори вратата, за да излезе да купи мляко и кифли, спря като вцепенен. Вън, сред тревата, седеше пиколото Ханс Шмаух и засмян му пожела „добро утро!“.

— Днес ми е свободният ден — каза той. — Той трябва да се използва както трябва.

— А защо не позвъни?

— Ей тъй! Като хотелиерски прислужник зная колко неприятно е да те измъкнат от леглото със звънец. А тук тревата, беше много хубава. Барометърът показва хубаво време.

Отидоха в кухнята и свариха кафе. През това време Емил посвети пиколото в плана, който детективите бяха изковали вечерта, и като завърши, прибави:

— Ще повтора още веднъж главните точки: ние, детективите, ще се качим на парахода още в Граал. Байрон и Маки тук, в Корлсбютел. А ти — в Хайдекруг. Във Варнемюнде Густав ще ни чака на пристанището с моторетката си. Ако Байрон се противи, Густав ще повика полицията. Дотогава ние ще го задържим.

Ханс Шмаух намери плана отличен. Двамата наредиха масата за закуска и събудиха приятелите си. И веднага прикачиха на малкия Динстаг прякора „Уважаедоат госпожица“, понеже беше спал в леглото на Пони.

Пиколото праметна една салфетка на ръката си и започна да им прислужва безукорно.

— Като истински келнер — каза Густав с уважение. — Моля, келнер, още една чаша мляко!

— Веднага, господине — каза Ханс Шмаух. Той се втурна в кухнята, донесе чаша мляко върху табличка, постави я пред Густав и запита:

— Ще остане ли господинът тук за по-дълго? Времето обещава да бъде хубаво. А нашият хотел е първокласен. При нас непременно ще се чувствувате добре.

— Съжалявам — отвърна Густав. — Трябва да се връщам веднага в Берлин. Заклучих вчера жената и децата си в гардероба и по погрешка съм взел ключа със себе си.

— Жалко — каза Ханс Шмаух. — Иначе в петък бихте могли да гледате в нашето кино филма „Емил и детективите“.

— Какво? — извикаха момчетата в един глас и скочиха.

Пиколото извади вестник от джоба си и го изопна върху рамката на една картина. На страницата за обявления имаше голяма реклама със следното съдържание:

ЕМИЛ И ДЕТЕКТИВИТЕ

Един филм с 200 деца
Един филм по истинска случка
Един интересен филм от всекидневието
Един филм, който се разиграва
в съвременния Берлин
Един филм за деца от осем до осемдесет години
От петък в киното при фара.

Момчетата препрочетоха обявлението няколко пъти. Густав започна да крачи гордо насам-нататък и да вика:

— Заповядайте, господа! Пред вас са най-прочутите момчета на днешното време! Влизайте! През първата половина на филма ще се разболеете от смях, а през втората ще оздравеете — пак от смях...

А Професора каза:

— Имам сценична треска. Макар че това е само филм. И макар че ние самите не играем в него.

— Никой няма да знае, че ние се намираме между публиката — утеши го Емил. — Или... Ханс, да не си раздрънкарал вече?

— Нито думичка! — увери го пиколото. — Вие сте в пълно инкогнито.

— Голямо щастие имаш — каза Густав. — Защото нямаме никакво желание да ни зяпат като волове на панаир.

— Дума да не става! — извика Динстаг възбудено. — Ние сме момчета, а не филмови фръцльовци!

Неочаквано Ханс Шмаух се удари с ръка по челото.

— Такъв забраван да бъда! Та аз дойдох да ви взема за лодката! И затова станах толкова рано. Знаете ли какво? Ще направим истинско увеселително пътешествие с гощавка по всички правила, на изкуството. А следобед ще бъдем пак тук.

— Аз, оставам тук — отвърна Емил. — Днес съм дежурен.

— Не дрънкай глупости — каза Густав. — Никой няма да отнесе вилата. Ела с нас, стари разбойнико!

— В лодката има достатъчно място — каза пиколото. — Тя е с каюта.

Но Емил остана твърд.

— Прочее, и аз не мога да дойда — обади се Динстаг. — Трябва да обядвам с родителите си. Иначе ще има скандал, ако не се върна за обед, съвсем сигурно е, че ще ми забранят да спя тук. И тогава няма да мога да участвувам в гонитба на мистър Байрон. Веднъж вече изпуснах. Тогава когато трябваше да остана при телефона. Но сега искам на всяка цена да взема участие. Иначе светът ще пропадне.

Густав каза:

— Е, добре, тогава ще се разходят с лодка само трима от господата. Аз ще обслужвам мотора, ако потрябва. Но от въртене на платната нямам никакво понятие.

— Не се безпокойте за това — отвърна Ханс Шмаух. — Трябва само да изпълнявате нарежданията ми.

След това се втурнаха към кухнята, където Професора отпусна храна за угощението. Наслагаха всичко в една стара кошница за пазар: ябълки, консерви, хляб, масло, ножове, вилици, чинии и кърпи.

Дежурният Емил отбеляза всичко точно в списъка.

Густав пое пълната кошница.

— Аз ще я нося — заяви той. — С хранителните продукти трябва да се действа внимателно.

— Това не е толкова важно — подхвърли Емил и се засмя.

— Не бива да се говори тъй за хранителни продукти — отвърна Густав. — Отдавай чест на онзи, който заслужава.

След това се упъти към пристанището.

— Върнете се на време! — извика Емил, когато моторът затрака.
— Днес ни предстои още много работа.

— Ахой! — изрева Густав, докато седнаше до кормилото.

— Пак яде ябълка — каза Динстаг, като мушна Емил. После и той извика: — Ахой!

Лодката напусна пристанището. Ханс Шмаух стоеше до мачтата и разпъваше голямото платно.

Професора свали баретата си и я размаха. Лодката се плъзна покрай моста и навлезе в открито море. Появяваше лек ветрец.

— Спряха мотора — каза Динстаг.

Емил кимна, засенчи с ръка очите си и изпрати с поглед своите приятели.

Ханс Шмаух разпъна, платното пред мачтата. Лодката се плъзна в северозападна посока.

Точно по това време нашите датски туристи седяха на терасата на ресторант „Фраскати“ в Копенхаген. Те закусваха и се наслаждаваха на чудно хубавия камбанен звън от кулата на кметството. Освен това се учудваха и на апетита на съседите си.

— Колкото е по-малка една страна, толкова по-голям е апетитът на жителите ѝ — поясни съдебният съветник Хаберланд.

Бабата на Емил погледна съпружеската двойка, която седеше на съседната маса, и каза:

— Цяло чудо е. Като помисли човек какво изядоха тези двама души откакто седим тук, всъщност отдавна трябваше да се пръснат.

Но съпрузите не се смущаваха. Келнерът тъкмо сервираше следващото ястие.

— Тук готвачките сигурно са претрупани с работа — предположи Клотилда Зеленбиндер. — При вас съм по-добре, уважаема госпожо.

Госпожа Хаберланд се усмихна.

— По-добре е, че и двете сме доволни една от друга.

Клотилда се изчерви и замълча. Тя обожаваше госпожа Хаберланд.

Пони Хютхен се бе навела над един бележник, който предвидливо беше взела със себе си, и започна да отбелязва в него

онова, което беше преживяла от пристигането си в Копенхаген до този момент. Разбира се, бяха само ключови думи, като „Вивел — великолепно вечеря. Тиволи — огромен увеселителен парк. Амалиенбург — Кристиансбург. Старата борса — разкошен фонтан. Чуждестранни кораби — дори японски. Ланче линии — крайбрежната алея за разходка при пристанището. Музеят Торвалдсен.“

— Какво ли правят сега момчетата? — запита Клотилда.

— Радват се, че са се отървали от нас — отвърна съдебният съветник.

На Клотилда Шлипс не ѝ се вярваше. Но съдебният съветник каза:

— Зная това отлично, любезна моя. Нали и аз съм бил такъв хлапак.

Пони го погледна недоверчиво, което накара съдебн съветник да се засмее.

— Да, да, Пони! — каза той. — Наистина доста отдавна беше. Но понякога ми се струва като че ли е било вчера.

След това той повика келнера, плати и покани всички да излязат.

На Вестербрьогаде се качиха на междуградски автобус и потеглиха заедно с туристи — англичани, датчани и французи през острова Зееланд. Шосето водеше на север. Все покрай спретнати къщи и градини. И навсякъде цъфтяха виещи се рози. Едно особено красиво място беше Клампенбург. Пони бързо записа името в бележника си.

Понякога виждаха от дясната си страна морето. Но то не беше море, а тесен пролив, който се казваше Зунд. По него плаваха презокеански параходи. С малки оркестри.

И изведнъж Пони откри земя от другата страна на пролива. Развълнувана като Колумб, тя дръпна съдебния съветник за ръката и запита:

— Какво е това отгътък?

— Швеция — отвърна съдебният съветник Хаберланд.

— Аха — промърмори Пони. После тя разтвори бележника; си и записа:

„Видях шведския бряг. Съдебният съветник Хаберланд е страшно мил човек.“

Платноходката „Кунигунде IV“ се намираше вече от няколко часа в морето. Все още вееше лек бриз. Пиколото; беше показал на Густав и Професора как да манипулират с платната. Те бяха седнали откъм наветрената страна и се носеха доволни по Балтийско море. Угощението беше преминало. Всичко вървеше по реда си. Слънцето разливаше щедро лъчите си. Вятърът галеше обгорелите лица на момчетата, като че ли се радваше на младостта им. Густав се излегна на една от кушетките в малката каюта и засънува, че се носи бясно с моторетката си по водата.

Професора седеше до пиколото, който управляваше кормилото, и наблюдаваше морето. Понякога във водата край лодката минаваше пъстра медуза. Друг път риба.

Неочаквано Ханс Шмаух извика:

— Какво е това? — и посочи напред.

Пред тях се намираше остров. Отправиха лодката нататък.

— Трябва да го разгледаме отблизо — каза пиколото.

А Професора прибави:

— Изглежда, че това не е нищо друго освен купчина пясък. С малко трева отгоре.

Бяха вече съвсем близо.

— Палма! — извика Ханс Шмаух. — Палма сред Балтийско море. Човек би помислил това за невъзможно.

— Тя като че ли е леко грипозна — установи делово Професора.

— Това е ветрилообразна палма.

Неочаквано лодката се разтърси от силен удар! Ханс Шмаух и Професора паднаха от местата си.

Густав скочи изведнъж и чукна здраво главата си в тавана на каютата. Той изруга. След това се измъкна от каютата и запита:

— Да не би случайно да потъваме?

— Не — каза Шмаух. — Заседнахме. Густав се огледа.

— Ама че сте глупаци! Не можахте ли да заобиколите тази купчина пясък? Да беше поне остров Рюген! — той слезе от лодката. — Но посред Балтийско море да се блъснете в тази градинка за неделен отдих, е цяла лудост!

— Искях само да видя палмата — промърмори Ханс Шмаух съкрушен.

— Огледай я сега най-подробно! — викна Густав. И той пристъпи към необикновеното растение! — Голяма рядкост, господин природоизследовател! Палма в саксия! Това е за Емил, нашия ботаник.

Професора погледна часовника си.

— Не се туткайте, трябва да се връщаме в Корлсбютел! — прикани ги той.

Тримата натиснаха с общи усилия лодката, за да я изблъска обратно в морето. Напъваха се, докато лицата им добиха морав цвят. Но лодката като че ли не искаше да плава. Тя не се помръдваше от мястото си нито сантиметър.

Густав свали обувката и чорапите си и навлезе във водата.

— Хайде! — изкомандува той. — Всички заедно; хооо-рук! Хооо-рук!

Неочаквано той се подхлъзна по тревата и мъха, които растяха под водата, и изчезна от повърхността на морето за доста дълго време.

Когато изплува отново, най-напред изплю един литър солена вода, а после изрева яростно:

— Такова свинство!

След което съблече свършено мокрите си дрехи и ги окачи разгневен да съхнат върху стъблото на палмата.

— Виждаш ли? — каза Професора. — Все пак и палмата послужи за нещо.

После те се хванаха отново за лодката и половин час се потиха като хамали, които пренасят пиано. Но платноходката не беше пиано. Тя оставаше неизменно на мястото, където бе.

— Такава грамада! — мърмореше малкият Шмаух. — Хайде, момчета! Хорук! Хооо-рук!

Напразно! Трудът на тримата приятели бе напразен. Те седнаха уморени на пясъка, за да си поемат дъх.

— Може да стане весело — каза Густав. — Какво ще правим, ако не успеем да измъкнем парахода си? Шмаух легна по гръб и затвори очи.

— Ще свием платната и ще станем островитяни. Какво щастие, че взехме консерви.

Густав стана да провери дали дрехите му са поизсъхнали. Той ги изцеди и каза:

— Сега вече нищо не пречи на самостоятелното ни развитие.
Няма дори телефон или пощенска кутия. Истински робинзоновци!

Професора удари с юмрук по пясъка.

— Трябва да се върнем! — извика той. — Трябва! Иначе мистър Байрон ще ни се изплъзне.

Густав се огледа. Не се виждаше нищо освен море и облаци.

— Да тръгнем пеша, Професоре! — изсмя се той ядно.

ЕДИНАДЕСЕТА ГЛАВА

ПРОВЕРКА НА ПАСПОРТИТЕ

Беше привечер. Скоро щеше да се здрачи. Слънцето се скри зад един облак и окъпа останалите облаци и морето в безкрайно много розови багри.

Емил и малкият Динстаг стояха вече повече от час на пристанището на Корлсбютел и чакаха търпеливо приятелите си. Емил им беше приготвил сандвичи. Динстаг носеше пакета. Той беше извънредно весел и не можеше да се нарадва на предстоящите събития.

Платноходки от всякакви големини навлизаха в пристанището. Но лодката, която чакаха, не идваше и не идваше.

— Ето ги! — извика внезапно Динстаг. Но не бяха те.

— Дано не им се е случило нещо — каза Емил.

— Какво би могло да им се случи? Нямаше буря, нито каквото и да било друго. Сигурно са отишли много навътре. И връщането ще трае по-дълго, отколкото са предполагали.

Емил изрева към една от завръщащите се лодки:

— Видяхте ли „Кунигунде IV“?

Кормчията извика:

— Не, не сме срещали никакво момиче! Останалите в лодката избухнаха в смях.

— Ага че глупак! — каза Динстаг сърдито.

А Емил рече:

— Ще чакаме още половин час. Ако дотогава не се върнат, ще трябва да опъваме до Граал пеша вместо на моторетката на Густав.

Чакаха.

След това Емил извади едно листче от джоба си и написа:

„Отиваме без вас в Граал. Побързайте да се отзовете навреме в Хайдекруг и Варнемюнде!“

— Един момент, Динстаг — каза той и се втурна към кея. На мястото, където „Кунигунде IV“ спираше, той постави бележката така, че още с пристигането да бъде забелязана — забодя я с карфица на

един от коловете (след случката с човека с бомбето той винаги носеше със себе си карфици). След това изтича назад при малкия Динстаг.

— Няма ли ги още?

— Все още нищо.

— Такива скитници — каза Емил. — Но това няма да ни помогне. По-добре да си плюем на петите!

И така двамата потеглиха пеш към Граал. Понякога тичаха в надбягване. Понякога вървяха. Динстаг носеше пакета със сандвичите.

В гората беше глухо и мрачно. Наоколо се простираха тресавища. А комарите едва не изядоха двете момчета, които бързаха по горския път. Пред краката им скачаха жаби. В далечината кукаше кукувица.

След около половин час те стигнаха до една поляна, на която пасяха шарени крави. Една от кравите (може би беше и вол) де втурна с наведена глава към двете момчета. Те побягнаха с всички сили. Най-после, стигнаха до някаква ограда, хвърлиха се през нея и се намериха на един крайбрежен път. Кравата (или волът) ги погледна сериозно, извърна се и запрепуска назад към стадото.

— Такова говедо! — изруга малкият Динстаг, който в умората си не можа да намери друг епитет за кравата. — Да ни гони така! Едва не изпуснах сандвичите.

В същото време на острова в морето Професора погледна часовника си.

— В този момент отплава параходът от Граал — каза той. — Човек би могъл да полудее.

Очите на Ханс Щмаух, който седеше до палмата, бяха насълзени.

— Аз съм виновен за всичко — изхълца той. — Можете ли да ми простите?

— Не дрънкай глупости — прекъсна го Густав. — Господа, истинското величие проличава в беда! Освен това Емил ще се разправи с господин Пахулке и без нашето благородно съдействие. Емил и Динстаг не са без мозък.

— Те не могат да извършат преследването без нас — каза. Професора — Емил и Динстаг са твърде малко детективи. Пък и сигурно още седят на пристанището и ни чакат. Или може би точно алармират крайбрежната полиция, задето лодката ни не се е върнала още.

Густав беше на друго мнение.

— Защо ще алармира Емил полицията? Какво може да ни се случи тук? Ще спим в каютата. Имаме достатъчно храна. Е, а утре все някоя рибарска лодка Или някой параход ще мине край този глупав остров.

— Говориш, без да мислиш — отвърна Професора. — Откъде ще знае Емил, че се намираме на този глупав остров Той не може да отгатне.

Густав се слиса.

— Вярно! Разбира се, че не знае. Извинявайте, моля! Понякога съм ужасно глупав.

— Емил сигурно мисли, че сме се обърнали — каза пиколото тъжно. — И че се държим с мъка за кила на лодката. И че скоро ще се удавим. — Той се изсекна от умиление. — А утре сутрин чичо ми се връща от Швеция.

— Ама че шамари ще има, — каза Густав замислено. — Може би ще бъде по-добре да прекараме остатъка от живота си на този остров? Как? С рибрлов бихме могли горе-долу да се изхранваме. Не вярвате ли? От платната бихме могли да си построим палатка. А може би на този идиотски остров има и кремък. Тогава ще ловим плаващите дървета, които минават край острова, ще ги сушим, запалваме и ще печем риба. Сутрин, обед и вечер. Какво ще кажете за предложението ми?

— Достойно е за теб — каза Професора иронично. — Може би един ден палмата ще завърже кокосови орехи. В черупките им ще печем яйца от чайки. А млякото ще прием с утринното кафе.

— Имаме ли кафе? — запита Густав изненадан.

— Не, но на теб ти мръдна чивията! — извика Професора. — Ханс, за колко дни ще ни стигне водата?

— Ако бъдем пестеливи, за около един ден — отвърна пиколото.

— Ще бъдем още по-пестеливи! — отвърна Професора. — Водата трябва да стигне за два дни. Дано утре завали и дъжд. Тогава ще подложим консервени кутии и ще събираме дъждовна вода.

— Великолепно! — извика Густав. — Професоре, ти си все още старият стратег.

— Ще заключа и хранителните припаси — каза Професора. — С разпределението се заемам аз. Густав си запуши ушите.

— Моля ви се, не говорете за ядене — помоли ги той. — Иначе веднага огладнявам.

Професора пристъпи към брега и отправи поглед към морето. А Густав ръгна пиколото в ребрата и запита:

— Знаеш ли на кого ми прилича сега?

— Не.

— На Наполеон на остров Света Елена — прошепна Густав и се закиска.

Когато параходът пристигна в Корлсбютел, Емил и Динстаг погледнаха възбудени през прозореца на каютата, Динстаг притисна нос в стъклото.

— Ами ако Байрон не се качи?

— Тогава, преди да развият въжето, ще излезем и ще скочим на брега — отвърна Емил. — Но ето че той идва!

Господин, Байрон и Маки, по-малкият близник, се качиха на парахода. Те носеха със себе си няколко големи куфара. Най-после всичко беше готово. Байрон пристъпи до корабната ограда. Маки седна на една пейка. Пазачът на моста отвърза въжетата и ги хвърли на един от моряците. Моторът загърмя.

Параходът потегли отново.

Двете момчета гледаха към брега. Осветените прозорци на къщите в Корлсбютел ставаха все по-малки и по-малки. Водата се плискаше върху кръглите прозорчета на кораба.

— Така мирише на масло — прошепна Динстаг. — Става ми лошо.

Емил отвори прозореца. Студен нощен въздух нахлу вътре. Солена вода пръсна в лицето им. Динстаг подаде главата си през прозореца навън и пое дълбоко дъх. После седна пак на пейката, усмихна се на Емил и каза:

— Ако знаеха всичко това родителите ми!

Емил се замисли един миг за майка си в Нойщат и за баба си в Копенхаген. Но после веднага се съвзе и потупа Динстаг по коляното.

— Всичко ще тръгне добре. Внимавай само, в Хайдекруг ще се качи и пиколото. Тогава ще знаем, че и останалите са на поста си. Всичко друго е дреболия.

Емил се беше измамил. В Хайдекруг Ханс Шмаух не се качи на парахода!

Но на това се учудваха не само Емил и Динстаг. Още поизненадан беше мистър Байрон. Той седна до Маки и се почеса по тила. Тъмната рощокска степ се плъзгаше край парахода в нощта.

Емил стана. Динстаг се изтърколи уплашен от пейката.

— Какво има? — прошепна той.

— Това значи — каза Емил, — че останалите не са дошли. Ние трябва да действуваме сами. Тръгвай!

Те се изкачиха нагоре по стълбите и се огледаха по палубата.

Зад димящия комин, заграден от куфари, седяха един човек и едно момче.

Емил се упъти към тях. Динстаг вървеше по стъпките, му. Той все още мъкнеше пакета със сандвичите, които двамата бяха взели за приятелите си.

— Мистър Байрон, трябва да говоря с вас! — каза внезапно Емил.

Човекът погледна изненадан:

— Какво има?

— Идвам по поръка на моите приятели — каза Емил. — Ние знаем, че вие чакахте пиколото Ханс Щмаух да се качи в Хайдекруг и че искахте да избягате с него.

Мистър Байрон ги погледна гневно.

— Значи затова той не дойде? Вие, гамени такива, сте го разубедили.

— Пордбирайте изразите си — пресече го Емил. — Аз също не ви наричам тъй както бих искал.

— Кажи му, както заслужава — обади се Динстаг.

— Ха, тук имало още един — каза Байрон.

— Добър вечер, господин Пахулке — каза малкият Динстаг.

Артистът се засмя злобно.

— Ние идваме преди всичко заради Джеки — каза Емил. — Не се ли срамувате да изоставите бедното момче посред нощ?

— Не ми-е нужен повече — отвърна Байрон.

Динстаг пристъпи енергично напред:

— И защо? Защото е станал много тежък за вас. Ние знаем всичко, господине. Но няма това е причина да го изоставите?

— Разбира се, че е причина — отвърна артистът. — Не можех да работя повече с него. Репертоарът ми страдаше от това. Аз съм артист. Разбирате ли ме? Бих могъл да играя в „Колизеума“ в Лондон! Ах, ако преди две години знаех, че хлапакът ще порасне толкова бързо! По-добре бих се опекал в пещ!

Емил се разгневи:

— Направете това! Няма да ви попречим. Не разбирам как може човек да бъде толкова суров. Какво ще стане с Джеки?

— Нима той трябва да тръгне да проси? — обади се Динстаг. — Или пък да се хвърли в морето? Или да постъпи в сиропиталище? Не, ние няма да позволим това.

— Приятелите ми и аз — каза Емил — решихме единодушно, че вие трябва да се върнете с нас в Корлсбютел.

— Тъй, тъй! — промърмори мистър Байрон, като блещеше очи. — По-добре пъхайте носовете си в учебниците, пеленаци такива!

— Сега сме във ваканция, господин Пахулке — отвърна Динстаг.

— Няма да позволим по никакъв начин да изоставите на произвола на съдбата един от близнаците си само защото не остава мъничък, а расте — забеляза Емил. — Съветвам ви да се върнете с нас. След няколко минути пристигаме във Варнемюнде. Там ни очакват приятелите ни. И ако настоявате да продължите пътуването си, ще ви предам на полицията.

Споменаването на полицията, изглежда, не се хареса мистър Байрон.

— И така? — запита Емил след известно време. — Ще изпълните ли бащинския си дълг, или ще трябва да ви арестуваме?

Изведнъж мистър Байрон им се видя много успокоен.

— Бащински дълг ли? — запита той.

— Разбира се, господин Пахулке! — извика Динстаг, разгневен. — Или тези думи са чужди за вас?

Мистър Байрон се усмихна мрачно:

— Значи затова този глупав хлапак постоянно ме нарича Пахулке? Но аз не се казвам Пахулке!

Двете момчета бяха слисани.

— Но как се казвате тогава? — запита Емил.

— Андерс^[1] — отвърна артистът.

— Е добре, но как?

— Андерс — повтори човекът. — Андерс се казвам.
— Но кажете ни най-после истинското си име! — извика Емил.
— Разбрахме вече, че се казвате иначе.

Маки, който досега беше мълчал, се намеси:

— Той не се казва иначе, а Андерс. Казва се Андерс, както други хора се казват Мюлер или Леман. Неговото име е господин Андерс.

— Аха! — извика най-после Емил.

— Имате ли у себе си лична карта? — запита Динстаг.

— Паспортът ми — отвърна мистър Андерс.

— Мога ли да видя паспорта ви? — каза Динстаг учтиво. И понеже артистът се възпротиви, момчето додаде: — Ако предпочитате, можете да го покажете и на полицията.

Човекът извади паспорта от джоба си. Динстаг го взе и го прегледа основно, като митничар от граничната контрола.

— Съответствува ли описанието? — запита Емил.

— Името е вярно — отвърна Динстаг. — Мистър Байрон наистина се казва Андерс.

След това той прочете:

— Занятие — артист. Фигура — очебийно едра и развита. Лице — обикновено. Коса — черна. Особени белези — татуировка на горната част на дясната ръка.

Той върна паспорта.

— В ред е. Благодаря.

Емил загуби и последна надежда.

Значи вие съвсем не сте баща на Джеки? — запита той.

— Не — изръмжа мистър Байрон. — Нито съм му баща, нито съм му майка. Джеки и Маки не са и никакви близнаци. Те дори не са братя. А аз и на Маки не съм баща. Маки всъщност се казва.

— Йозеф Кортейохан — допълни Маки. — Името Байрон и приказките, че сме семейство са само за да се създаде по-голям интерес у публиката. И на мен ми е мъчно за Джеки. Това е понятно. Но ние вече наистина не можехме да играем с него. Нещастие е, че расте.

Фарът пред Варнемюйде обля вълните и небето със светлина. Осветените прозорци на хотела примигваха весело. Емил все още беше като че ли ударен в главата Най-после той се съвзе и каза:

— Въпреки това аз намирам, че е несправедливо да изоставяте така нещастното момче. Аз както и приятелите ми, се чувствуваме отговорни за бъдещето на Джеки. Затова трябва да ви помоля да ми дадете пари за него, поне за първите няколко седмици.

— Дори и не мисля да давам пари на непознати момчета — кипна мистър Андерс.

Емил извади от джоба си парче хартия.

— Разбира се, ще получите разписка с нашите подписи — отвърна той.

— Ами ако не дам нищо? — запита артистът подигравателно.

— Имате още време да обмислите — каза Емил. — Ако се възпротивите, ще наредим да ви арестуват.

— Но аз не съм баща на Джеки! — извика мистър Андерс. — Защо ще месите и полицията?

— Това ще ви обясни самата полиция — отвърна Динстаг меко. — Тя много по-добре от нас разбира тези истории. Емил седна под една лампа.

— Ще ви напища разписка за сто марки — каза той.

— Да не сте полудели! — извика артистът. — Сто марки. Човек би трябвало да ви извие вратовете!

— Я недейте — обади се Динстаг.

Сега се намеси и Маки.

— Много са — каза той. — Нямаме толкова излишни пари.

— Не лъжеш ли? — запита Динстаг.

— Не — отвърна Маки. — Честна дума.

— Тогава за петдесет марки — рече Емил.

Той направи разписката и я подписа. Подписа я и Динстаг. След това Емил я подаде на артиста. Но мистър Андерс не я взе.

Параходът се приближаваше към пристанището.

— Както искате — каза Емил сериозно.

Параходът спря и го завързаха с въжетата.

— Добре — каза Емил. — Сега ще повикам капитана.

Той се упъти към мостика и понечи да се качи по стълбите.

— Стой! — извика мистър Байрон.

Той извади нервно портмонето от палтото си и подаде на Емил една банкнота.

Емил я взе. Беше петдесет марки.

— Заповядайте разписката — каза той.

Артистът взе куфарите.

— Запазете си този парцал! И вървете по дяволите!

После той слезе на брега. Маки, който го последва, се обърна още веднъж.

— Много здраве на Джеки! — извика момчето.

След това то забърза след великана, който се наричаше Андерс, и изчезна. Емил прибра разписката в джоба си.

Малко след това той и Динстаг се озоваха на гарата. Прегледаха внимателно разписанието на влаковете. Емил сви рамене.

— Тази вечер няма вече никакъв влак, малкият — каза той. — А също така не заминава и параход. Въпреки всичко трябва да се върнем веднага в Корлсбютел. Трябва най-после да разберем какво е станало с другите! Дано да са се върнали вече.

— Значи ще се върнем пеш? — запита малкият Динстаг.

Емил кимна:

Надявам се, че за три часа ще стигнем.

— Тогава надред! — отвърна Динстаг уморено. — Походът през нощната пустиня може да започне. Дори вече почвам сам да се мисля за войник от чуждестранния легион.

— А аз изобщо не мога да се мисля за нищо — отвърна Емил.

Докато Густав, Професора и пиколото спяха в заседналата платнохадка, докато капитан Шмаух пиеше греяно вино в кабинета на търговския си параход, който плуваше по Балтийско море, и докато Емил и Динстаг бързаха по тъмното шосе към Корлсбютел, нашите туристи в Дания седяха в своя копенхагенски хотел срещу операта и доволни вечеряха. Те бяха изгладнели от пътуването с автобуса, разглеждането на Хамлетовия гроб и на крепостта Хелзингбор. Сега се хранеха, разговаряха и се смееха.

Само госпожа Хаберланд, майката на Професора, беше помълчалива от обикновено. Тя дори не се усмихваше както друг път.

— Какво ти е? — запита съдебният съветник. — Главобол ли?

— Не зная точно. Но страхувам се. Имам чувството, че в Корлсбютел не върви всичко както трябва.

Съдебният съветник обгърна с ръка раменете и.

— Е, и! Ти имаш фикс идеи, мила. Винаги, когато сме на път, ти се струва, че върху главата на момчето всеки миг пада някоя тухла. —

Той се усмихна, — Момчетата бълнуваха за самостоятелни прояви. Не бива да им се пречи. Инак ще станат твърдоглави. Хайде, мамичко, развесели се!

Госпожа Хаберланд се усмихна. Но само за да му направи удоволствие.

Беше един час по-късно. По тъмното шосе за Хайдекруг една млекарска каруца настигна две момчета, които бавно крачеха.

Коларят спря.

— Накъде сте тръгнали? — запита той.

— За Корлсбютел — извика по-голямото. — Не бихте ли ни качили за известно разстояние?

— Качете се отзад — отвърна коларят грубо. — И гледайте да не заспите, защото ще паднете от колата.

Емил помогна на Динстаг и след това се качи до него. Каруцата продължи пътя си. Само след минута малкия Динстаг заспа. Емил го хвана здраво и докато приятелят му спеше, той гледаше тъмната гора и звездното небе над себе си. Мислеше за изминалия ден. „Не сгреших ли в нещо? Какво ще стане сега с Джеки? И къде може да са Густав и Професора?“

В съня си Динстаг обви двете си ръце заедно с пакета със закуските около шията на Емил. Над върховете на дърветата прехвъркна безшумно кукумявка. Конят се изплаши. Коларят го успокои, а след това се извърна и поиска да запита нещо момчетата. Но когато видя Динстаг, който дълбоко спеше в ръцете на Емил, той замълча и се извърна отново към коня си.

Емил се чувствуваше много самотен.

[1] На немски „андерс“ значи „иначе“. ↑

ДВАНАДЕСЕТА ГЛАВА

ЗАВРЪЩАНЕТО НА КАПИТАНА

Рано сутринта в сряда капитан Шмаух пристигна с парахода си в Корлрбютел, Пристанищните работници, които щяха да разтоварват стоката, чакаха вече на кея. Капитанът уреди обикновените формалности с митничарите, а след това слезе на брега. Беше му студено и той се отправи към Крайбрежния хотел, за да изпие едно кафе.

Но веднага след като келнерът се отдалечи от масата, където беше седнал капитанът, пристигна съдържателят, по здрави бързо и запита:

— Имате ли представа къде се намира племенникът ви?

— На поста си, както винаги, а? Изпратете ми тук хлапака. Искам да му кажа добро утро.

— Но той не е тук! Вчера беше свободният му ден и оттогава не се е завръщал. Освен това от снощи са изчезнали безследно и мистър Байрон с един от неговите близнаци. Само неприятности има човек.

Капитанът скочи.

— Не ми носете кафето! — извика той. След това се втурна колкото бързо го носеха старите му моряшки крака към пристанището. Платноходката му я нямаше! Коленете му се разтрепераха. Той се огледа, търсейки помощ. И неочаквано видя на един от коловете бележка.

Наведе се, дръпна бележката и я прочете. Това беше записката на Емил от миналата вечер.

Капитанът с мъка се изправи и се втурна задъхан към градчето Най-послед той се намери пред вилата „Морски бряг“. Разтвори градинската порта и натисна бравата на къщната врата.

Тя беше заключена. Капитанът обиколи тичешком вилата и погледна през прозореца на верандата.

На един от столовете седеше Емил. Той беше положил ръцете и главата си на масата и спеше.

На софата до стената лежеше малкият Динстаг и също спеше. Той бе завит с одеяло от камилска вълна и над възглавницата се подаваше само един кичур от косата му.

Вратата на верандата също беше заключена. Капитанът почука с пръсти по стъклото. Най-напред леко. Но тмомчетата не се събуждаха и той започна да чука все по-силно и по-силно.

Най-после Емил вдигна глава. В първия момент съвсем сънено. Но изведнаж в очите му се появи живот. Той огледа изненадан верандата, като че ли си спомняше нещо, прекара ръка през разрошената си коса, скочи и отвори вратата.

— Къде е Ханс? — извика капитанът веднага.

Емил бързо разказа всичко, което знаеше. Накрая той каза:

— Ние се върнахме от Варнемюнде едва към полунощ. Динстаг изобщо не се събуди. Аз го свалих от колата донесох го на софата и го завих. Седнах на стола и реших да чакам до зазоряване. Искях след това да вдигна в тревога крайбрежната полиция. После щях да подготвя Джери случилото се и като първа утеха щях да му предам парите. И ако лодката не се намереше, щях да телеграфирам в Копенхаген, в хотел Д'Англетер... — Той сви рамене. — След това трябва да съм заспал неочаквано. Много извинявам господин капитан. Какво смятате да правите сега?

Старият капитан се отправи към вратата.

— Ще изкарам всички моторни лодки, които са на разположение! Трябва да претърсим морето. Събуди приятеля си и слезте на пристанището.

След това бързо излезе.

Емил пристъпи до софата и разтърси Динстаг. Измиха бърже зъбите си, плиснаха си вода на очите, развърнаха пакета със сандвичите, които Динстаг през целия изминал ден беше носил със себе си, и още докато дъвчеха, се втурнаха навън.

На кръстопътя Емил спря.

— Бягай към пристанището, малкият! — извика той на Динстаг. — Може би ще бъдеш полезен на капитана. А аз ще събудя Джеки и ще го доведе.

После той се понесе към дюните.

След половин час двадесет и два рибарски катера, пет платноходки и седем моторни лодки напуснаха пристанището на Корлсбютел. Зад мостика те се пръснаха във форма на ветрило. Беше уговорено съседните лодки да не се изгубват от очи. По този начин се надяваха да не изпуснат нищо, което буди подозрение.

Капитан Шмаух стоеше при кормилото на моторната лодка „Аргус“. Притежателят и, един фабрикант, му беше услужил с нея. Емил, Динстаг и Джеки седяха на пейката и гледаха внимателно над вълните. Понякога лодката се наклоняваше така, че солената вода плискаше в лицата на момчетата.

— Аз май не ви благодарих — обади се Джеки. — Но това беше от голямото стресване. Благодаря ви горещо за всичко. Също и за парите. А сега искам да се погрижа за стария чичо. На него му е много по-мъчно, отколкото на мен.

Той пристъпи до капитана и му кимна ободрително.

— Не се тревожете, господин капитан — каза момчето. — Сигурно не им се е случило нищо лошо. Тъй предчувствувам. Имам шесто чувство.

Но капитанът продължаваше да гледа напред. Джеки хвърли поглед встрани. Вляво над вълните се носеше тъмен рибарски катер, а вдясно — снежнобяла яхта.

— Един въпрос, господин капитан. Няма ли тук някъде плитчини от пясъчни наноси? Или малки островчета, или нещър подобно?

Старият моряк пусна кормилото за секунда. Лодката се завъртя като въртележка сред вълните. След това капита хвана колелото по-здраво. Още по-здраво отпреди.

— Момче! — извика той извън себе си от радост. — Това е идея! Ах, ако наистина е така!

Повече нищо не каза. Но промени курса на моторницата.

Тримата робинзоновци се бяха събудили съвсем рано. Те бяха ковали клинци през цялата нощ и затова се измъкнаха от каютата и започнаха да правят гимнастика, докато слънцето се издигне по-високо.

След това пийнаха по глътка вода и закусиха от консервите. Изпразнените консервени кутии, оставени отворени на пясъка, чакаха

дъждовната вода. Но дъжд не валеше. Напротив. Небето беше още по-синьо, отколкото през последните няколко дни.

— Никога не съм предполагал, че толкова ще ме ядосва хубавото време — каза Густав. — Човек се учи докато е жив.

Професора каза сърдито.

— Ако нямахме консервени кутии, сигурно щеше да вали пороен дъжд. Винаги е така.

— Всичко си има и добрата страна — отвърна Густав. — Представи си, че вече беше написал съчинението си за най-интересната преживелица през ваканцията! Невъзможно! И ето, сега би трябвало чисто и простро да хвърлиш тетрадката в огъня.

— Въпрос е още дали изобщо в живота си някога ще пишем съчинения — каза Професора замислено.

— Да беше само това, лесно щях да го прежаля — извика Густав. — Но като си представя, че няма да видя моторетката си, мога да се разрева.

И той подсвирна.

Ханс Шмаух съблече бялата си риза и я окачи на мачтата.

— Може би така ще ни намерят по-лесно — рече той.

След това се опитаха още веднъж да размърдат „Кунигунде“. Но тя не се поклащаше.

— Тая мърша през нощта като че ли е пуснала корени — каза пиколото. — Няма смисъл да се мъчим.

А когато насядаха отново на пясъка, рече:

— Сега слушайте какво ще ви кажа! Аз съм крив за всичко. Водата ще стигне едва до утре сутрин. Ако до днес следобед не ни намерят, ще сложа един от спасителните пояси, които се намират в лодката, и ще се опитам да доплувам до брега. Може би още по пътя ще срещна рибарска лодка или параход.

— Дума да не става! — извика Густав. — Ако някой от нас предприеме това, разбира се, ще бъда само аз!

— Аз забърках цялата каша и аз ще я оправя — отвърна пиколото.

— Не става дума за това — каза Густав. — Ще плува онзи, които плува най-добре. Разбрано ли е?

— Значи аз! — рече пиколото.

— Не, аз! — възпротиви се Густав.

— Аз ще плувам!

— Не, аз!

Двамата скочиха и щяха да се нахвърлят един върху друг.

Тогава Професора хвърли на всекиго по една шепа пясък в лицето. Двамата започнаха да плюят и да чистят очите си.

— Изглежда че съвсем сте подлудели! — каза Професора спокойно. — По-добре легнете и поспете няколко часа! Така ще забравите за ядене и пиене и запасите ни ще стигнат за по-дълго.

Двамата легнаха послушно на пясъка и затвориха очи.

Професора седна в лодката, облегна се на мачтата и започна да наблюдава.

Моторната лодка „Аргус“ си пробиваше смело път между вълните. Понякога, когато момчетата забравяха да се държат здраво, падаха и се премятаха от единия до другия край на лодката. На челото на Динстаг вече имаше подутина. Капитан Шмаух стоеше при кормилото неподвижно като паметник. Те ловяха погледа му, зареян над водната шир.

— Ето! — извика той неочаквано и посочи в далечината. Но момчетата не виждаха нищо.

— Бяло знаме! — извика той въодушевен. — Това са те!

И той кимна към Джеки:

— Въпросът ти струваше злато, момчето ми.

— Кой въпрос, господин капитан?

— Дали има наблизко острови — отвърна старият моряк. Хлапетата са заседнали до острова с палмата. Чакайте, ще ги науча аз!

Момчетата се събраха около него.

— Знаех си аз, че не се е случило нищо лошо — каза Джеки.

Капитанът се усмихна облекчен.

— Вярно е, ти имаш шесто чувство! — отвърна той. В това време Емил извика:

— Сега вече и аз виждам нещо бяло! И мачта.

— Аз също! — извика Джеки. Динстаг все още не забелязваше нищо. Когато поиска да му укаже посоката, Емил забеляза, че приятелят му плаче. По загорялото му лице се стичаха сълзи.

— Какво ти е, малкият? — запита той.

— Така страшно се радвам — прошепна Динстаг. — Но недей казва на Густав и Професора, че съм плакал заради тях! Ще си въобразят много, тези глупави пакостници!

И той се засмя през сълзи.

Емил-му обеща да мълчи.

— Трима души са! — извика капитанът. — А ето и моята „Кунигунде“. Чакайте, братлета! Само да ми паднете в ръцете!

Густав и пиколото скачаха като диваци по острова. Те махаха с ръце и крещяха.

Професора не се помръдваше от мястото си и чертаеше с пръст фигури по пясъка. След това стана, събра празните консервени кутии и бавно ги хвърли една след друга във водата.

Пиколото се покатери на мачтата, свали ризата си, която беше изпълнявала службата на бяло знаме, и бързо я облече.

Моторницата вече пореше разпенените вълни. Моторът изключи. Капитанът хвърли във въздуха едно въже. Ханс Шмаух го хвана сръчно и го завърза здраво за носа на платноходката. Двата плавателни съда се приближиха един до друг.

— Ура, разбойници такива! — извика Густав.

Капитан Шмаух скочи пръв от „Аргус“ на „Кунигунде IV“. Племенникът му застана пред него и каза:

— Чичо, аз съм виновен за всичко!

Капитанът го плесна леко по бузата и извика:

— Слава богу, че сте живи и здрави!

ТРИНАДЕСЕТА ГЛАВА

КАКВО СЕ СЛУЧИ ПО-НАТАТЪК

Завръщането на многобройната спасителна флотилия и пристигането на корабокрушенците се превърна в малко празненство. На мостика на кея на пристанището и дори на съседните, улици се бяха струпали жителите на града и курортистите и махаха. Беше по обяд. И в около двадесет кухни по този случай яденето загоря.

Капитан Щмаух изпрати Момчетата по странични улици в Крайбрежния хотел. Самият той отиде с рибарите и лодкарите, които му бяха помогнали при търсенето, в пристанищната кръчма. Там ги почерпи с две бъчви бира и по две ракии с кимион. След като отговори на наздравниците на своите гости и им поблагодари, той се упъти право към Крайбрежния хотел и поръча богат обед за себе си и момчетата.

За да бъдат сами, седмината се настаниха в отделна стая и започнаха да лапат като вълци. През време на обета те си разказаха подробно какво са преживели, Ханс Щмаух, макар да беше пиколо в Същия хотел, седеше наред с другите и келнерът, който му беше пряк началник, сега му прислужваше най-учтиво.

Като десерт им поднесоха шоколаден пудинг с ванилен сос.

— Бих предложил — каза капитанът — всички да мълчим като риби за робинзоновското приключение, което се случи с някои от вас. Утре пристигат близките ви от Дания. Те няма защо да знаят за малкото произшествие. Но ако работата не може да се скрие, моля почитаемите присъстващи да припишат вината на мен. Аз ще уредя всичко.

Емил и Професора скочиха. Капитанът махна с ръка.

— Зная какво искате да кажете. Разбира се, вие сте горди и искате сами да понесете вината си. — Той поклати глава. — Достатъчно е, че аз получих болки в стомаха! Щадете възрастните. Ние, големите, имаме слаби нерви.

Емил и Професора седнаха отново на местата си.

— Така — каза капитанът усмихнат. — Така, а сега, чичо Шмаух ще отиде да си продаде стоката. Келнер, плаща!

Следобед момчетата се втурнаха към пристанището. Само Ханс Шмаух остана в хотела. Той облече пак униформата си и стана отново пиколо, като че ли нищо не е било. Другите извадиха от „Кунигунде IV“ кошницата за пазар с останалите съестни продукти и я занесоха тържествено в трапезарията, на вилата. Густав си придаваше важност.

— Днес най-послед съм дежурен аз! — извика той и като сложи описа върху кухненската маса, започна да нанася поправките, доколкото разбираше.

След това изпратиха Джеки Пахулке в хотела, за да си донесе куфара и партакешите. А през това време те разтвориха в стаята си неизползуваното походно легло, за което Клотилда бе говорила на времето. Защото Джеки не можеше да остане повече в хотела.

Когато и този въпрос бе уреден, Професора каза:

— Всъщност сега би трябвало най-напред да поспим порядъчно. — На острова въпреки южната палма той се беше простудил и говореше през нос. — Но трябва на първо време да се откажем от съня и да обмислим преди всичко какво можем да направим за Джеки. Това, че мистър Андерс се е изръсил с петдесет марки, е много хубаво. Но момчето не ще изкара дълго с тях. То няма родители, нито братя и сестри. А бог знае дали ще получи скоро ангажимент. Какво предлагате?

Малкият Динстаг вдигна ръка:

— Да излезем в градината. Ние сме четирима детективи и градината има четири ъгли. Всеки детектив ще седне в един от ъглите и ще мисли съсредоточено. А след пет минути ще се съберем при масата. Там всеки ще съобщи какво му е дошло наум.

Предложението му беше прието. Изтичаха в градината. Всеки зае своя ъгъл и започна да мисли.

Времето беше обезпокоително хубаво. Щурците, свиреха с гъдулките си. Скакалците скачаха от стръкче на стръкче. Откъм поляната се чуваше чурулкане на авлига.

Подир пет минути момчетата се събраха, както бяха уговорили, при голямата кръгла градинска маса и заеха местата си сериозно като съдии. Емил се огледа и каза:

— Имам смътното чувство, че един от нас липсва.

— Густав — установи Динстаг.

Втурнаха се към ъгъла на Густав. Там шампионът по мотоциклетизъм се беше проснал с цялата си дължина в тревата и спеше.

Професора го раздруса здравата.

— Хей, млади момко!

Густав отвори с мъка очи.

— Какво има? — запита той.

— Нали трябваше да мислиш? — каза малкият Динстаг строго.

Густав се надигна и седна.

— А как мога да мисля, когато ме смущавате?

— Аха, тъй ли! — извика Емил. — Значи ти си мислил? Е, какво ти дойде наум?

— Нищо, разбойници такива!

Всички се засмяха. После го вдигнаха и се отправиха обратно към масата.

— Заседанието е открито — каза Професора. — Има думата Емил.

Емил стана.

— Многоуважаеми слушатели! — започна той. — В петък, значи в други ден, тук в Корлсбютел, в киното при фара, ще бъде игран филмът „Емил и детективите“. Бяхме решили да, не се издаваме кои сме и да гледаме филма като обикновени зрители. Но мисля, че бихме могли да помогнем на Джери, ако разкрием тайната и съобщим на кинопритежателя кои сме. Наистина това противоречи на нашите принципи и не е приятно. Но гладно куче и гол кокал гризе. Кинопритежателя би могъл например да даде обявление във вестника. Или пък да разлепи на афишите съобщение, че на няколко от представленията ще присъствуват лично и самите детективи. Тогава може би в киното му ще дойдат повече деца, отколкото иначе. И тъй като чрез нас ще спечели повече, може да подари на Джеки прихода от първото представление.

Емил седна. Останалите кимнаха замислено:

— Има ли някой да възрази нещо? — запита Професора. — Предложението на Емил е великолепно. Трябва да разкрием кои сме, за да помогнем на Джеки. — Той замълча за малко. — Предложението на

Емил се приема единодушно. Не ни остава нищо друго. Така. А сега аз вземам думата. Предлагам един от нас да отиде в редакцията на „Курортен вестник“ и да поговори с редактора. Той трябва веднага да отпечата една статия, написана от един от нас, в която подробно ще бъде разказано как Джеки е бил напуснат от своя мистър Андерс и че, дълг е на всички деца от Корлсбютел и съседните курорти да помогнат на Джеки и да съберат пари. И че след няколко дни ще бъде съобщено колко пари са събрани.

Той седна.

— Чудесно! — извика Густав. — Няма ли някой да възрази нещо? Не. Предложението на Професора се приема. Давам думата на Динстаг.

Малкият Динстаг стана.

— Исках да предложа — започна той колебливо — Густав и някой от нас още следобед да отпрашат с моторетката и да съобщят на всички деца от курортите какво се е случило и че на Джеки трябва бърже да се помогне. Може би на всеки плаж ще може да се постави табела, на която да се пише всичко. Тогава децата ще могат да четат и да разказват и на други.

— Много добре! — извикаха останалите.

А Густав каза:

— Какво щастие че аз не измислих нищо! Нямах просто да знаем какво да правим с толкова идеи.

Разговаряха още известно време. После отидоха на верандата и написаха осем плаката с разноцветни тебешери: за Корлсбютел, за Граал, за Мюритц, за Хайдекруг, за Варнемюнде, за Хайлигендам, за Ареншоп и един за Брунсхауптен.

След това Густав изкара моторетката си от павилиона и излезе, с нея на улицата. Динстаг се настани на багажника с осемте плаката. Моторът загърмя. Емил и Професора махаха след двамата си приятели.

Когато Джеки пристигна с багажа си, двамата го натовариха да пази вилата и се втурнаха към селото. Разбира се, те не му казаха защо бързат толкова.

Когато Емил влезе в канцеларията на киното, собственикът, господин Бартелман, каза:

— Нямам време! Елате друг път!

След пет минути той отново вдигна глава от бюрото си. Момчето все още не си беше отишло.

— Д, още ли си тук? Кажи, за какво се отнася?

— Аз съм Емил Тишбайн.

Господин Бартелман се облегна назад в креслото си:

— Как тъй?

— Аз съм Емил Тишбайн, според чиито приключения е сниман филмът, който в други ден ще давате.

— Много се радвам — каза собственикът на киното. — Радвам се наистина. И?

Емил изложи плана на детективите.

Господин Бартелман присви очи. Иначе той не можеше да мисли. След това цъкна с език. Като търговец на коне, когато в двора въведат нов кон. Господин Бартелман подушваше добрата сделка.

— Ще получите прихода от първото представление за вашето протеже само при едно условие. — каза той. — Ако поемете задължението в продължение на една седмица излизате след всяко представление на сцената.

— Цяла седмица? — извика Емил. — И след всяко представление? Та на нас ще ни е неприятно да излезем дори веднъж. Ние не сме клоуни!

— Иначе не може — отвърна кинопритежателят. — Нищо е безплатно.

Момчето размисляше.

— Добре — каза то най-после. — Нямаме друг изход. Но ако поемем това задължение, ще, искаме прихода от целия пръв ден. Значи за първите три представления.

Господин Бартелман присви отново очи.

— Хм добър търговец си! — рече той и после кимна. — Съгласен!

След това той натрака един договор на пишещата машина. С копие. Подписаха двата екземпляра и всеки получи по един.

— Отлично — каза Бартелман. — И в петък бъдете тук на навреме.

Емил си тръгна. Договорът шумолеше в джоба му.

А собственикът на киното веднага грабна телефона поиска връзка с редакцията на „Курортен вестник“. Там даде ново, голямо

обявление. След това господин Бартелман телефонира и в дружеството „Плакат Г.м.б.Х.“. Той поръча над всеки афиш, окачен в Корлсбютел и съседните курорти, да се залепи по една червена лента. На нея трябваше да пише големи букви: „За една седмица Емил и детективите ще присъствуват лично на всяко представление!“

В това време Професора седеше в една от стаите на „Курортен вестник“ и пишеше, както беше уговорил с редактора, „Възвание до всички деца в курортите“. То описваше нещастieto и бедственото положение на Джеки и приканваше всички с малки парични помощи да осигурят донякъде най-близкото бъдеще на малкия артист. А отдолу се подписа: „Упълномощен от Емил и детективите, Теодор Хаберланд, наречен Професора“.

После занесе ръкописа на редактора в съседната стая. Редакторът го прочете бавно, след това извика куриера и му каза:

— Идете в печатницата. Тази статия трябва да се даде веднъж за набор и да се изтегли на първа страница. След малко и аз ще намина натам.

Куриерът изчезна. В същото време телефонът иззвъня.

Редакторът вдигна слушалката.

— Разговор с Граал ли? — каза той. — Кой е на телефона? Динстаг ли? Аха, тъй! Да, тъкмо е при мен.

— И той подаде слушалката на госта си.

— Какво ново? — запита Професора. — Така, така. Много добре. Да, текстът на плакатите може да остане такъв. Възванието ни ще излезе утре във вестника. Уморен ли си? Аз също. Бъди здрав! Парола Емил!

И той окачи слушалката.

— За какви плакати ставаше дума? — запита редакторът.

Професора му, разказа.

— Та това е образцов пример за организирана любов към ближния — възкликна господинът одобрително. — Освен това и текстът, който ти написа, е отличен. Какъв искаш да станеш, като пораснеш?

— Не зная — отговори Професора. — Като бях малък, исках да стана строител. Но сега вече не. Сега се интересувам най-много от разпадането на елементите от атомната теория и от положителните и

отрицателните електрони. Не разбирам още много добре всичко това. Но то положително е великолепно призвание. Така, а сега трябва да се върна при приятелите си!

Той стана и благодари.

— Няма защо — отвърна редакторът и изпроводи госта си до вратата.

В същото време Густав и Динстаг се намираха на плажа в Граал. Моторетката и седем от плакатите бяха облепени на мостика. Осмия плакат Густав тъкмо прикрепяше с габърчета на черната дъска, върху която окачваха ообщенията на курортната управа.

Няколко любопитни деца се спряха. Густав натисна тромбата на моторетката си.

Числото на децата растеше. Започнаха да се спират възрастни. Всички искаха да видят плаката.

— Трябва да кажем няколко подходящи думи, нали? — обърна се Динстаг към Густав. — Я ме вдигни на раменете си!

Густав се наведе. Динстаг се покатери на раменете на приятеля си. След това той вдигна ръка.

Настана пълна тишина.

— Многоуважаеми присъстващи! — извика Динстаг. — Дошли сме тук, за да ви помолим за помощ. Разбира се, не за самите нас, а за едно момче, на което се случи голяма беда. Някои от подробностите сме написали на плаката, който е окачен тук на дъската. Повече подробности ще намерите утре в „Курортен вестник“. Онзи, който още не може да чете, да накара някой да му го прочете. Днес следобед ще обиколим осем курортни селища и се надяваме, че децата няма да ни изоставят. Моите приятели и аз сме „Емил и детективите“. Казвам ви го само за да не помислите, че искаме да ви излъжем. Може би сте чували вече за нас. Момчето, на чийто гръб седя, е Густав с тромбата.

Густав се поклони и при това Динстаг едва не се преметна.

— А ти сигурно си малкият Динстаг — извика едно момче. — Нали?

— Да. Но всичко това не е толкова важно. Най-важното е да съберете пари! А сега ние ще продължаваме. Густав, пусни ме да сляза!

— Един миг! — промърмори Густав. — Имам една идея, напълно противно на навика ми... Слушайте! — извика той. — Можете да вложите парите, които съберете, в спестовна книжка!

След това той свали Динстаг. Двамата детективи се качиха на моторетката със седемте плаката.

— Довиждане до петък! — извика Динстаг. — В киното при фара! Парола Емил!

— Парола Емил! — извикаха децата от Граал.

Моторетката се понесе по горския път, който водеше към селището. Густав натисна тромбата. Пропагандното пътуване за тъй наречения Джеки Байрон или Паулхен Пахулке продължи.

ЧЕТИРИНАДЕСЕТА ГЛАВА

ЕДИН СЕРИОЗЕН РАЗГОВОР

В четвъртък копенхагенските туристи пристигнаха отново в Корлсбютел. Те идваха от датския остров Борнхолм и лицето на госпожица Клотилда Зеленбиндер беше още порядъчно зелено. На парахода я бедше хванала морска болест и сега тя твърдеше, че земята все още се клатушкала по краката ѝ.

Съдебният съветник извади от домашната аптечка валерианови капки. След като ги изпи, Клотилда каза:

— Скандално е човек да се остави да падне толкова! — и се отправи към кухнята. Там провери списъка на момчетата и наличността от продукти в килера. Всичко беше в безукорен ред. Отначало тя дори не можеше да повярва. А след това като все още се олюляваше, тръгна на пазар, за да купи продукти за обеду.

На останалите пътници не беше прилошало. Те разказваха много неща за Копенхаген, Зееланд и Борнхолм. Пони Хютхен прочете част от бележките си. Но по начало всички бяха радостни, че са се върнали отново в къщи. Бабата на Емил каза:

— Хотелските легла са си хотелски. Аз ще си легна в моята Хралупа, докато дойде време за ядене.

И тя се отправи нагоре заедно с Пони. Съдебният съветник запита момчетата дали през това време се е случило нещо сериозно или съмнително.

Мислите на четиримата приятели веднага литнаха към острова с палмата, но те се сетиха също така и за запитана и неговия съвет и затова смутени поклатиха отрицателно глави.

— Така и очаквах — каза съдебният съветник. И той им разказа за страха, който беше преживяла жена му във вторник. След това се усмихна спокойно:

— Жените винаги са така страхливи! Майка ти имаше истински кошмар, смяташе, че се намирате в голяма опасност. Това показва още

веднъж ясно колко глупаво е да се слуша предчувствието, от което страдат чувствителните жени. Депресия на фантазията и нищо повече.

Детективите се спогледаха и благоразумно мълчаха, Динстаг използва случая да се оттегли от вила „Морски бряг“. Той взе пижамата и четката си за зъби, благодари за оказаното му гостоприемство и се отправи към пансиона, в който живееха родителите му.

След това Професора разказа накратко на баща си за неуспешното преследване на мистър Байрон и за планове и опитите да помогнат на Джеки.

— Освен това — добави той — миналата нощ Джеки спа у нас на, походното легло. Сега е на гости при Ханс Шмаух. Ако нямате нищо против, той ще остане за известно време тук.

Господин Хаберланд се съгласи.

— Добре сте използвали самостоятелността си — каза той. — Ние, големите, бихме могли да заминем пак!

Момчетата си спомниха за робинзоновските си приключения на малкия остров и изведнъж почувствуваха угризения. Густав, разбира се, не можа да се сдържи и каза:

— Въпреки всичко понякога е много удобно да има възрастни.

Мрмчетата се уплашиха. Емил енергично настъпи по крака Густав. Лицето на мотоциклетиста се изкриви в гримаса.

— Какво ти е? — запита го съдебният съветник Хаберланд.

— Заболя ме стомах — отвърна Густав; като се намери натясно.

Съдебният съветник веднага стана и донесе валерианови капки. И макар че Густав беше съвършено здрав, ще не ще, трябваше да пие.

Приятелите му се ухилиха злорадо и лицата им заприличаха на пълни месечини.

— Ако не ти стане по-добре, след десет минути ще получиш още една пълна лъжица — каза съдебният съветник.

— О, няма нужда! — извика Густав, уплашен от тази перспектива. — Вече съм напълно здрав!

Съдебният съветник се зарадва.

— Да, да — каза той със задоволство. — Няма по-добро нещо от валериановите капки.

След обяда дойде капитанът. Всички бяха още на масата. Той поздрави туристите от Дания, след това извади вестника, който току-що беше излязъл, и каза:

— Та вие здравата сте подхванали тая работа, момчета. Мобилизирали сте половината Балтийско крайбрежие за този Джеки. Прочее, къде е той?

— При пиколото — отвърна Емил, — при вашия племенник.

Капитанът подаде вестника на възрастните. Момчета застанаха зад тях и всички заедно зачетоха възванието на Професора. Само авторът остана на мястото си, макар да умираше от нетърпение да види как изглежда напечатана творбата му.

Веднага след това капитанът посочи голямата обява на киното, в която се съобщаваше, че Емил и детективите ще присъствуват една седмица на представленията и че прърходът от първия ден е определен за Джеки Байрон.

Пони беше въодушевена.

— Кой рокля да си облека за представлението? — запита тя развълнувана. — Дали да пиша да ми пратят новата от Берлин?

— Гледай ти как на някои това излизане прави удоволствие! — извика въвн от себе си Густав.

— Ужасно! — рече Професора. — А аз, щом помисля за това, ми се струва, че съм станал палячо.

— Няма друг изход — каза Емил, — Целта оправдава средствата. Пони стана.

— Къде отиваш? — запита баба й.

— Ще пиша в къщи за новата рокля.

— Сядай веднага на мястото си — заповяда баба й. — Не щурей! — И тя поклати неодобрително глава; — Понякога жените са много глупави.

— Така е — каза Густав. — Тя вече се мисли за Грета Гарбо.

— Дръвник! — промърмори Пони.

Густав се направи че не я чува; и каза:

— Ако бях момиче, щях да отида в манастир.

— А ако аз бях момче — отвърна Пони, — щях да ти цапна сега няколко шамара.

Капитанът се отправи към хотела, за да говори с Джеки. Но Джеки не беше в хотела, а на игрището за тенис. И тъй, капитанът продължи нататък. Той намери малкия артист да събира топките, от игрищата и да ги подава на играчите. Когато забеляза капитана, Джеки извика весело:

— Здравейте, господин капитан!

— Здравей! — отвърна старият господин Шмаух. — Може ли да поговоря малко с теб?

Джеки хвърли на един от играчите на тенис две топки, вдигна три, които бяха паднали при мрежата, и каза:

— За съжаление точно сега е изключено, господин капитан. Както виждате, аз работя тук. На час получавам по петдесет пфенига. Трябва някак да се живее, нали? Не мога да понасям безделието.

— Аха — каз капитанът. — А кога ще свършиш работата?

— След един час. Ако, разбира се, след това не съм нужен още тук.

— Тогава ела при мен след еди нас. Ако, разбира се, не си нужен още тук.

— Дадено, господин капитан! — извика Джеки. — Ахой!

И пак хвърли на един от играчите две топки.

— Ахой, момчето ми — отвърна му капитанът и се отправи към къщи.

През това време бабата излезе на разходка в гората с Емил и Пони. Гората беше наистина чудесна. Между дърветата растяха папрати, малини, къпини, горски ягоди, боровинки, диви теменуги. А орловият нокът пълзеше до най-високите върхове на дърветата.

Пони беше изостанала далеч назад и береше цветя.

— Пишеш ли редовно на майка си? — запита бабата.

— Разбира се! А и тя ми се обажда всеки втори ден.

Двамата седнаха на тревата. На клона на една бреза се люлееше синигер. А по пътеката шетаха, сякаш заети с бърза работа, стърчиопашки.

— Прочее, и аз писах на майка ти — каза бабата. — От Копенхаген. — Тя се вгледа в една пеперуда, която тъкмо размахваше крилата си и отлиташе от едно стръкче трева. — Как ти се харесва всъщност фелдфебелът Йещке, момчето ми?

Емил я погледна уплашено:

— Нима и ти знаеш за това?

— Имаш ли нещо против дъщеря ми да ме попита дали трябва да се ожени?

— Но отдавна е решено, че тя ще се ожени.

— Нищо не е решено — каза бабата. — Нищо не е решено.

В този миг долетя Пони Хютхен. Тя показа букета си и извика:

— Струва ми се, че най-много искам да стана градинарка.

— Щом искаш — каза баба и, — стани градинарка! Миналата седмица щеше да ставаш милосърдна сестра. А преди две седмици аптекарка. Продължавай така, госпожице. Не ти позволявам да станеш само пожарникар!

— Мъчно е човек да си намери призванието — каза Пони. — Ако бях богата, щях да стана пилотка.

— Ако баба ти имаше колело, щеше да бъде омнибус — отвърна старата жена. — А сега върви да подредиш букета си в някоя ваза във вилата! Хайде, хубава градинарко!

Пони искаше да остане в гората.

— Потеглай! — извика баба й. — Емил и аз имаме сериозен разговор.

— Много обичам сериозни разговори — каза Пони.

Бабата погледна строго внучката си.

Пони сви рамене.

— „Йохана си отива — издекламира тя — и няма да се върне веч“. — След това се отдалечи.

Емил остана мълчалив още доста време. Чуваше се отдалеч, че Пони пее. Най-после той запита:

— Защо да не е решено още?

— Не зная точно. И тъй, как ти се харесва полицаят!

— Не мога да се оплача — рече Емил. — Добре се погаждаме. Малкото му име е Хайнрих. А най-важното е, че мама го обича.

— Така — отвърна баба му. — Аз обаче мисля, че точно това на теб не ти се харесва. Недей да ми противоречиш! При такъв чудесен предан син като теб няма нужда от мъж. Тъй мислиш, нали?

— Има нещо вярно в това — каза Емил. — Само че ти го изразяваш много грубо.

— Тъй трябва, момчето ми. Тъй трябва! Щом единият не иска да проговори, другият трябва да го принуди някак.

— Мама никога няма да узнае — каза той. — Но аз си представлявах съвсем иначе. Мислех, че ще си останем цял живот заедно. Само ние двамата. Но тя го обича. И това решава всичко. Аз няма да допусна тя да забележи нещо.

— Наистина ли? — запита баба му. — Би трябвало от време на време да се поглеждаш в огледалото. Онзи, който принася жертва, не бива да изглежда като жертвена овца. Наистина аз съм стара и късогледа. Но няма нужда от очила, за да се види какво е изписано на лицето ти. И един ден майка ти ще отгатне. Тогава обаче ще бъде много късно.

Бабата порови малко в чантичката си и извади оттам едно писмо и очилата си.

— Това е писмото ѝ до мен. Ще ти прочета една част от него, макар че нямам право да правя това. Все пак трябва да, ти покажа колко малко познаваш майка си. — И като си сложи грижливо очилата, тя зачете:

„Йешке наистина е мил, солиден и добър човек. Не знаей никой друг освен него, за когото бих могла да се оженя. Мила мамо, само на теб ще кажа, че хиляди пъти бих предпочела да остана сама с Емил. Той, разбира се, дори и не предполага това и никога няма да го научи. Какво да правя? Един ден може да ми се случи това, което става с всички смъртни. И какво ще стане тогава с Емил? Или приходите ми може да намалее. Прочее, това вече започва да става. На пазара един фризьор отвори нов магазин. И всички продавачки трябва да ходят при него, защото жена му купува от тях. Трябва да мисля за бъдещето на момчето си. За мен няма нищо по-важно. И аз ще бъда добра жена на Йешке. Обещала съм вече това в себе си. Той заслужава. Но истински обичам само моето-единствено, добро момче, моя Емил...“

Бабата отпусна писмото. Тя гледаше сериозно пред себе си и свади бавно очилата.

Емил беше обхванал колената си с ръце Той изглеждаше бледен и бе стиснал зъби. Но неочаквано отпусна, глава върху коленете си и заплака.

— Да, да, момчето ми — пробъбра старата жена. — Да, да, момчето ми.

После тя замълча и го остави да се наплаче. След известно време бабата каза:

— Ти обичаш само нея и тя само теб. И всеки от вас е мамил другия от любов и се е излъгал в него въпреки всичката тази любов. Случват се такива работи в живота. Да, случват се.

Над върховете на дърветата прелетя с грачене една сойка. Емил избърса очите си и погледна старата жена:

— Не зная вече какво да правя, бабо. Да позволя ли тя да се ожени само за да помогне на мен? Когато ние и двамата бихме предпочели да си останем сами? Какво да правя?

— Едно от двете, момчето ми. Или ще я помолиш, когато се върнеш, да не се омъжва. Тогава и двамата ще се прегърнете щастливи. И работата на първо време ще бъде уредена.

— Или?

— Или пък няма да ѝ казваш нищо! И ще мълчиш до гроб. Но тогава ще трябва да бъдеш весел! Не с тая погребална физиономия. Сам трябва да решиш кое ще избереш. Ще ти кажа само толкова: ти ще растеш и майка ти ще старее. Това звучи по-просто, отколкото е всъщност. Ще можеш ли ти след няколко години да печелиш достатъчно пари за двама ви? И ако можеш, къде ще ги печелиш? В Нойщат ли? Не, момчето ми. Един ден ще трябва да се отделиш от къщи. Това става с всеки мъж! И тя ще остане сама. Без син. Без мъж. Съвсем самичка. А има и друго: какво ще стане, ако след десет-дванадесет години се ожениш? Една майка и една млада жена не бива да бъдат под един и същ покрив. Зная това добре. Един път като младоженка. И втори път като майка.

Бабата като че ли не гледаше втората, а в миналото.

— А ако тя се ожени, всеки от вас двамата ще принесе жертва за другия. Но тя никога няма да узнае, че чрез мен ти си научил за жертвата ѝ. И никога няма да узнае, че и ти си направил жертва заради нея! Така товарът, който тя поема на плещите си заради теб, ще бъде по-лек от оня, който поемаш ти. Разбираш ли ме, момчето ми?

Той кимна.

— Не е лесно — продължи тя — да приемеш с благодарност една жертва, докато ти сам, с усмивка на уста, скришом от другия, принасяш друга, по-голяма жертва. Това е постъпка, която никой няма да види и никой няма да похвали. Но един ден тази жертва ще донесе щастие на другия. Това е единствената награда.

Старата жена се изправи.

— Избери каквото искаш! Едното или другото. И размисли хубаво! А сега ще те оставя сам.

Емил скочи:

— И аз ще си тръгна с теб, бабо! Зная какво да правя! Ще мълча! Ще мълча до гроб!

Баба му го погледна в очите.

— Моите уважения! — каза тя. — Моето уважение. Днес ти стана истински мъж. А онзи, който стане мъж по-рано от другите, той остава и по-дълго такъв... Тъй, а сега ми помогни, ако обичаш, да прескоча тази трапчинка!

ПЕТНАДЕСЕТА ГЛАВА

КРАЙ НА ПРЕДСТАВЛЕНИЕТО

В петък сутринта детективите проведоха в Корлсбютел оповестеното от тях събиране на пари за Джеки. Динстаг и Професора поеха крайбрежието и пристанището, Густав се зае със смесения плаж, Емил взе улиците в селището и Пони — гарата.

— Толкова се вълнувам — каза тя, — като си представя, че сега навсякъде, по цялото крайбрежие, много по-надалеч, отколкото погледът стига, деца с тефтерчета и моливи събират пари за Джеки. Дайте ми бързо лист и молив. Не мога да гледам спокойно всичко това.

Когато по обяд се върнаха и се събраха на верандата, за да преброят парите, насреща им се втурна Клотилда. Тя беше извън себе си.

— Тук човек не може да готви! — викаше тя. — Знаете ли колко пъти се звъни днес? Двадесет и три пъти! И винаги навън имаше деца, които питаха за вае и носеха пари!

— Но, Шлйпс — каза Професора, — та това е чудесно.

— За вас може би — отвърна готвачката раздразнено. — Но в никой случай не за обяда. Най-напред изкипя млякото. След това се развали зеленчукът. И накрая загоря печеното. Аз съм готвачка, а не банков касиер.

— При една такава благородна цел — каза Густав — съгласен съм да ям дори прегоряло печено, госпожице Зелбстбиндер.

Готвачката промърмори нещо под носа си, после извади цял куп дребни монети от джоба на престилката и ги сложи на масата.

— Ето! Три марки и деветдесет пфенига. Нямах време за двойно счетоводство...

Тя вдигна нос и започна да души:

— Ужасно! Ето че пак нещо загаря!

И тя хукна към кухнята (Клотилда нарочно премълча, че към сумата беше прибавила петдесет пфенига от своите собствени пари. Тя беше готвачка с благороден характер).

Децата вадеха пари от всичките си джобове, изсипваха ги на масата и ги разделяха на три купа: медни, никелови и сребърни. После събраха равностойните монети. Бяха четиридесет и три марки. Провериха записаното в тефтерчетата си. Сметката беше вярна. Подсмивайки се, малкият Динстаг прибави към тях една банкнота от двадесет марки и каза:

— Това е от баща ми. От големия Динстаг.

Професора веднага се втурна в градината, намери баща си в парника при доматиите и се върна с банкнота от десет марки. След това всички се разтършуваха в джобовете си за собствените си пари и не се успокоиха, докато на масата не бяха събрани седемдесет и пет марки. Момчетата сияеха от въодушевление. Динстаг извади от джоба си чиста носна кърпа и прибра в нея парите. След това завърза здраво краищата на кърпата.

— Да не искаш да ни показваш фокуси? — запита Емил. — Да броиш до три и седемдесет и петте марки да изчезнат?

— Ще взема парите със себе си — отвърна Динстаг.

— Но как така? — запита Професора.

— Те могат да останат и тук! — извика Пони.

Тогава се намеси Густав:

— Оставете малкия да прави каквото е намислил. Ние имаме известни съображения. Това е моя идея.

— Гледай ти! — извика Пони. — Значи и ти вече имаш идеи? Да не си болен?

— Какво? — изрева Густав, като запретна ръкавите си. — Ела само по-наблизо! Утре ще те посетим в болницата.

И той се приближи заплашително към нея. Пони ведна избяга в кухнята при Клотилда.

— Гледай ти каква глупачка — изръмжа Густав. — Човек най-после се сеща нещо хубаво, а една жена да развали всичко.

— Карат се само онези, които се обичат — каза Динстаг След това взе вързоп с парите и потегли към дома си.

По обяд се появи и Джеки. Печеното, въпреки искрените съжаления на Клотилда, че е изгоряло, беше много вкусно. Всички ядоха с благоговение. Бабата отвори дума за парите и запита Джеки какво мисли за тях.

— Много се радвам, госпожо бабо — каза той. — Преди всичко радвам се на приятелския жест на момчетата. Но също и за парите. Пари винаги трябва. И капитанът е на моето мнение... Виждате ли, днес преди обед аз събирах цели три часа топки за тенис. Това е също така един вид събиране на пари. Заедно с бакшиша спечелих една марка и осемдесет. Следобед ще работя още два часа. Това прави още една марка. А ако си направите труда и сметнете дохода за един месец, ще видите, че чудесно бих могъл да си наема мобилирана стая с пълен пансион. А може би дори и с балкон.

Всички се засмяха.

— Е — каза той. — Не съм ли прав? Вчера само от радост направих на игрището за тенис няколко скока така, без да се засилвам. Играчите толкова се изненадаха, че един от тях от възхищение ми подари старата си ракета. Ако този спорт ми хареса, може след време да стана учител по тенис. Тогава ще наема няколко игрища, ще давам уроци и може би ще стана германски шампион. После ще замина за Париж или Америка. И може би ще стана световен шампион. Или най-малко ще спечеля второ място. Е добре, а после ще взема пари отнякъде и ще отворя фабрика за ракети за тенис и изобщо за принадлежностите към тази игра. И понеже името ми ще бъде прочуто, много хора ще купуват от тях. Разбира се, няма да се наричам Пахулке. С такова име не може да се стане световен първенец. Но аз съм се казвал, вече и Байрон. Едно име повече или по-малко не играе роля.

Той се наведе над чинията си и започна да яде усърдно.

— За този не ме е страх — каза бабата.

— Мен също — каза Джеки. — Има сума занаяти за един артист, който е порасъл на ръст много бързо!

Същия следобед в пристанището пристигнаха един след друг два парахода. Единият идваше от курортните селища, разположени на запад. А другият идваше от изток. От тези два парахода се изсипаха стотици деца и заляха Корлсбютел с вълни от викове и смях. Но най-олямо беше гъмжилото и блъсканицата пред киното при фара. (Цели два дни след това касиерката трябваше да лежи болна.)

Точно в четири часа започна първото представление, в което беше показан филмът „Емил и детективите“. Директорът на киното,

господин Бартелман, погледна в препълненото помещение. А пред киното чакаха грамадни тълпи деца за представлението в шест часа. Господин Бартелман го заболя сърцето, че се беше отказал от прихода за първия ден. Ех, сега вече нищо не можеше да се промени! И той отиде при детективите, които се бяха събрали в канцеларията му, за да им даде наставления.

— Бррр! — каза Емил. — Сега вече става сериозно.

А Густав прибави:

— Смей се, палячо! Макар сърцето ти да се разбива! Когато кинопрегледът свърши, завесите пред екрана паднаха. Лампите светнаха. След това завесите бяха дръпнати отново.

На сцената стояха четири момчета и едно момиче! Децата в залата замръзнаха по местата си. Малко по малко всичко утихна.

Емил пристъпи напред и каза високо:

— Моите приятели, братовчедка ми и аз ви благодарим, че сте дошли тук. Благодарим ви също така, че събрахте пари за Джеки. Той е чудо момче. Иначе ние нямаше да ви молим за помощ. След представлението самият той лично ще ви благодари. А сега нека видим заедно филма. Надявам се, че е хубав.

Едно съвсем малко момче, което седеше в скута на майка си, извика с писклив гласец:

— Ти ли си Емил?

Децата се засмяха.

— Да — каза Емил, — Аз съм Емил Тишбайн.

Пони пристъпи до него и се поклони:

— Аз съм Пони Хютхен, братовчедката на Емил. След това Професора направи крачка напред:

— Аз съм Професора — каза той с леко разтреперан глас.

Динстаг направи дълбок поклон:

— Аз съм малкият Динстаг.

Накрая дойде ред и на Густав.

— Аз съм Густав с тромбата — каза той. — Но сега имам моторетка! — После помълча малко и извика: — Всички ли сте тук, пакостници такива?

— Да. — изреваха децата.

Густав се засмя:

— А каква е паролата?

Ревът на децата, които отговориха, сигурно отекна до гарата:

— Парола Емил.

Един кон се подплаши пред киното. Толкова гръмко изреваха децата.

След това лампите изгаснаха и киноапаратът забръмча.

Когато филмът свърши, зрителите дълго време ръкопляскаха. След това лампите светнаха. Едно момиче, което седеше до Пони, каза:

— Оттогава си се променила много!

— Но аз не съм момичето от филма — отвърна Пони. — То само играе вместо мен.

— Аха. Значи Емил от филма и истинският Емил, който седи до теб, също са различни?

— Да — каза Пони. — Истинският Емил е мой братовчед. А Емил от филма аз изобщо не познавам. А сега мълчи! Представлението, продължава.

На сцената се Появи Джеки. Той пристъпи напред и каза:

— Вие събрахте пари за едно момче. Това момче съм аз. Благодаря сърдечно на всички. От ваша страна е чудесно. Ако след години забогатеея и на някой от вас провърви зле, нека ми се обади. Не забравяйте!

След това на сцената излезе и Густав. Той каза на Джеки:

— От името на приятелите ми и на другите деца от Корлсбютел аз ти поднасям резултата от акцията в това селище. Една спестовна книжка със седемдесет и пет марки.

Джеки раздруса ръката на приятеля си. А долу в залата Професора каза на Динстаг:

— Значи това беше идеята на Густав!

— Лоша ли я намираш? — запита Динстаг.

— Отлична е! — отвърна Професора. — Наистина отлична.

— А сега — извика Густав от сцената, — моля да дойдат и представителите на другите селища.

Долу настана страшна блъсканица.

Най-после на сцената се качиха още седем момчета. И всяко от тях предаде по една спестовна книжка на Джеки. Очите на малкия артист се насълзиха, макар той иначе да не беше толкова сантиментален.

Густав прелистваше нетърпелив спестовните книжки. И когато седмината представители напуснаха сцената, той извика:

— Общата сума възлиза на шестстотин и петнадесет марки. Освен това Джеки ще получи и днешния приход от киното. Дано чрез него станеш още по-богат!

След това той бързо изчезна зад сцената.

— Не очаквах такова нещо! — каза Джеки. — Та сега аз имам нужда от banker! — Той съблече дрехата си. — Старият ми приятел, капитан Шмаух, ме посъветва да ви покажа няколко номера. Така да се каже, от признателност. Наистина аз съм свикнал да играя с партньор. Но все пак мога нещо и сам.

Той захвърли дрехата си зад сцената и тръгна на ръце. След това сви ръцете си, докато се опря на лакти. После се изправи отново на длани и се заразхожда от единия до другия край на сцената. Все на ръце. Зрителите ръкопляскаха възторжено.

Джеки скочи отново на крака и започна да се премята.

После направи шпагат. След това мост. После с помощта на ръцете — прескок напред. И още един. И още един. След той само с едната ръка. И още. И още напърно през цялата сцена. Накрая той показва въздушен скок. Веднаж, два, три пъти, все по-бързо и по-бързо, ту краката му бяха горе, ту главата. Той се въртеше като въртележка във въздуха.

Децата викаха, ликуваха и пляскаха, докато ръцете им се зачервиха. Увлекли се бяха дори и възрастните.

След това завесата изшумоля и се затвори. В залата вече напъраха децата, които щяха да гледат второто представление. Настана страхотна блъсканица и врява.

— Скокът ми се хареса много. — каза бабата на Емил. — Утре ще трябва да се опитам и аз.

Вечерта двата крайбрежни парахода спряха отново на мостика. Децата от седемте съседни селища се втурнаха към палубите им. Родителите и гувернантките бяха повлечени като от водовъртеж.

Параходите дадоха сигнал за тръгване. Няколко изостанали пътници дотичаха с викове и побързаха да се изкачат на палубите. След това пристанищният пазач развърза въжетата. Параходите се залюляха. Витлата разпъниха вълните. Моторите заработиха, Стотици

кърпички се размахваха във въздуха. (Някои от тях не бяха съвсем чисти, но вече беше доста тъмно.)

— Парола Емил! — ревяха децата от кораба, който отплуваше на запад.

— Парола Емил! — крещяха децата от парахода, който се отправяше на изток.

И „Парола Емил!“ викаха децата от Корлсбютел, които стояха на пристанището.

— Това беше най-хубавият ден през живота ми! — каза госпожица Клотилда Зеленбиндер.

На параходите запалиха цветни фенерчета. — Единият плуваше надясно. Другият — наляво. Емил и детективите стояха на края на мостика и гледаха мълчаливо след тях.

Густав се окашля. После той обгърна с ръце трите момчета, които стояха пред него, и каза:

— Ние ще останем приятели завинаги. Докато ни пораснат дълги бели бради...

Останалите не казаха нищо. Но и те бяха на същото мнение.

В това време дотърча Джеки.

— Тук ли сте? — рече той доволен. — Търсих ви навсякъде. — Той се приближи до тях. — Ще има да помня този ден. Толкова пари закуп никога не съм виждал.

— Ами къде са осемте ти спестовни книжки? — запита Динстаг.

— Дадох ги на съхранение при Бартелман! Той има в канцеларията си огнеупорна каса. Какво ще кажете? Той ми направи предложение. Да излизам с артистични номера в киното му. На първо време за една седмица.

— Колко ще ти плаща? — запита Професора веднага.

— Пет марки дневно. Без удръжки.

Детективите се зарадваха.

— А днешният приход, който вие ми изкарахте, възлиза на около двеста и петдесет марки. Той не знае още точно. — Джеки се усмихна. — Още не мога да повярвам. Ако продължава да ми върви така, идущата седмица ще си купя вила с лъчисто отопление.

Далеч в Балтийско море плуваха два малки, осветени парахода. Морето шумеше. Вълните се гонеха към брега. Бялата пяна блестеше в тъмнината.

— Господа — каза капитан Шмаух. — Аз обещах на нашето пиколо, че ще отидем в хотела. През целия ден той беше много зает. Не е гледал дори и филма.

Решиха да отидат за малко в хотела.

— Ваканция е — каза госпожа Хаберланд и хвана подръка мъжа си.

Капитанът и Джеки вървяха най-напред.

— Бих искал да ти направя едно предложение — каза капитан Шмаух.

— За какво се отнася, господин капитан?

— Къщата ми наистина е малка — каза морякът. — Но за мен тя е доста голяма.

— И давате стая под наем! — отгатна Джеки.

— Да — каза капитанът. — Докога ще останеш в Корлсбютел?

— Докато затворят игрищата за тенис. А когато сезонът премине, треньорът ще ме обучава всеки ден по един час. Много евтино. А може би и безплатно.

— Ако искаш, можеш да се пренесеш при мен — каза капитанът.

— Дадено, господин капитан! Какъв наем искате?

Господин Шмаух бутна Джеки:

— Не прави глупави шеги. Твоето присъствие само ще ме радва.

— Добре — каза момчето. — Благодаря, господин капитан. А вечер ще играем на верандата на „Черен Петър“.

Капитанът много се зарадва.

След това Джеки запита:

— Прочее, не ви ли трябват пари? Сега аз съм истински богаташ. Ако спестявам още една седмица, бих могъл да вложа хиляда марки в търговията ви. Защо да стоят парите в спестовната каса, нали?

— Добре — каза капитанът. — Може да направим това. Ти ще бъдеш тайният ми съдружник. Но при едно условие: всяко лято ще прекарваш при мен в Корлсбютел.

— Дадено! — извика Джеки. — А ако нямам талант за тенис, ще постъпя при вас като корабен юнга!

— Това се казва приказка! — рече капитан Шмаух. — Дано да нямаш талант за тенис.

Двамата се засмяха и влязоха в хотела.

Емил и баба му вървяха последни. Те спряха пред хотела и погледнаха към морето. Единият от параходите беше вече изчезнал. Другият все още плуваше на хоризонта, като светеща орехова черупка.

— Струва ми се, че Джеки изобщо не се нуждаеше от нашата помощ — каза Емил.

— Всяко добро дело си има своя смисъл, момчето ми — отвърна баба му. Тя пристъпи към стълбата. — А сега да пратим на майка ти една картичка.

— Не може ли да напишем две картички?

— За кого още?

— За фелдфебела Йешке — каза Емил.

Тогава старата жена се наведе и го целуна.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.